شرح كشف الشبهات

Sharh Kashf-ish-Shubuhaat

[Ufafanuzi wa kufichua yenye utata]

Mwandishi:

Shaykh-ul-Islaam Muhammad bin ´Abdil-Wahhaab

Mshereheshaji:

Imaam Muhammad bin Swaalih bin ´Uthaymiyn

Tarjama:

Abu Bakr Khatwiyb al-Atrush

YALIYOMO

01. Dibaji ya "Sharh Kashf-ish-Shubuhaat" 7

02. Mlango wa 01: Maana ya Basmalah 8

03. Mlango wa 01: Maana ya elimu na Tawhiyd 10

04. Mlango wa 01: Tawhiyd ilikuwa ndio dini ya Mitume 13

05. Mlango wa 01: Nuuh ndio Mtume wa kwanza 15

06. Mlango wa 01: Nuuh alitumwa kwa watu ambao walikuwa wamepindukia kwa watu wema ..16

07. Mlango 01: Muhammad ndio Mtume wa mwisho 19

08. Mlango wa 01: Muhammad alivunja picha za watu wema 20

09. Mlango wa 01: Muhammad alitumwa kwa watu wanaomwamini Allaah 21

10. Mlango 01: Washirikina wa kiarabu wanaabudu waombezi pamoja na Allaah 22

11. Mlango wa 01: Allaah alimtuma Muhammad ili aijadidi dini ya Ibraahiym (´alayhis-Salaam) ..23

12. Mlango wa 02: Dalili ya kwamba washirikina ambao Mtume aliwapiga vita walikuwa wanakiri Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah 26

13. Mlango wa 02: Dalili ya kwamba washirikina ambao Mtume aliwapiga vita walikuwa wanakiri Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah II 28

14. Mlango wa 02: Kuamini uola wa Allaah hakukingi damu na mali ya mtu 29

15. Mlango wa 03: Tawhiyd-ul-´Ibaadah ndio maana ya "hakuna mungu wa haki ila Allaah" 37

16. Mlango wa 03: Yule mwenye kuwaomba uombezi wengine anatambua kuwa Allaah ndiye Mola 38

17. Mlango wa 03: Washirikina walikuwa wanajua Shahaadah ina maana gani 39

18. Mlango wa 03: Hakuna kheri kwa mtu asiyeelewa maana ya shahaadah 40

19. Mlango wa 04: Allaah hasamehi kushirikishwa 42

20. Mlango wa 04: Watu wengi hawajui maana ya shahaadah 43

21. Mlango wa 04: Kufurahi kwa kuelewa maana ya Shahaadah 44

22. Mlango wa 04: Kuogopa kutumbukia katika shirki....45

23. Mlango wa 04: Ufahamu mbaya wa Shahaadah ni upotevu....61

24. Mlango wa 05: Maadui wa Mitume na Manabii....63

25. Mlango wa 05: Maadui wa Tawhiyd na elimu, vitabu na hoja zao....65

26. Mlango wa 06: Uwajibu wa kujifunza elimu....67

27. Mlango wa 06: Muumini asiogope hoja za watu wa batili....69

28. Mlango wa 06: Mpwekeshaji ambaye si msomi anawashinda wanachuoni elfu wa washirikina....70

29. Mlango wa 06: Jeshi la Allaah ni lenye kushinda kwa ulimi, panga na mikuki....71

30. Mlango wa 06: Mpwekeshaji ni lazima awe na silaha ya elimu....73

31. Mlango wa 06: Qur-aan inabainisha kila kitu....74

32. Mlango wa 06: Dalili ya mtu wa batili inakuwa dhidi yake....77

33. Mlango wa 06: Dalili ya mtu wa batili inakuwa dhidi yake II....78

34. Mlango wa 07: Jawabu kwa watu wa batili kwa jumla na kwa kina....79

35. Mlango wa 07: Jawabu kwa watu wa batili kwa jumla na kwa kina II....80

36. Mlango wa 07: Matahadharisho kwa wale wenye kufuata Aayah zisizokuwa wazi....82

37. Mlango wa 07: Mfano wa dalili ya washirikina....83

38. Mlango wa 07: Mfano wa radd ya kijumla juu ya utata wa washirikina....85

39. Mlango wa 07: Hakuna mgongano katika maneno ya Allaah na Mtume Wake....86

40. Mlango wa 07: Jibu zuri sana....88

41. Mlango wa 07: Jawabu la kina juu ya utata wa washirikina....89

42. Mlango wa 07: Asiyejisalimisha kwa Tawhiyd ni mwenye kiburi na mkaidi....91

43. Mlango wa 07: Hakuna tofauti kati ya kuabudu masanamu na Mitume waliokufa....93

44. Mlango wa 07: Wenye kuwaomba uombezi masanamu na maiti lengo lao ni moja....94

45. Mlango wa 07: Wenye kuwaomba uombezi masanamu na maiti lengo lao ni moja II....96

46. Mlango wa 07: Wenye kuwaomba uombezi masanamu na maiti lengo lao ni moja III 97

47. Mlango wa 07: Wenye kuwaomba uombezi masanamu na maiti lengo lao ni moja IV 98

48. Mlango wa 07: Washirina katika zama za Mtume pia walikuwa wakiwaomba waungu wao uombezi 99

49. Mlango wa 07: Shubuha tatu kubwa za washirikina..101

50. Mlango wa 08: Radd kwa mwenye kudai kwamba du´aa sio ´ibaadah......................................102

51. Mlango wa 08: Mwenye kumuomba Mtume ambaye kishakufa amemuabudu 104

52. Mlango wa 08: Kuchinja kwa ajili ya asiyekuwa Allaah ni shirki 105

53. Mlango wa 08: Washirikina waliwaabudu waungu wengine kwa ajili ya uombezi 106

54. Mlango wa 09: Tofauti kati ya uombezi wa Kishari´ah na wa shirki 107

55. Mlango wa 09: Masharti ya uombezi..108

56. Mlango wa 09: Uombezi ni haki ya Allaah Pekee...110

57. Mlango wa 09: Radd tatu kwa yule mwenye kumuomba Mtume uombezi..............................111

58. Mlango wa 10: Kuwategemea watu wema ni shirki 114

59. Mlango wa 10: Allaah amebainisha kila alichoharamisha...115

60. Mlango wa 10: Hakuna anayeamini kuwa masanamu yanaumba...116

61. Mlango wa 10: Mshirikina anashuhudia dhidi ya nafsi yake mwenyewe...................................117

62. Mlango wa 10: Mshirikina analazimishwa kukubali ushirikina wake 118

63. Mlango wa 10: Maswali anayoulizwa mshirikina 119

64. Mlango wa 11: Shirki ya watu wa kale ni khafifu kuliko ya watu wa leo...................................121

65. Mlango wa 11: Shirki ya watu wa kale ni khafifu kuliko ya watu wa leo II 123

66. Mlango wa 11: Shirki ya watu wa kale ni khafifu kuliko ya watu wa leo III.............................125

67. Mlango wa 11: Washirikina wa sasa wanaabudu asiyekuwa Allaah katika hali zote.................126

68. Mlango wa 11: Washirikina wa leo wanaomba pamoja na Allaah watenda madhambi 127

69. Mlango wa 12: Radd kwa anayedai ya kwamba mwenye kutimiza nguzo za Uislamu hawezi kuwa kafiri 128

70. Mlango wa 12: Anayeamini kitu katika Uislamu na kukanusha kingine ni kafiri 130

71. Mlango wa 12: Anayeamini kitu katika Uislamu na kukanusha kingine ni kafiri II 132

72. Mlango wa 12: Anayeamini kitu katika Uislamu na kukanusha kingine ni kafiri III 133

73. Mlango wa 12: Mwenye kukanusha Tawhiyd ni kafiri wa kupindukia kuliko anayekanusha uwajibu wa swalah 134

74. Mlango wa 12: Maswahabah walimpiga vita mwenye kumnyanyua kiumbe katika daraja ya Mtume 136

75. Mlango wa 12: Maswahabah waliwapiga vita waliosema kuwa ´Aliy ni mungu 137

76. Mlango wa 12: Waislamu waliwapiga vita Banuu ´Ubayd 138

77. Mlango wa 12: Maana ya mlango juu ya mwenye kuritadi 139

78. Mlango wa 12: Neno moja la mzaha linaweza kumfanya mtu akaritadi 140

79. Mlango wa 12: Ndio maana Maswahabah hawakukufuru walipoomba Dhaat Anwaat 142

80. Mlango wa 13: Muislamu mjinga anayetumbukia katika shirki na halafu akatubia 144

81. Mlango wa 13: Mafunzo katika tukio la Dhaat Anwaat 145

82. Mlango wa 14: Radd kwa anayedai ya kwamba mtu amuache mwenye kusema "hakuna mungu wa haki ila Allaah" hata kama atafanya kitu cha kumtoa katika Uislamu 147

83. Mlango wa 14: Mtume na Maswahabah walipigana na watu waliokuwa wakishuhudia ya kwamba hakuna mungu wa haki ila Allaah 149

84. Mlango wa 14: Kujitanza kwa washirikina 150

85. Mlango wa 14: Mwenye kutamka Shahaadah anasalimishwa maadamu hakujathibiti kinyume 151

86. Mlango wa 14: Mtume ameamrisha kuwapiga vita Khawaarij 153

87. Mlango wa 14: Mtume kuwapiga vita Banuu al-Mustalaq 155

88. Mlango wa 15: Tofauti kati ya kumuomba aliye hai na mbele yako na kumuomba msaada asiyekuwa huyo 156

89. Mlango wa 15: Uombezi wa Mtume kwa Maswahabah wakati wa uhai wake 158

90. Mlango wa 15: Inajuzu kumtaka msaada mtu ambaye ni muweza na yuko mbele yako 161

91. Mlango wa 16: Wajibu wa kuitekeleza Tawhiyd kwa moyo, ulimi na kwa vitendo..................163

92. Mlango wa 16: Mtu asitafute radhi za watu ikiwa kuna kumkasirisha Allaah 165

93. Mlango wa 16: Viongozi wengi wa kufuru wanaitambua haki 166

94. Mlango wa 16: Mwenye kutendea kazi Tawhiyd pasi na kuielewa wala kuiamini ni mnafiki .168

95. Mlango wa 16: Kuna ambao wanaacha kufuata haki kwa kutokutaka kulaumiwa 169

96. Mlango wa 16: Anayekufuru kwa kukusudia ni mbaya zaidi kuliko anayekufuru kwa mzaha170

97. Mlango wa 16: Hakuna anayepewa udhuru kwa kukufuru isipokuwa yule mwenye kulazimishwa 172

98. Mlango wa 16: Kukirihishwa kunakuwa katika neno au kitendo na sio katika ´Aqiydah........173

99. Mlango wa 16: Sababu za kukufuru ni nyingi 174

100. Mlango wa 16: Hitimisho ya kitabu...175

بسم الله الرحمن الرحيم

01. Dibaji ya "Sharh Kashf-ish-Shubuhaat"

Himdi zote anastahiki Allaah. Tunamhimidi, tunamuomba msaada na msamaha. Tunajilinda Kwake kutokamana na shari ya nafsi zetu na uovu wa matendo yetu. Yule mwenye kuongozwa na Allaah, basi hakuna wa kumpoteza, na yule mwenye kupotezwa na Allaah, basi hakuna wa kumwongoza. Ninashuhudia ya kwamba hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah, hali ya kuwa ni Mmoja asiyekuwa na mshirika, na ninashuhudia ya kwamba Muhammad ni mja na Mtume Wake - swalah na salaam zimwendee yeye, ahli zake na Maswahabah zake na wale wenye kuwafuata mpaka siku hiyo ya mwisho.

Amma ba´d:

Huu ni ufafanuzi mfupi wa kitabu cha Shaykh-ul-Islaam Muhammad bin ´Abdil-Wahhaab "Kashf-ush-Shubuhaat". Humo mwandishi ametaja karibu shubuha kumi za washirikina. Ameziraddi kwa majibu mazuri kabisa iwezekanavyo pamoja na dalili, maana nyepesi na ibara za wazi. Ninamuomba Allaah (Ta´ala) amlipe thawabu kwa hilo na awanufaishe waja wa Allaah kwacho - hakika Yeye juu ya kila jambo ni muweza.

Muhammad bin Swaalih al-´Uthaymiyn

02. Mlango wa 01: Maana ya Basmalah

Shaykh-ul-Islaam Muhammad bin ´Abdil-Wahhaab (Rahimahu Allaah) amesema:

Mlango wa kwanza

Lengo ka kutumwa Mitume (´alayhimus-Salaam)

Kwa Jina la Allaah, Mwingi wa rehema, Mwenye kurehemu.

MAELEZO

Allaah – Ni Jina la Allaah (Jalla wa ´Alaa) Pekee ambalo linafuatiwa na Majina mengine yote. Allaah (Ta´ala) Amesema:

كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَىٰ صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَوَيْلٌ لِّلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ

"Kitabu Tumekiteremsha kwako ili uwatoe watu katika viza kuwaingiza katika Nuru kwa Idhini ya Mola wao, waelekee katika njia ya Mwenye nguvu kabisa, Mwenye kustahiki kuhimidiwa. Allaah Ambaye ni Vyake Pekee vyote viliyomo katika mbingu na katika ardhi. Na ole kwa makafiri kutokana na adhabu kali." (14:01-02)

Hatusemi kuwa neno la kitukufu "Allaah" ni sifa, isipokuwa hali ya kubainisha. Neno la kitukufu linakuwa na maana ya sifa yenye kufuata kwa kile kinachosifiwa.

Jina – Mwandishi (Rahimahu Allaah) ameanza kitabu chake kwa Jina la Allaah kwa kuiga Kitabu cha Allaah (´Azza wa Jall) kilichoanzwa kwa Basmalah. Kadhalika amefanya hivo kwa kufuata Hadiyth. Vilevile amemuiga Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) ambaye alikuwa siku zote akianza barua zake kwa Jina la Allaah.

Mwingi wa rehema [ar-Rahmaan] – Mwingi wa rehema ni katika Majina maalum ya Allaah (´Azza wa Jall) na hivyo haliitwi mtu mwingine. Mwingi wa rehma maana yake ni Yule Mwenye kusifika na rehema kunjufu.

Mwenye kurehemu [ar-Rahiym] – Ni jina ambalo huitwa kwalo Allaah (´Azza wa Jall) na wengineo. Maana yake ni mwenye rehema zenye kuendelea. Pale ambapo Mwingi wa rehema, ambaye rehema Zake ni kunjufu, na Mwenye kurehemu, ambaye ni mwenye rehema zenye kuendelea, yanakuwa pamoja, maana yake inakuwa "Mwingi wa rehma anayemfikishia rehema Zake kwa yule anayemtaka katika waja Wake". Allaah (Ta´ala) Amesema:

يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَن يَشَاءُ ۖ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ

"Anamuadhibu amtakaye na anamrehemu amtakaye na Kwake mtarudishwa." (29:21)

03. Mlango wa 01: Maana ya elimu na Tawhiyd

Ujuzi – Kuwa na utambuzi wa kitu kama jinsi kilivyo kikweli. Utambuzi huu una daraja sita:

Ya kwanza: Ujuzi, wa kukitambua kitu kama jinsi kilivyo kikweli kwa njia ya kihakika.

Ya pili: Ujinga mwepesi, wa kutokuwa na utambuzi kabisa.

Ya tatu: Ujinga wa kutokujitambua, nao ni kule kukitambua kitu kwa njia inayoenda kinyume na uhakika wake.

Ya nne: Ufikiriaji, ambao ni wa kukitambua kitu wakati kinyume chake pengine ndio ikawa sahihi zaidi.

Ya tano: Mashaka, ambayo ni kule kukitambua kitu pamoja na uwezekano wa kuwepo kitu kingine kinachoweza kuwa kama kile.

Ya sita: Dhana, ambayo ni kule kukitambua kitu na wakati huo huo kuna uwezekano kikawa ni sahihi zaidi kuliko kile kinachoenda kinyume.

Ujuzi umegawanyika sehemu mbili; ya kidharurah na kinadhari.

Kuhusu ujuzi wa kidharurah, ni ule ambao kuyatambua mambo kidharurah ni jambo la wajibu kwa njia ya kwamba mtu hahitajii kufanya utafiti wala dalili. Mfano wa hilo ni mtu kujua kuwa moto unachoma.

Kuhusiana na ujuzi wa aina ya kinadhari, ni ule ambao unahitajia nadhariya na dalili. Katika mfano wa ujuzi huu ni kama mtu kujua kwamba ni wajibu kutia nia katika Wudhuu.

Allaah Akurehemu – Allaah Akumiminie rehema Zake ambazo unafikia malengo yako na kukuokoa na yawezayo kukudhuru. Maana ya hilo ni Allaah Akusamehe yaliyopita katika madhambi yako na Akuwafikishe na Kukuhifadhi na yaliyo huko mbeleni. Maana hii ni pale endapo rehema inapotajwa peke yake. Ama pale ambapo inapoambatanishwa pamoja na

msamaha, msamaha unakuwa kwa yale madhambi yaliyopita, wakati rehema na Tawfiyq inakuwa katika kheri na kusalimika na madhambi siku za mbeleni.

Kitendo cha mwandishi (Rahimahu Allaah) kinatolea dalili kuonesha jinsi anavyomtilia umuhimu, kumuonea huruma yule anayemzungumzisha na kumtakia kheri zote.

Tawhiyd - Maana yake kilugha ni kukifanya kitu kuwa kimoja. Hili halihakikishwi isipokuwa kwa kupatikana ukanushaji na uthibitishaji vyote viwili kwa pamoja. Kukanusha peke yake hakutoshelezi, kwa sababu maana yake ni kitu kisichokuwepo. Kwa upande mwingine kuthibitisha peke yake hakutoshelezi, kwa sababu kuthibitisha peke yake hakukanushi ushirikiano.

Mfano wa hilo ni kuwa upwekeshaji wa mtu hautimii isipokuwa mpaka ashuhudie ya kwamba hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah. Katika hali hii akanushe uungu kwa asiyekuwa Allaah na wakati huo huo amthibitishie nao Allaah Pekee.

Maana ya kiistilahi ya Tawhiyd mwandishi (Rahimahu Allaah) ameieleza kwa njia ifuatayo:

"Tawhiyd ni kumpwekesha Allaah (´Azza wa Jall) kwa ´ibaadah."

Bi maana kumuabudu Allaah Pekee na usimshirikishe na chochote. Bali umpwekeshe kwa ´ibaadah Mmoja wa Pekee kwa mapenzi, kumuadhimisha, matarajio na khofu.

Makusudio ya Shaykh (Rahimahu Allaah) ni ile aina ya Tawhiyd ambayo Mitume walitumwa ili kuja kuihakikisha. Sampuli hii ndio ambayo iliwa sababu ya kutoke migogoro na tofauti kati ya Mitume na nyumati zao.

Vilevile kuna maana ya kujumla ya Tawhiyd, nayo ni:

"Kumpwekesha Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala) katika yale ambayo ni maalum Kwake."

Kuna aina tatu za Tawhiyd:

Ya kwanza: Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah. Hii maana yake ni kumpwekesha Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala) kwa kuumba, umiliki na uendeshaji wa mambo. Allaah (´Azza wa Jall) amesema:

اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ

"Allaah ndiye Muumbaji wa kila kitu." (39:62)

هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ

"Je, kuna muumbaji yeyote badala ya Allaah anayekuruzukuni kutoka mbinguni na kwenye ardhi? Hakuna mungu wa haki isipokuwa Yeye." (35:03)

تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

"Amebarikika Ambaye Mkononi Mwake umo ufalme Naye juu ya kila kitu ni Muweza." (67:01)

أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

"Tanabahi! Ni Vyake Pekee uumbaji na amri. Amebarikika Allaah, Mola wa walimwengu." (07:54)

Ya pili: Tawhiyd-ul-Uluuhiyyah. Kumpwekesha Allaah (Ta´ala) kwa ´ibaadah kwa njia ya kwamba mtu asichukue mwengine yeyote pamoja na Allaah akawa anamuabudu au kujikurubisha kwake kama anavyomuabudu na kujikurubisha kwa Allaah.

Ya tatu: Tawhiyd-ul-Asmaa´ was-Swifaat. Hii ina maana ya kumpwekesha Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala) kwa majina na sifa Zake zilizothibiti katika Kitabu Chake na Sunnah za Mtume Wake (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Hilo linapitika kwa kuthibitisha yale Aliyojithibitishia na kukanusha yale Aliyojikanushia pasi na upotoshaji, ukanushaji, kuzifanyia namna wala ulinganisho.

04. Mlango wa 01: Tawhiyd ilikuwa ndio dini ya Mitume

Hii ndio dini ya Mitume ambayo Allaah Amewatuma kwayo kwa waja Wake.

MAELEZO

Shaykh (Rahimahu Allaah) anamaanisha Tawhiyd-ul-Uluuhiyyah ya kwamba ndio dini ya Mitume. Wote walitumwa kwa msingi huu. Allaah (Ta´ala) amesema:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

"Na kwa yakini Tulituma katika kila ummah Mtume [awaamrishe watu wake] kwamba: "Mwabuduni Allaah na jiepusheni na *twaaghuut* [miungu ya uongo]."" **(16:36)**

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

"Na Hatukutuma kabla yako Mtume yeyote isipokuwa Tulimfunulia *Wahy* ya kwamba: "Hakika hapana muabudiwa wa haki ila Mimi; basi Niabuduni."" **(21:25)**

Washirikina ambao Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) aliwapiga vita walipotea kwa aina hii [ya Tawhiyd]. Hivyo (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) akahalalisha damu, mali, ardhi na nyumba zao. Vilevile wanawake wao wakafanywa wajakazi.

Mwenye kupotea kwa aina hii ya Tawhiyd ni mshirikina kafiri, hata kama ataamini Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah na Tawhiyd-ul-Asmaa´ was-Swifaat.

Kumpwekesha Allaah kwa ´ibaadah ndio dini ambayo Allaah kawatuma Mitume kwayo kwa waja Wake. Kama ambavyo alivyosema Shaykh (Rahimahu Allaah). Allaah ameeleza kuwa Mtume wa kwanza ni Nuuh (´alayhis-Salaam) amesema:

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ أَن لَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ

"Na kwa yakini Tulimtuma Nuuh kwa watu wake [akawaambia]: "Hakika mimi kwenu ni mwonyaji bayana, ya kwamba msiabudu mwengine isipokuwa Allaah."" (11:25-26)

Amesema (Ta´ala):

وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا ۚ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ

"Na kwa kina 'Aad [Tulimpeleka] ndugu yao Huud. Akasema: "Ee watu wangu! Mwabuduni Allaah, kwani hamna mungu wa haki asiyekuwa Yeye."" (11:50)

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۚ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ

"Na kwa [watu wa] Madyan [Tulimpeleka] ndugu yao Shu'ayb. Akasema: "Enyi watu wangu! Mwabuduni Allaah, kwani hamna mungu wa haki asiyekuwa Yeye."" (11:84)

05. Mlango wa 01: Nuuh ndio Mtume wa kwanza

Wa kwanza wao ni Nuuh (´alayhis-Salaam).

MAELEZO

Haya ndio maoni ya haki. Hakukutumwa kabla ya Nuuh (´alayhis-Swalaatu was-Salaam) Mtume yoyote. Hapa tunapata kutambua kosa la wanahistoria ambao wanasema kuwa Idriys (´alayhis-Swalaatu was-Salaam) alikuwa kabla ya Nuuh. Allaah (Ta´ala) anasema:

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِن بَعْدِهِ

"Hakika Tumekufunulia *Wahy* kama Tulivyomfunulia *Wahy* Nuuh na Manabii baada yake." (04:163)

Katika "as-Swahiyh" ya al-Bukhaariy imepokelewa kupitia Hadiyth ya Anas bin Maalik (Radhiya Allaahu ´anh) kuhusu uombezi:

"Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) ameeleza kuwa watu wataenda kwa Aadam ili awaombee. Ataomba udhuru na kuwaambia: "Nendeni kwa Nuuh. Hakika yeye ndiye Mtume wa kwanza ambaye Allaah aliwatumia watu wa kwenye ardhi."

Kwa mujibu wa Kitabu, Sunnah na maafikiano Nuuh ndio Mtume wa kwanza.

Nuuh (´alayhis-Swalaatu was-Salaam) ndio mmoja katika wale Mitume watano ambao waliokuwa na subira sana. Nao ni Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), Ibraahiym, Muusa, Nuuh na ´Iysaa (´alayhim-us-Swalaatu was-Salaam). Allaah (Ta´ala) amewataja sehemu mbili katika Qur-aan. Sehemu ya kwanza ni katika Suurah "al-Ahzaab" na ya pili ni katika Suurah "ash-Shuuraa."

06. Mlango wa 01: Nuuh alitumwa kwa watu ambao walikuwa wamepindukia kwa watu wema

Allaah alimtuma kwa watu wake walipopetuka mipaka watu wema; Wadd, Suwaa´, Yaghuuth, Ya´uuq na Nasra.

MAELEZO

Allaah alimtuma Nuuh (´alayhis-Swalaatu was-Salaam) kwa watu wake pindi walipotumbukia katika upetukaji mipaka kwa watu wema. Mwandishi (Rahimahu Allaah) ameweka mlango katika "Kitaab-ut-Tawhiyd" juu ya maudhui hii "Sababu ya kukufuru kwa mwanaadamu na kuacha dini yake ni kupetuka mipaka kwa watu wame."

Kupetuka mipaka maana yake ni "kuvuka mipaka katika ´ibaadah, matendo na kusifu, kwa njia mbaya au nzuri". Kuna aina nne ya upetukaji mipaka:

Ya kwanza: Kupetuka mipaka katika ´Aqiydah. Ni kama mfano wa upetukaji mipaka wa wanafalsafa inapokuja katika Sifa. Imewafikisha katika kiwango cha wao kuzifananisha sifa za Allaah na sifa za viumbe au kuzikanusha.

Ahl-us-Sunnah wal-Jamaa´ah ndio wako kati kwa kati. Wanathibitisha yale Majina na Sifa ambazo Allaah amejithibitishia nazo Mwenyewe na ambazo zimemthibitishia Mtume Wake (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Wanafanya hivo pasi na upotoshaji, ukanushaji, kuziwekea namna na kuzifananisha.

Ya pili: Kupetukaji mipaka katika ´ibaadah. Mfano wa hilo n kama uvukaji mipaka wa Khawaarij. Wanaonelea kuwa mwenye kufanya dhambi kubwa ni kafiri. Mfano mwingine ni kama Mu´tazilah. Wanaonelea kuwa anayefanya dhambi kubwa yuko baina ya imani na ukafiri. Huku ni kuvuka mipaka. Wanakabiliwa na usahilishaji wa Murji-ah ambao wanasema kuwa imani haidhuriki kwa madhambi.

Ahl-us-Sunnah wal-Jamaa´ah wako kati kwa kati. Wanasema kuwa madhambi yanaipunguza imani kwa kiwango cha dhambi itavyokuwa.

Ya tatu: Kupetuka mipaka katika mambo ya kijamii. Baadhi wanaharamisha kila kitu wakati wengine wanahalalisha kila kitu chenye kufanya uchumi kuongezeka. Wamefikia kiasi cha kuhalalisha mpaka ribaa na ghushi.

Msimamo wa kati na kati ni kusema: mu´amala uliojengwa juu ya uadilifu ambao unaafikiana na dalili za Qur-aan na Sunnah ndio halali.

Ya nne: Kupetuka mipaka katika mambo ya ada na desturi. Kuna ambao wameng´ang´ania kushikilia zile ada za zamani na hawataki kuzibadilisha na zile ambazo ni bora kulikoni. Ama ada hizo zikiwa zinalingana katika manufaa, kule mtu kubaki katika hali aliyomo ni bora kuliko kuchukua desturi zenye kutoka nje.

Wema - Mtu mwema ni yule mwenye kutimiza haki ya Allaah na haki za waja wa Allaah.

Waad, Suwaa´, Yaghuuth, Ya´uuq na Nasra - Haya ni masanamu yaliokuweko wakati wa Nuuh (´alayhis-Salaam). Walikuwa ni watu wema. Imepokelewa katika "as-Swahiyh" ya al-Bukhaariy ya kwamba Ibn ´Abbaas (Radhiya Allaahu ´anhumaa) amesema:

"Haya ni majina ya watu wema kutoka katika watu wa Nuuh. Walipokufa, shaytwaan akawafanya watu wao kutengeneza masanamu, wakayaweka mahala walipokuwa wakikaa na wakayapa majina yao. Matokeo yake wakafanya hivo na hayakuabudiwa mpaka walipokufa na elimu ikasahaulika. Hapo ndipo wakaanza kuabudiwa."[1]

Katika tafsiri hii kuna utatizi, nao ni maneno yake (Radhiya Allaahu ´anh):

"Haya ni majina ya watu wema kutoka katika watu wa Nuuh."

Udhahiri wa Qur-aan ni kwamba waliishi kabla ya Nuuh. Allaah (Ta´ala) amesema:

قَالَ نُوحٌ رَّبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَن لَّمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدُهُ إِلَّا خَسَارًا وَمَكَرُوا مَكْرًا كُبَّارًا وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا

[1] al-Bukhaariy (4636).

يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا

"Nuuh akasema: Mola wangu! Hakika wao wameniasi na wakafuata yule ambaye mali yake na wanawe hawakumzidishia isipokuwa khasara. Na wakapanga njama kubwa. Wakasema: "Msiwaache miungu yenu; na wala msimwache *Wadd*, na wala *Suwaa´*, na wala Yaghuuth, na *Ya'uuq*, na *Nasra*."" (71:21-23)

Udhahiri wa Aayah unafahamisha kuwa watu wa Nuuh walikuwa wakiyaabudu na kwamba aliwakataza.

Muundo wa Aayah unafahamisha aliyotaja Ibn ´Abbaas. Hata hivyo muundo wa Aayah unadhihirisha kuwa watu hawa wema waliishi kabla ya Nuuh (´alayhis-Salaam) - na Allaah ndiye anajua zaidi.

07. Mlango 01: Muhammad ndio Mtume wa mwisho

Mtume wa mwisho ni Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam).

MAELEZO

Dalili ya hilo ni maneno Yake (Ta´ala):

مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ

"Hakuwa Muhammad baba wa yeyote miongoni mwa wanaume wenu, lakini ni Mtume wa Allaah na ni mwisho wa Manabii." (33:40)

Kwa hivyo hakuna Nabii atayekuja baada ya Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Kukisemwa ya kwamba Mtume ´Iysaa bin Maryam (´alayhis-Swalaatu was-Salaam) atatumwa katika zama za mwisho, tunasema yafuayo:

Haya ni haki. Lakini hata hivyo hatotumwa kama Mtume mjadidi. Atahukumu kwa mujibu wa Shari´ah ya Mtume Muhammad (´alayhis-Swalaatu was-Salaam). Jengine ni kuwa ni wajibu kwa ´Iysaa na Manabii wengine wote kumuamini Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), kumfuata na kumnusuru. Allaah (Ta´ala) amesema:

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُم مِّن كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنصُرُنَّهُ ۚ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ
عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي ۖ قَالُوا أَقْرَرْنَا ۚ قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُم مِّنَ الشَّاهِدِينَ

"Na pale Allaah alipochukua ahadi kwa Manabii: "Nikishakupeni Kitabu na hikmah, kisha akakujieni Mtume mwenye kusadikisha mliyo nayo, ni juu yenu mumuamini na mumsaidie." Akasema: "Je, mmekiri nammekubali kushika agizo langu juu ya hayo?" Wakasema: "Tumekubali." Akasema: "Basi shuhudieni, na Mimi nipamoja nanyi katika kushuhudia."" (03:81)

Mtume huyu mwenye kusadikisha ile haki waliyokuwamo alikuwa ni Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Haya yamepokelewa katika Hadiyth Swahiyh kutoka kwa Swahabah mtukufu Ibn ´Abbaas (Radhiya Allaahu ´anh) na wengineo.

08. Mlango wa 01: Muhammad alivunja picha za watu wema

Yeye ndiye alivunja picha za watu hawa wema.

MAELEZO

Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alivunja picha za masanamu siku ya kuteka Makkah. Alipoingia katika Ka´bah, kulikuwa pembezoni mwake na ndani yake masanamu 360. Akiyavunja (´alayhis-Swalaatu was-Salaam) kwa bakora yake na huku akisoma maneno Yake (Ta´ala):

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ ۚ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا

"Na sema: "Haki imekuja na ubatilifu umetoweka. Hakika ubatilifu daima ni wenye kutoweka."" (17:81)

09. Mlango wa 01: Muhammad alitumwa kwa watu wanaomwamini Allaah

Allaah alimtuma kwa watu ambao wanaabudu, wanahiji, wanatoa swadaqah na wanamdhukuru Allaah kwa wingi.

MAELEZO

Allaah alimtuma Mtume Wake Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kwa watu wenye kufanya ´ibaadah. Lakini ´ibaadah zao zilikuwa za batili na zisizokuwa na dalili yoyote. Walikuwa wakitoa swadaqah na wakifanya matendo mengi ya kheri. Lakini hayakuwafaa kitu kwa sababu walikuwa ni makafiri. Miongoni mwa masharti ya kujikurubisha kwa Allaah (Ta´ala) ni mtu awe muislamu, jambo ambalo watu hawa hawakuwa nalo.

10. Mlango 01: Washirikina wa kiarabu wanaabudu waombezi pamoja na Allaah

*Lakini waliwafanya baadhi ya viumbe kuwa **waasitwah** wakati na kati baina yao [wao] na baina ya Allaah (Ta´ala). Wanasema: "Tunataka kutoka kwao sisi kujikurubisha kwa Allaah (Ta´ala) na tunataka **shafaa´ah** uombezi wao Kwake [Allaah]; kama mfano wa Malaika, ´Iysaa, Maryam na wengineo katika watu wema.*

MAELEZO

Wao walikuwa wakiyaabudu masanamu haya ili wajikurubishe tu mbele ya Allaah. Walikuwa wakikubali wenyewe kuwa waungu hawa wako chini ya Allaah, na kwamba hawamiliki kuwanufaisha wala kuwadhuru na kwamba wao ni waombezi wao tu mbele ya Allaah (´Azza wa Jall). Lakini uombezi huu ni batili na haumfai kitu mwenye nao. Allaah (´Azza wa Jall) amesema:

فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ

"Basi hautowafaa uombezi wowote ule wa waombezi." (74:48)

Allaah (Ta´ala) haridhii shirki ya washirikina hawa. Ni jambo lisilowezekana Akawaachia wawashufaie. Hakuna uombezi isipokuwa kwa yule ambaye Allaah (´Azza wa Jall) atamridhia. Allaah haridhii kwa mja Wake ukafiri na wala hapendi ufisadi. Kwa hivyo maadhimisho ya washirikina kwa waungu wanaowaabudu ni batili na hayana maana yoyote. Wanasema:

هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللَّهِ

"Hawa ni waombezi wetu mbele ya Allaah." (10:18)

Kitendo hichi hakizidishi kwa Allaah jengine isipokuwa kuwa mbali kabisa na Allaah. Haya ni kutokamana na ujinga na upumbavu wao wanajaribu kujikurubisha mbele ya Allaah kwa nyombezi batili ambazo haziwazidishii jengine isipokuwa kuwaweka mbali kabisa na Allaah.

11. Mlango wa 01: Allaah alimtuma Muhammad ili aijadidi dini ya Ibraahiym (´alayhis-Salaam)

Allaah (Ta´ala) akawatumia Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) awajadidie dini yao, ambayo ndio dini ya baba yao Ibraahiym (´alayhis-Salaam), na kuwaambia ya kwamba kujikurubisha huku na I´tiqaad hii ni haki ya Allaah peke Yake, haisihi kufanyiwa katika hayo [´ibaadah hiyo] mwengine yeyote, si kwa Malaika aliyekaribu, wala Mtume aliyetumwa, tusiseme wasiokuwa hao.

Vinginevyo, watu hawa washirikina walikuwa wanashuhudia ya kwamba Allaah ndiye Muumbaji Pekee asiyekuwa na mshirika, na kwamba hakuna anayeruzuku isipokuwa Yeye, na hakuna anayehuisha wala kufisha isipokuwa Yeye, na wala hakuna anayeendesha mambo isipokuwa Yeye na kwamba mbingu zote saba na vilivyomo ndani yake, na ardhi saba na vilivyomo ndani yake, vyote hivyo [walikuwa wanaamini kuwa] ni viumbe Vyake na viko chini ya uendeshaji na Uwezo Wake (Allaah).

MAELEZO

Mwandishi (Rahimahu Allaah) anasema kuwa watu hawa walikuwa katika hali hii ya kikafiri ambayo ni kuabudu masanamu, ambayo kwa madai yao, yanawakurubisha kwa Allaah (Ta´ala). Walikuwa katika hali hii mpaka Allaah alipomtuma Mtume Wake na Nabii Wake wa mwisho Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Allaah (Ta´ala) alimtuma kwa Tawhiyd safi na takasifu. Akawaita watu kumuabudu Allaah peke Yake na wakati huo huo kuwatahadharisha na shirki. Allaah (Ta´ala) amesema:

إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ

"Hakika mwenye kumshirikisha Allaah bila shaka Allaah Atamharamishia Jannah, na makazi yake yatakuwa ni Motoni. Na madhalimu hawatopata mwenye kunusuru yeyote." (05:72)

Amewabainishia kuwa ´ibaadah ni haki ya Allaah Pekee. Kadhalika amewabainishia kuwa haijuzu kutekeleza aina yoyote ile ya ´ibaadah kumfanyia asiyekuwa Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala), pasi na kujali huyo

muabudiwa kama ni Malaika aliyekaribu wala Mtume aliyetumwa, seuze wasiokuwa hao. Amesema (Ta´ala):

أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَن لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ ۖ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ وَأَنِ اعْبُدُونِي ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

"Je, Sijakukuahidini enyi wana wa Aadam kwamba: "Msimwabudu shaytwaan, hakika yeye kwenu ni adui bayana na kwamba Niabuduni Mimi Pekee - hii ndio njia iliyonyooka."" (36:60-61)

Awajadidie dini yao, ambayo ndio dini ya baba yao Ibraahiym (´alayhis-Salaam) - Kana kwamba anaashiria maneno Yake (Ta´ala):

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

"Kisha Tukakufunulia *Wahy* kwamba fuata dini ya Ibraahim, imani iliosafi, na hakuwa miongoni mwa washirikina." (16:123)

Ni haki ya Allaah peke Yake - Ni haki ya Allaah Pekee.

Vinginevyo, watu hawa washirikina walikuwa wanashuhudia ya kwamba Allaah ndiye Muumbaji Pekee... - Anasema (Rahimahu Allaah) ya kwamba washirikina hawa ambao Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alitumwa kwao, walikuwa wakikiri ya kwamba Allaah peke Yake ndiye Muumbaji na kwamba Yeye ndiye ambaye ameumba mbingu na ardhi. Walikuwa wakikiri kuwa Yeye ndiye Mwenye kuyaendesha mambo. Haya Allaah ameyataja kuhusu wao katika Aayah nyingi katika Qur-aan tukufu. Allaah (Ta´ala) amesema:

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ

"Na ukiwauliza: "Ni nani yule aliyeumba mbingu na ardhi?" Bila shaka watasema: "Ameziumba Mwenye nguvu, Mjuzi wa yote."" (43:09)

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ

"Na ukiwauliza: "Ni nani kawaumba?" Bila shaka watasema: "Allaah." (43:87)

Aayah zenye maana kama hii ni nyingi.

Lakini kukiri huku hakuwanufaishi kitu, kwa sababu kukubali uola peke yake hakunufaishi kitu kama mtu hakubali uungu na akamuabudu Allaah Pekee. Kukubali uola kunalazimisha hali kadhalika kukubali uungu na kukubali uungu ndani yake kuna kukubali pia uola.

Ama sampuli ya kwanza, ni dalili yenye kulazimisha. Kukiri huku ni dalili yenye kulazimisha kwa yule anayekiri uungu. Ikiwa Allaah peke Yake ndiye Muumbaji Mwenye kuyaendesha mambo na Ndiye ambaye Mikononi Mwake mna uwezo wa kila kitu, basi ni wajibu ´ibaadah afanyiwe Yeye Pekee na si mwengine.

Ama sampuli ya pili, ndani yake kunaingia ile ya kwanza. Tawhiyd-ul-Uluuhiyyah ndani yake mnaingia Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah kwa sababu mtu anamuabudu Mola (´Azza wa Jall) ambaye mtu anaamini kuwa Yeye Pekee ndiye Muumbaji (Subhaanahu wa Ta´ala) Mwenye kuyaendesha mambo yote.

12. Mlango wa 02: Dalili ya kwamba washirikina ambao Mtume aliwapiga vita walikuwa wanakiri Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah

Mlango wa pili

Dalili ya kwamba washirikina ambao Mtume aliwapiga vita walikuwa wanakiri Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah

Ukitaka dalili ya kwamba watu hawa ambao Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alipigana nao vita walikuwa wanashuhudia hili [Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah], soma Kauli Yake (Ta´ala):

قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَن يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ ۚ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ

"*Sema: "Nani anayekuruzukuni kutoka mbinguni na ardhini au nani anayemiliki kusikia na kuona na nani anayemtoa aliye hai kutoka maiti, na anayemtoa maiti kutoka aliye uhai na nani anayeendesha mambo yote?" Watasema: "Ni Allaah", basi sema: "Je, basi kwa nini hamumchi Allaah?*" **(10:31)**

MAELEZO

Hapa mwandishi (Rahimahu Allaah) anataja dalili juu ya kwamba watu hawa walikuwa wakikubali Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah. Hata hivyo ametaja hilo kwa njia ya majibizano ili liwe na nguvu, imara na kamilifu zaidi kama dalili. Amesema:

"Ukitaka dalili... soma Kauli Yake (Ta´ala).... "

"Je, basi kwa nini hamumchi Allaah? - Hamumchi Allaah ikiwa nyinyi mnakubali hili? Kwa vile mmethibitisha kuwa Ana umiliki mkamilifu na uendeshaji mkamilifu. Mmethibitisha kuwa Yeye peke Yake ndiye Mwenye kuumba na Mwenye kuruzuku. Mmethibitisha kuwa Yeye ndiye ana usimamizi wa usikizi na uoni. Mmethibitisha kuwa anamtoa aliye hai kutokamana na maiti na maiti kutokamana na aliye hai. Vilevile

mmethibitisha kuwa Yeye ndiye anayaendesha mambo yote. Swali hili limeulizwa kama makatazo na ulazimisho. Ikiwa nyinyi mnathibitisha yote hayo, basi hilo linawalazimu kumcha Allaah na kumuabudu Yeye peke Yake.

13. Mlango wa 02: Dalili ya kwamba washirikina ambao Mtume aliwapiga vita walikuwa wanakiri Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah II

Na kauli Yake Allaah (Ta´ala):

قُل لِّمَنِ الْأَرْضُ وَمَن فِيهَا إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

"*Sema: "Ni ya nani ardhi na wale waliokuwemo humo mkiwa mnajua?" Watasema: "Ni ya Allaah Pekee" Sema: "Je, basi kwa nini hamzingatii?""* **(23:84)**

MAELEZO

Aayah hizi zinatolea dalili kuonyesha kuwa washirikina ambao Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alitumwa kwao, walikuwa wakithibitisha Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah. Walikuwa wakithibitisha ya kwamba ardhi na vilivyomo ndani yake ni vya Allaah peke Yake. Walikuwa wakithibitisha kuwa Allaah ndiye Ambaye ameumba mbingu na ardhi na kwamba Yeye ndiye Mola wa ´Arshi Tukufu. Walikuwa wakithibitisha kuwa ana uendesha wa kila kitu Mikononi Mwake. Walikuwa wakithibitisha kuwa Yeye ndiye Ambaye analinda na halindwi. Haya yote yanawalazimu kumuabudu Yeye peke Yake. Kwa ajili hii ndio maana kunakuja swali mwishoni wa kila Aayah.

Isitoshe kuna Aayah nyingi zenye kuonyesha kuwa washirikina ambao Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alitumwa kwao walikuwa wakithibitisha Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah.

14. Mlango wa 02: Kuamini uola wa Allaah hakukingi damu na mali ya mtu

Ukishahakikisha ya kwamba walikuwa wanakubali hili, na hili halikuwaingiza katika Tawhiyd ambayo aliwalingania kwayo Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), na ukajua ya kwamba Tawhiyd waliyoipinga ni Tawhiyd al-´Ibaadah ambayo washirikina katika zama zetu wanaiita "al-I´tiqaad".

Na walikuwa wakimuomba Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala) usiku na mchana. Halafu katika wao kulikuwa wanaowaomba Malaika kwa ajili ya wema wao na ukaribu wao kwa Allaah (Ta´ala) ili [Malaika hao] wawaombee, au wanaomba mtu mwema; kama mfano wa al-Laat, au Mtume kama mfano wa ´Iysaa. Na umejua ya kwamba Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kapigana nao vita kwa shirki hii na akawalingania kumtakasia ´ibaadah Allaah peke Yake. Kama Alivyosema Allaah (Ta´ala):

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ ۖ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيْءٍ

"*Kwake ndiko kunaelekezwa maombi yote ya haki. Na wale wanaoomba pasi Naye hawawaitikii kwa chochote.*" **(13:14)**

Na umehakikisha ya kwamba Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kawapiga vita ili du´aa [maombi] yote atekelezewe Allaah, kuchinja kote kuwe kwa Allaah, uwekaji wa nadhiri wote uwe kwa Allaah, kuchinja kote kuwe kwa Allaah, kuomba uokozi [al-Istighaathah] yote afanyiwe Allaah na jumla ya ´Ibaadah zote afanyiwe Allaah. Na umejua kuwa kukubali kwao Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah hakukuwaingiza katika Uislamu. Na kwamba makusudio yao kwa Malaika, au Mitume, au mawalii walikuwa wanataka maombezi yao na kujikurubisha kwa Allaah kwa hilo, Yeye ndiye Ambaye Kahalalisha damu yao na dini na mali yao. Hivyo utakuwa umejua Tawhiyd waliyoilingania kwayo Mitume na wakakataa kuikubali washirikina.

MAELEZO

Ukishahakikisha ya kwamba walikuwa... - Bi maana washirikina ambao Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alitumwa kwao.

Wanakubali hili... - Bi maana Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah, ambayo ni kuitakidi kuwa Allaah peke Yake ndiye Muumbaji, Mmiliki na Mwendeshaji wa mambo yote.

... na hili halikuwaingiza katika Tawhiyd ambayo aliwalingania kwayo Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) - Imani yao ya kuamini kuwa Allaah peke Yake ndiye Muumbaji, Mmiliki na Mwendeshaji wa mambo yote haikuwafanya kuingia katika Tawhiyd-ul-Uluuhiyyah ambayo Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alikuwa akiwalingania kwayo. Wala hakuifanya damu na mali yao isichukuliwe.

... na ukajua ya kwamba Tawhiyd waliyoipinga ni Tawhiyd al-´Ibaadah ambayo washirikina katika zama zetu wanaiita "al-I´tiqaad"... - Ukitambua kuwa walichokuwa wanapinga ilikuwa ni Tawhiyd-ul-Uluuhiyyah, ambayo washirikna wa zama hizi wanaita kuwa ni "al-I´tiqaad", itakubainikia kuwa kile walichokuwa wakikithibitisha hakitoshelezi kuihakikisha Tawhiyd. Bali uhakika wa mambo ni kuwa haitoshelezi kumfanya mtu akawa ni muislamu. Yule asiyethibitisha Tawhiyd-ul-Uluuhiyyah sio muislamu, hata kama atathibitisha Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah. Ndio maana Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) aliwapiga vita washirikina, pamoja na kuwa wanathibitisha Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah.

... na walikuwa wakimuomba Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala) usiku na mchana. Halafu katika wao kulikuwa wanaowaomba Malaika kwa ajili ya wema wao na ukaribu wao kwa Allaah (Ta´ala) ili [Malaika hao] wawaombee, au wanaomba mtu mwema; kama mfano wa al-Laat, au Mtume kama mfano wa ´Iysaa... - Washirikina hawa walikuwa wakimuomba Allaah (Ta´ala) wanapokumbwa na majanga. Wengine wakiwaomba Malaika kutokamana na ukaribu wao kwa Allaah (´Azza wa Jall). Walikuwa wakidai kuwa ambaye yuko karibu na Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala) yuko na haki ya kuabudiwa. Hili linaonyesha ujinga wao. Hakika ´ibaadah ni haki ya Allaah Pekee! Kuna ambao walikuwa wakimuomba al-Laat. al-Laat alikuwa ni mwanaume ambaye anawatengenezea uji mahujaji. Alipofariki, wakawa wanabaki kwenye kaburi lake kwa muda mrefu na baadaye wakamuabudu. Wengine walikuwa wakimuabudu ´Iysaa (´alayhis-Salaam) kwa sababu

alikuwa ni alama ya Allaah. Wako ambao walikuwa wakiwaabudu mawalii kwa sababu wako karibu na Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala). Yote haya yanatokamana na kwamba shaytwaan aliwapambia matendo yao ambayo wakapotea kwayo kutoka katika Njia iliyonyooka. Allaah (Ta´ala) amesema:

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُم بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ
فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا

"Sema: "Je, Tukujulisheni wenye kukhasirika 'amali zao?" Ni wale ambao wamepoteza juhudi zao katika uhai wa dunia nao huku wakidhani kwamba wanatenda vizuri katika kutenda. Hao ni wale waliozikanusha *Aayaat* za Mola wao na [pia wakakanusha] kukutana Naye - basi 'amali zao zimeporomoka. Hivyo Hatutowasimamishia Siku ya Qiyaamah mizani." (18:103-105)

... na umejua ya kwamba Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kapigana nao vita kwa shirki hii... - "Kwa shirki hii" kunamaanishwa ya kwamba walikuwa wakiwaabudu wengine badala ya Allaah. Makusudio sio shirki katika Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah. Washirikina ambao Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alitumwa kwao, walikuwa wakiamini kuwa Allaah peke Yake ndiye Mola. Walikuwa wakikubali kuwa Yeye ndiye anajibu du´aa ya mwenye kudhikika, anaondosha majanga na mengineyo ambayo Allaah ameyataja juu yao, jambo lenye kufahamisha kuwa walikuwa wakithibitisha uola wa Allaah (´Azza wa Jall).

Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) akawapiga vita washirikina hawa ambao walikuwa hawathibitishi Tawhiyd-ul-Uluuhiyyah. Bali uhakika wa mambo ni kuwa alihalalisha damu na mali yao, hata kama walikuwa wakikubali kwamba Allaah peke Yake ndiye Muumbaji, kwa sababu hawakumuabudu na hawakumtakasia ´ibaadah.

... na akawalingania kumtakasia ´ibaadah Allaah peke Yake... - Kumtakasia ´ibaadah Allaah maana yake ni "mtu kwa ´ibaadah yake akusudie kujikurubisha kwa Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala) na kufikia Pepo Yake."

"Kwake ndiko kunaelekezwa maombi yote ya haki. Na wale wanaoomba pasi Naye hawawaitikii kwa chochote... - Masanamu haya ambayo

wanayaomba badala ya Allaah hayawezi kuwajibu kwa chochote. Amesema (Ta´ala):

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُو مِن دُونِ اللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَن دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ

"Na nani aliyepotoka zaidi kuliko ambaye anayeomba asiyekuwa Allaah ambaye hamuitikii mpaka Siku ya Qiyaamah; nao kuhusu du'aa zao ni wenye kughafilika. Na [Qiyaamah] watakapokusanywa watu [miungu ya uongo] watakuwa maadui wao na watakuwa kwa 'ibaadah zao ni wenye kuzikanusha." (46:05-06)

Na umehakikisha ya kwamba Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kawapiga vita ili du´aa [maombi] yote atekelezewe Allaah... - Kuna sampuli mbili za du´aa:

Ya kwanza: Du´aa ambayo ni ´ibaadah. Aina hii ni yule mwenye kuombwa anaabudiwa na wakati huo huo mtu anataka thawabu kutoka kwake na anachelea adhabu yake. Hili halisihi kwa asiyekuwa Allaah. Kumtekelezea aina hii asiyekuwa Allaah ni shirki kubwa inayomtoa mwenye nayo katika Uislamu. Mtu kama huyo anatumbukia katika makemeo ya maneno Yake (Ta´ala):

إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

"Hakika wale wanaotakabari na 'ibaadah Yangu wataingika [Moto wa] Jahannam wadhalilike." (40:60)

Ya pili: Du´aa ya masuala. Du´aa hii inahusiana na kuomba haja na imegawanyika sehemu tatu:

Sehemu ya kwanza: Kumuomba Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala) kitu asichokiweza yeyote asiyekuwa Yeye. Hii inazingatiwa kuwa ni ´ibaadah anayotekelezewa Allaah (Ta´ala) peke Yake, kwa kuwa ina maana ya kumnyenyekea Allaah (Ta´ala), kumwelekea na kuitakidi kuwa Yeye ndiye Muweza na Mkarimu mwenye fadhila na rehema pana. Kwa hivyo, yule mwenye kumuomba mwengine asiyekuwa Allaah kwa kitu kisichoweza

yeyote zaidi ya Allaah, ni mshirikina kafiri. Hili linahusu sawa ikiwa yule mwenye kuombwa yuhai au ameshakufa.

Sehemu ya pili: Kumuomba mtu aliye hai kwa kitu anachoweza kukifanya. Mfano wa hilo ni kama kumuomba maji. Kitendo hichi kinajuzu.

Sehemu ya tatu: Kumuomba maiti au mtu asiyekuwepo kwa kitu mfano wa hicho. Kitendo hicho ni shirki kwa kuwa maiti wala mtu asiyekuwepo hawezi akafanya kitu hicho. Kwa hivyo kile kitendo chake cha yeye kumuomba kinaonyesha kuwa anaamini kuwa mtu huyo ana nguvu fulani ya uendeshaji ulimwengu. Hili linamfanya mtu huyo kuwa mshirikina.

... kuchinja kote kuwe kwa Allaah... - Kuchinja ni kuiondoa roho kwa kumwaga damu kwa njia maalum. Linaweza kupitika kwa njia nyingi:

Ya kwanza: Mtu akusudie kumuadhimisha yule anayemchinjia, kujidhalilisha na kujikurubisha kwake. Hii ni ´ibaadah ambayo hafanyiwi yeyote isipokuwa Allaah (Ta´ala) Pekee kwa njia ile alioiweka katika Shari´ah. Kumtekelezea aina hii mwengine asiyekuwa Allaah ni shirki kubwa. Amesema (Ta´ala):

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ ۖ وَبِذَٰلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ

"Sema: "Hakika Swalah yangu, na kichinjwa changu, na uhai wangu na kufa kwangu ni kwa ajili ya Allaah Pekee, Mola wa walimwengu. Hana mshirika, na kwa hayo ndio nimeamrishwa, nami ni Muislamu wa kwanza."" (37:162-163)

Ya pili: Mtu akusudie kumkirimu mgeni, chakula cha harusi na mfano wa hayo. Haya yameamrishwa ima ni wajibu au ni jambo limependekezwa. Amesema (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam):

"Yule anayemwamini Allaah na siku ya Mwisho basi amkirimu mgeni wake."[2]

Vilevile alimwambia ´Abdur-Rahmaan bin ´Awf pindi alipooa:

"Fanya walima, ijapokuwa kondoo mmoja."[3]

[2] al-Bukhaariy (6018) na Muslim (74).

Ya tatu: Mtu akusudie kujiburudisha kwa chakula, kufanya biashara kwayo na mfano wa hayo. Kitendo hichi kimeruhusiwa. Asli ni kuwa kinaruhusiwa. Amesema (Ta´ala):

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُم مِّمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ

"Je, hawaoni kwamba Sisi tumewaumbia kutokana na yale iliyofanya Mikono Yetu; wanyama wa mifugo - basi wao wanawamiliki? Na Tumewadhalilisha kwao, basi baadhi yao humo ni vipando vyao na wengine humo wanawala?" (36:71-72)

Kitendo hichi pia kinaweza kuwa chenye kutakikana au chenye kukatazwa. Itategemea na itatumiwa katika kitu gani.

... uwekaji wa nadhiri wote uwe kwa Allaah... - ´Ibaadah zote zilizofaradhishwa mtu anaweza kuita kuwa ni "nadhiri". Lakini hata hivyo maana yake maalum ni mtu kujilazimishia mwenyewe kitu kwa ajili ya Allaah (´Azza wa Jall). Lakini makusudio hapa ni ile maana ya kwanza. ´Ibaadah zote anatekelezewa Allaah (Ta´ala). Amesema:

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ

"Na Mola wako amehukumu kwamba: "Msiabudu yeyote isipokuwa Yeye Pekee." (17:23)

... kuomba uokozi [al-Istighaathah] yote afanyiwe Allaah... - Maana yake ni kuomba msaada na uokozi wakati wa matatizo na maangamivu. Jambo hili limegawanyika sehemu mbali mbali:

Ya kwanza: Kumuomba uokozi Allaah (´Azza wa Jall). Haya ni katika matendo bora na kamilifu zaidi. Ni katika mazowea ya Mitume (´alayhimus-Swalaatu was-Salaam) na wafuasi zao. Dalili ya hilo ni maneno Yake (Ta´ala):

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُم بِأَلْفٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ

[3] al-Bukhaariy (5167) na Muslim (1427).

"Na pale mlipomuomba uokovu Mola wenu Naye Akakujibuni kuwa: "Hakika Mimi Nitakusaidieni kwa Malaika elfu wafuatanao mfululizo."" (08:09)

Ya pili: Kuwaomba uokozi maiti au watu wasiokuwepo mbele yako na watu wasiokuwa na uwezo. Kitendo hichi ni shirki, kwa sababu hakuna anayefanya hivo isipokuwa tu yule anayeamini kuwa watu hawa wana nguvu fulani za kuendesha ulimwengu. Hivyo amewajaalia sehemu katika uola. Allaah (Ta´ala) amesema:

أَمَّن يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ۗ أَإِلَٰهٌ مَّعَ اللَّهِ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ

"Au nani anayemuitika aliyedhikika anapomwomba na akamuondoshea dhiki na akakufanyeni makhalifa wa ardhi? Je, yuko mungu pamoja na Allaah? Ni machache mno mnayokumbuka." (27:62)

Ya tatu: Kuwaomba uokozi walio hai, watendaji na watu wenye uwezo. Kitendo hichi kinajuzu ni kama mfano wa kuwataka msaada. Allaah (Ta´ala) amesema kuhusu Muusa (´alayhis-Salaam):

فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِن شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ

"Akamsaidia yule ambaye ni katika kundi lake dhidi ya yule ambaye ni katika adui wake, Muusa akampiga ngumi akamuua." (28:15)

Ya nne: Kumuomba uokozi mtu aliye hai lakini asiyekuwa na uwezo pasi na mtu huyo kuamini kuwa ana nguvu fulani zilizojificha. Mfano wa hilo ni kama kumuomba uokozi mtu ambaye amepoza mwili dhidi ya adui mwenye kushambulia. Hili si jengine isipokuwa ni upumbavu na ni kumfanyia maskhara yule mpozaji. Kwa ajili hiyo kitendo hichi hakijuzu kutokana na hii sababu. Sababu nyingine ni kuwa wengine wanaweza kufikiria kuwa mtu huyu ambaye si muweza pengine yuko na nguvu fulani zilizojificha ambazo anaweza kwazo kuokoa wakati wa matatizo.

Na umehakikisha ya kwamba Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kawapiga vita ili du´aa [maombi] yote atekelezewe Allaah, kuchinja kote kuwe kwa Allaah, uwekaji wa nadhiri wote uwe kwa Allaah, kuchinja

kote kuwe kwa Allaah, kuomba uokozi [al-Istighaathah] yote afanyiwe Allaah na jumla ya ´Ibaadah zote afanyiwe Allaah. Na umejua kuwa kukubali kwao Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah hakukuwaingiza katika Uislamu. Na kwamba makusudio yao kwa Malaika, au Mitume, au mawalii walikuwa wanataka maombezi yao na kujikurubisha kwa Allaah kwa hilo, Yeye ndiye Ambaye Kahalalisha damu yao na dini na mali yao. Hivyo utakuwa umejua Tawhiyd waliyoilingania kwayo Mitume na wakakataa kuikubali washirikina. - Mwandishi (Rahimahu Allaah) anazidi kukariri ya kuwa Tawhiyd ambayo Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alikuja nayo kutoka kwa Allaah ni Tawhiyd-ul-Uluuhiyyah. Washirikina ambao Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alitumwa kwao, walikuwa wakithibitisha Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah. Pamoja na hayo Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alihalalisha damu na mali zao. Sababu ilikuwa wanaabudu malaika, mawalii na watu wema. Kwa kufanya hivo walikuwa wanakusudia wawakurubishe mbele ya Allaah. Ni kama alivyosema Allaah (Ta´ala):

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ

"Na wale waliojichukulia badala Yake walinzi [wakisema]: "Hatuwaabudu isipokuwa ili watukurubishe kwa Allaah ukaribio."" (39:03)

Walikuwa wakikubali ya kwamba Allaah ndiye mkusudiwa, lakini kadhalika wanawatumia malaika na wengineo ili wawakurubish mbele ya Allaah. Pamoja na hivyo hawakuingia katika Tawhiyd.

15. Mlango wa 03: Tawhiyd-ul-´Ibaadah ndio maana ya "hakuna mungu wa haki ila Allaah"

Mlango wa tatu

Tawhiyd-ul-´Ibaadah ndio maana ya "hakuna mungu wa haki ila Allaah"

Tawhiyd hii ndio maana ya maneno yako "hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah".

MAELEZO

Tawhiyd hii ndio maana ya maneno yako "hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah" - Tawhiyd hii ambayo Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alilingania kwayo ndio maana ya "hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah", bi maana hakuna muabudiwa wa haki isipokuwa Allaah (´Azza wa Jall). Walikuwa wakijua kuwa maana yake ni hakuna muabudiwa wa haki isipokuwa Allaah. Walikuwa wakitambua kuwa haina maana ya kuwa hakuna muumbaji, mwenye kuruzuku wala kuendesha mambo isipokuwa Allaah. Walikuwa wakitambua kuwa haina maana ya kuwa hakuna mwenye kuweza kuvumbua kitu kutoka katika kitu kisichokuwepo isipokuwa Allaah, kama wanavyosema wanafalsafa wengi. Hakika maana hii washirikina hawakuwa wakiipinga. Maana waliokuwa wakiipinga ilikuwa ni hakuna mwenye kuabudiwa kwa haki isipokuwa Allaah. Amesema (Ta´ala) juu yao:

أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَٰهًا وَاحِدًا ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ وَانطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَىٰ آلِهَتِكُمْ ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ مَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ إِنْ هَٰذَا إِلَّا اخْتِلَاقٌ

“Amewafanya miungu wote hawa kuwa mungu Mmoja? Hakika hili ni jambo la ajabu mno! Na wakaondoka wakuu miongoni mwao [wakisema]: “Nendeni na subirini juu ya miungu yenu, hakika hili ni jambo linalotakwa. Hatukusikia haya katika dini ya mwisho, haya si chochote isipokuwa ni jambo lilozushwa tu."" (38:05-07)

16. Mlango wa 03: Yule mwenye kuwaomba uombezi wengine anatambua kuwa Allaah ndiye Mola

Kwa hakika walikuwa wakionelea "mungu" ni yule ambaye anakusudiwa kwa ajili ya mambo haya; sawa ikiwa ni Malaika, Mtume, walii, mti, kaburi au jini. Hawamaanishi ya kwamba mungu huyu anaumba, kuruzuku na kuendesha mambo. Kwa hakika wao walikuwa wanajua kuwa [mwenye uwezo wa] hayo ni Allaah Pekee, kama tulivyotangulia kusema. Isipokuwa wanachomaanisha kwa neno "mungu" ni kama wanavyomaanisha washirikina wa zama zetu kwa neno "bwana". Akawajia Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kuwalingania katika kalimaah at-Tawhiyd; hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah.

MAELEZO

Hapa anachotaka (Rahimahu Allaah) ni kuonyesha kuwa washirikina walikuwa hawamaanishi kwamba hakuna mwenye kuyaendesha mambo wala mwenye kuumba isipokuwa Allaah. Walikuwa wakijua kuwa ni haki. Wao walikuwa wakipinga maana ya hakuna muabudiwa mwengine wa haki isipokuwa Allaah. Sababu ya mwandishi kuanza [kitabu] namna hii na kukariri ni kutaka kuthibitisha na kumraddi yule mwenye kusema kuwa yeye anawaabudu malaika, au wengine, kwa sababu tu wamkurubishe mbele ya Allaah na sio kwa sababu anaonelea kuwa wanaumba au kuruzuku.

17. Mlango wa 03: Washirikina walikuwa wanajua Shahaadah ina maana gani

Makusudio ya maneno haya ni maana yake na sio kuyatamka peke yake. Makafiri wajinga walijua makusudio ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayh iwa sallam) kwa neno hili ni kumpwekesha Allaah (Ta´ala) kwa ´ibaadah na kukanusha vinavyoabudiwa badala Yake na kujitenga navyo mbali kabisa. Wakati (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alipowaambia: "Semeni: "Hakuna mugngu wa haki isipokuwa Allaah"", wakasema:

أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَٰهًا وَاحِدًا ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ

"Amewafanya miungu wote hawa kuwa mungu Mmoja? Hakika hili ni jambo la ajabu mno!" **(38:05-07)**

MAELEZO

Makusudio ya maneno haya ni maana yake... - Nayo ni maneno "hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah".

Wakati (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alipowaambia... - Sentesi hii ni kama ile ilio kabla yake, anabainisha (Rahimahu Allaah) ya kwamba "hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah" maana yake ni hakuna muabudiwa wa haki isipokuwa Allaah. Anabainisha ya kwamba washirikina walilielewa hili na walijua kuwa makusudio sio kule kutamka peke yake. Walitambua kuwa maana yake ni hakuna muabudiwa wa haki isipokuwa Allaah. Kwa ajili hii waliikanusha, pamoja na kwamba hawakuwa wakipnga ya kwamba Allaah peke Yake ndiye Muumbaji na Mwenye kuruzuku.

18. Mlango wa 03: Hakuna kheri kwa mtu asiyeelewa maana ya shahaadah

Ukishajua ya kwamba makafiri wajinga walijua hilo, jambo la kushangaza ni kwa yule anayedai Uislamu na yeye hajui maana ya neno hili jambo ambalo walikuwa wanalijua makafiri. Badala yake anafikiria ya kwamba maana yake ni kutamka herufi zake bila ya kuamini maana yake moyoni. Mjuzi katika wao anafikiria ya kwamba maana yake ni kwamba hakuna mwenye kuumba, wala mwenye kuruzuku wala mwenye kuendesha mambo isipokuwa Allaah. Hakuna kheri kwa mtu ikiwa wajinga makafiri wanajua zaidi yake maana ya "hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah".

MAELEZO

Ukishajua ya kwamba makafiri wajinga walijua hilo... - Bi maana walikuwa wanajua kuwa maana ya "hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah" maana yake ni hapana muabudiwa wa haki isipokuwa Allaah.

... jambo la kushangaza ni kwa yue anayedai Uislamu na yeye hajui maana... - Hapa anachotaka mwandishi (Rahimahu Allaah) ni kuonyesha kuwa kuna watu wanaosema kuwa wao ni waislamu lakini hata hivyo hawajui maana ya "hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah". Badala yake wanadhani kuwa inahusiana tu kutamka herufi zake pasi na kujua wala kuamini maana yake.

Kuna watu wanaodhani kuwa maana yake ni Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah, nayo ni hakuna mwenye kuumba wala mwenye kuruzuku isipokuwa Allaah.

Kuna wengine wanaifasiri "ni kuwa na yakini ya mambo ili badala yake mtu awe na yakini juu ya dhati ya Allaah". Tafsiri hii ni batili na haijulikani kwa Salaf. Haina maana ya kuwa na yakini juu ya dhati ya Allaah (´Azza wa Jall) na kutokuwa na yakini juu ya kitu kingine. Hili ni jambo lisilowezekana kwa sababu mtu unaweza kuwa na yakini juu ya kitu kingine:

لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ

"Bila shaka mngeuona [Moto wa] a*l-Jahiym*. Kisha kwa hakika mtauona

[huo Moto] kwa jicho la yakini." **(102:06-07)**

Kuwa na yakini juu ya mambo na vitu vinavyojulikana ni jambo lisilopingana na Tawhiyd.

Kuna wengine wanaifasiri kuwa maana yake ni "hakuna muabudiwa isipokuwa Allaah". Tafsiri hii si sahihi kwa uinje wake, kwa sababu kuna vitu vingi vyenye kuabudiwa badala ya Allaah (´Azza wa Jall).

Watu hawa wanakuwa wajinga zaidi kuliko wale wajinga ambao Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alitumwa kwao. Kwani wao walikuwa wanatambua maana ya matamshi hayo tofauti na watu hawa.

19. Mlango wa 04: Allaah hasamehi kushirikishwa

Mlango wa nne

Allaah hasamehi kushirikishwa

Ukishaelewa niliyokwambia na moyo wako umekinaika na ukajua kumshirikisha Allaah ambako Allaah amekuzungumzia kwa kusema:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَاءُ

"*Hakika Allaah hasamehi kushirikishwa, lakini anasamehe yasiyokuwa hayo kwa amtakae.*" **(04:48)**

MAELEZO

Ukishaelewa niliyokwambia na moyo wako umekinaika... - Bi maana kuelewa maana ya kihakika ya "hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah" ya kwamba maana yake ni hakuna muabudiwa wa haki isipokuwa Allaah.

Hakika Allaah hasamehi kushirikishwa... - Wanachuoni (Rahimahu Allaah) wametofautiana juu ya Aayah hii; inahusiana na shirki zote au ni shirki kubwa peke yake.

Kuna waliosema kuwa inahusiana na shirki zote. Hata kama itakuwa ndogo kama kuapa kwa asiyekuwa Allaah. Allaah hatoisamehe.

Wengine wakasema kuwa inahusiana na shirki kubwa. Aina hii ndio ambayo Allaah hatoisamehe.

Ama kuhusu Shaykh-ul-Islaam Ibn Taymiyyah (Rahimahu Allaah), wakati fulani anasema maoni hayo ya kwanza na wakati mwingine anasema maoni hayo ya pili.

Kwa hali yoyote ile, ni wajibu kwa mtu kujitenga mbali kabisa na shirki aina zote. Kuna uwezekano mkubwa aina ndogo ikawa inaingia katika ujumla wa Aayah.

20. Mlango wa 04: Watu wengi hawajui maana ya shahaadah

... na ukaelewa dini ya Allaah ambayo amewatuma kwa ajili yake Mitume, kuanzia wa mwanzo wao mpaka wa mwisho wao, ndio dini pekee ambayo Allaah Anaikubali kutoka kwa mtu, na ukafahamu jambo ambalo limekuwa halitambuliki kwa watu wengi kutokana na hili, utapata faida mbili...

MAELEZO

... na ukaelewa dini ya Allaah ambayo amewatuma kwa ajili yake Mitume... - Nayo ni kumuabudu Allaah Pekee. Amesema (Ta´ala):

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

"Na Hatukutuma kabla yako Mtume yeyote isipokuwa Tulimfunulia *Wahy* ya kwamba: "Hakika hapana muabudiwa wa haki ila Mimi; basi Niabuduni."" (21:25)

Huu ndio Uislamu ambao Allaah amesema juu yake:

وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ

"Na yeyote anayetaka dini isiyokuwa ya Kiislamu basi haitokubaliwa kwake." (03:85)

... na ukafahamu jambo ambalo limekuwa halitambuliki kwa watu wengi kutokana na hili... - Bi maana maana ya matamshi haya ambayo mwandishi ametangulia hapo kabla kuitaja pindi aliposema:

"Ukishajua ya kwamba makafiri wajinga walijua hilo, jambo la kushangaza ni kwa yule anayedai Uislamu na yeye hajui maana ya neno hili... "

21. Mlango wa 04: Kufurahi kwa kuelewa maana ya Shahaadah

1. Faida ya kwanza: Ni kufurahi kwa fadhila na rehema za Allaah. Kama Alivyosema Allaah (Ta´ala):

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ

"Sema: "Kwa fadhila za Allaah na kwa Rahmah Yake basi kwa hayo wafurahi." Hayo ni kheri kuliko wanayoyakusanya."" **(10:58)**

MAELEZO

Hili linapitika kwa njia mbili:

Ya kwanza: Allaah (Ta´ala) amekutunukia mpaka ukaweza kuelewa maana sahihi ya maneno haya makubwa "hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah". Hii ni fadhila kubwa ya Allaah. Allaah ameamrisha mtu kufurahi kwa neema kama hii. Dalili ya hili ni ile ambayo mwandishi (Rahimahu Allaah) ametaja:

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ

"Sema: "Kwa fadhila za Allaah na kwa Rahmah Yake basi kwa hayo wafurahi." Hayo ni kheri kuliko wanayoyakusanya."" (10:58)

Mja kufurahi kwa ajili ya elimu na ´ibaadah ambayo Allaah amemtunukia, ni miongoni mwa mambo yenye kusifiwa. Imekuja katika Hadiyth:

"Mfungaji ana furaha mbili; pindi anapokata swawm na wakati atapokutana na Mola Wake."[4]

[4] al-Bukhaariy (1904) na Muslim (165).

22. Mlango wa 04: Kuogopa kutumbukia katika shirki

2. Faida ya pili: Umefaidika pia [kuwa na] khofu kubwa. Ukijua ya kwamba mtu anaweza kukufuru kwa neno analolitoa mdomoni mwake, na pengine amelisema na yeye ni mjinga [hajui] - lakini hapewi udhuru kwa ujinga..

MAELEZO

2. Faida ya pili: Umefaidika pia [kuwa na] khofu kubwa... - Hili linapitika kwa wewe kuepuka yale ambayo wametumbukiaemo watu hawa wajinga kwa kutoelewa maana yake na ukhatari mkubwa wa hilo.

... lakini hapewi udhuru kwa ujinga... - Hapa tutafanyia taaliki maneno ya mwandishi (Rahimahu Allaah) ifuatavyo:

Mosi: Sifikirii kuwa Shaykh (Rahimahu Allaah) haonelei ujinga kuwa ni udhuru. Isipokuwa ikiwa inahusiana mtu kutotaka kujifunza. Mfano wa hilo ni kama mtu kusikia haki na kupuuza kujifunza. Mtu kama huyu hapewi udhuru kwa ujinga wake. Sababu ya mimi kutofikiria hivi kutoka kwa Shaykh, ni kwa sababu ana maneno mengine ambapo anaonyesha kuwa ujinga ni udhuru. Aliulizwa (Rahimahu Allaah) swali anapigana vita kwa kitu gani na kwa kipi anamkufurisha mtu kwacho? Akajibu:

"Nguzo tano za Uislamu. Ya kwanza ni shahaadah halafu kunakuja nguzo nne zingine. Kuhusiana na hizo nne, hatuonelei yule mwenye kuzithibitisha na akaziacha kutokana na uvivu kuwa ni kafiri, hata kama tutampiga vita. Wanachuoni wametofautiana juu ya yule mwenye kuziacha kutokana na uvivu pasi na kuzikanusha. Wanachuoni wote wamekubaliana juu ya kwamba yule mwenye kuacha shahaadah ni kafiri. Na sisi pia huo ndio msimamo wetu. Hali kadhalika tunaonelea kuwa ni kafiri akikanusha baada ya kusimamikiwa na hoja. Kwa ajili hiyo tunasema kuwa tuna aina nne ya maadui:

Wa kwanza: Yule mwenye kujua kuwa Tawhiyd ndio dini ya Allaah na ya Mtume Wake (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) na akajua kuwa kuamini mawe, miti na watu, kama wanavyofanya watu wengi, na kwamba Allaah

alimtuma Mtume Wake (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kuyakataza hayo na kuwapiga vita watu hawa ili aabudiwe Allaah peke Yake, pamoja na hivyo asijali Tawhiyd, kujifunza nayo, kujiunga nayo na kuacha shirki, ni kafiri. Tunapigana vita na mtu huyu kwa sababu ya ukafiri wake. Kwa sababu mtu huyu anaijua dini ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) pasi na kuifuata na anajua shirki ni kitu gani na hataki kuiacha. Mambo ni namna hii hata kama hatoichukia dini ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) wala wale wenye kuingia katika dini hiyo. Isitoshe hatapi shirki wala haiwapambii nayo watu.

Wa pili: Mwenye kuyajua yote haya lakini akaitukana dini ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) - pamoja na kudai kuwa anaitendea kazi - na anawasifu wale wenye kumuabudu Yuusuf, al-Ashqar, Abu ´Aliy na al-Khidhr kutoka Kuwait na kuonelea kuwa wao ni bora kuliko wale wenye kumuabudu Allaah peke Yake na wamejitenga na shirki. Huyu ni mbaya zaidi kuliko huyo wa kwanza. Amesema (Ta´ala):

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُم مَّا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ ۚ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ

"Na kilipowajia Kitabu kutoka kwa Allaah kisadikishacho yale yaliyo pamoja nao na japokuwa kabla ya hapo walikuwa wakiomba ushindi dhidi ya wale waliokufuru; basi yalipowajia yale waliyokuwa wakiyatambua waliyakanusha, basi laana ya Allaah iwe juu ya wakanushaji." (02:89)

Vilevile Allaah amesema juu ya mtu kama huyo:

وَإِن نَّكَثُوا أَيْمَانَهُم مِّن بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أَئِمَّةَ الْكُفْرِ ۙ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنتَهُونَ

"Na wakivunja viapo vyao baada ya ahadi yao na wakatukana dini yenu, basi wapigeni vita viongozi wa ukafiri. Hakika viapo vyao havina maana. [Piganeni nao] ili wapate kukoma." (09:12)

Wa tatu: Yule mwenye kujua Tawhiyd, anaipenda, anaifuata na anaijua shirki na anaichukia, lakini anamchukia yule mwenye kuingia katika Tawhiyd na anampenda yule mwenye kubaki katika shirki. Mtu huyu ni kafiri. Amesema (Ta´ala) juu ya mtu kama huyu:

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ

"Hivyo kwa sababu wao wamechukia yale Aliyoteremsha Allaah, basi amezibatilisha 'amali zao." (47:09)

Wa nne: Ambaye hana sifa hata moja katika hizi. Lakini watu wa mji wake wanaonyesha uadui wa wazi wazi kwa watu wa Tawhiyd na wakati huo huo wanawaonyesha mapenzi washirikina. Wanajitahidi kupambana nao. Mtu huyu anapewa udhuru kwa vile kuna uzito wa kuuacha mji wake. Anawapiga vita watu wa Tawhiyd bega kwa bega pamoja na watu wa mji wake na akapigana kwa mali na nafsi yake. Mtu huyu pia ni kafiri. Wakimuamrisha kuacha kufunga Ramadhaan, aachane nao ikiwa ndio njia pekee ya kuweza kufunga. Wakimuamrisha kumuoa mke wa baba yake, aachane nao ikiwa ndio njia pekee. Hata hivyo ni jambo la khatari sana kuafikiana kupigana vita bega kwa bega pamoja na wao kwa nafsi na mali yake kwa vile wanakusudia kuitokomeza dini ya Allaah na Mtume Wake (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Mtu huyu pia ni kafiri. Allaah amesema juu ya mtu kama huyu:

سَتَجِدُونَ آخَرِينَ يُرِيدُونَ أَن يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ

"Mtawakuta wengine wanaotaka kupata amani kwenu na kupata amani kwa watu wao." (04:91)

Haya ndio tunayosema.

Ama kuhusu uongo na uzushi ya kwamba tunawakufurisha watu kwa njia ya ujumla, tunamuwajibishia kuhajiri kuja kwetu kwa wale ambao wanaweza kuidhihirisha dini yao na kwamba tunawakufurisha wale wote ambao hawakufurishi na kuwapiga vita wengine, huu ni uongo kabisa. Ni njia ya kuwazuia watu na dini ya Allaah na Mtume Wake (Swalla Alalahu ´alayhi wa sallam). Ni vipi tutamkufurisha mtu ambaye hamshirikisha Allaah endapo hatohajiri kuja kwetu na kuwakufurisha na kuwapiga vita wengine, ikiwa hatuwakufurishi wale wenye kuabudu masanamu kwenye kaburi la ´Abdul-Qaadir, Ahmad al-Badawiy na makaburi ya watu mfano wao kwa sababu ya ujinga wao na kwa sababu hakuna mwenye kuwakumbusha?

سُبْحَانَكَ هَٰذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ

"Utakasifu ni Wako! Huu ni usingiziaji mkubwa mno!" **(24:16)**

Uhakika wa mambo ni kuwa tunakufurisha kwa sampuli zile nne kwa sababu zinapingana na Allaah na Mtume Wake (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Allaah amrehemu mtu mwenye kuitazama nafsi yake na kutambua kuwa atakuja kusimama mbele ya Allaah ambaye Kwake ndiko kuna Pepo na Moto.

Swalah na salaam zimwendee Muhammad, familia yake na Maswahabah zake[5].

Ukamilisho:

Tofauti juu ya suala la ujinga ni udhuru au sio udhuru, ni kama masuala mengine yote ya ki-Fiqh na Ijtihaad. Huenda wakati mwingine ikawa ni tofauti ya kimatamshi kwa ajili ya kutekeleza hukumu fulani kwa mtu maalum. Kwa msemo mwingine kukawa maafikiano juu ya kwamba matamshi fulani, kitendo fulani au kuacha jambo fulani ni kufuru. Lakini ina maana kuwa ni sahihi kumtekelezea hukumu hii mtu maalum kwa sababu inahitajia awe amewekewa wazi na kusiwepo kizuizi? Au haiwezekani kufanya hivo kwa sababu kunakosekana baadhi ya mambo au bado kuna vizuzi fulani? Yote hayo yanategemea ujinga juu ya imani umegawanyika aina mbili:

Ya kwanza: Mjinga huyo awe ni mtu ambaye anafuata dini nyingine isiyokuwa Uislamu au hafuati dini yoyote kwa njia ya kwamba hajapatapo kamwe kufikiria kuwa hali aliyomo inaenda kinyume na dini fulani. Mtu kama huyu atatekelezewa hukumu za dhahiri katika dunia hii. Kuhusiana na hali yake huko Aakhirah, inajua Allaah (Ta´ala). Maoni sahihi zaidi ni kuwa, atapewa mtihani huko Aakhirah kwa kile ambacho Allaah (´Azza wa Jall) atataka. Allaah ndiye ajuae zaidi ni kipi wangefanya. Lakini tunajua kuwa hatoingia Motoni isipokuwa kwa madhambi yake. Amesema (Ta´ala):

[5] Fataawaa wa Masaa-il ash-Shaykh Muhammad bin ´Abdil-Wahhaab, uk. 5-6, katika Madjmuu´ Mu'allafaat-ish-Shaykh Muhammad bin ´Abdil-Wahhaab, mjaladi. 2.

وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا

"Na Mola wako Hamdhulumu yeyote." (18:49)

Tumesema kuwa atatendewa hukumu za dhahiri duniani, ambazo ni hukumu za makafiri, ni kwa sababu hana Uislamu kama dini na ndio maana hatuwezi kumhukumu kwa hukumu zake. Tunasema kuwa atapewa mtihani huko Aakhirah kwa sababu kuna mapokezi mengi yenye kusema hivo. Ibn-ul-Qayyim (Rahimahu Allaah) ameyataja katika kitabu chake "Twariyq-ul-Hijratayn" pindi alipokuwa akizungumzia aina ya nane kuhusu watoto wa washirikina.

Ya pili: Mjinga anayejinasibisha na Uislamu. Ameishi katika ukafiri huu na wakati huo huo hajapatapo kufikiria kuwa anaenda kinyume na Uislamu. Isitoshe hakuna yeyote aliyemkumbusha juu ya hilo. Mtu kama huyu atahukumiwa kwa hukumu za Uislamu kwa dhahiri. Kuhusiana na hali yake huko Aakhirah, Allaah (´Azza wa Jall) ndiye anayejua zaidi itavyokuwa. Dalili ya hilo ni Kitabu, Sunnah na maneno ya wanachuoni. Kuhusiana na Kitabu, maneno Yake (Ta´ala):

وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا

"Na Hatukuwa wenye kuadhibu yeyote mpaka Tupeleke Mitume." (17:15)

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا ۚ وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ

"Na Mola wako hakuwa Mwenye kuangamiza miji mpaka apeleke katika miji mikuu yake Mtume awasomee *Aayaat* Zetu - na Hatukuwa Wenye kuangamiza miji isipokuwa watu wake wawe madhalimu." (28:59)

رُّسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ

"Mitume ni wabashiriajina waonyaji ili pasikuweko kutoka kwa watu hoja yoyote juu ya Allaah baada ya [kuletwa] Mitume." (04:165)

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ۖ فَيُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ

"Na Hatukutuma Mtume yeyote isipokuwa kwa lugha ya watu wake ili awabainishie. Basi Allaah humpotoa Amtakaye na humuongoza amtakaye." (14:04)

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَ

"Na haiwi kwa Allaah awapotoze watu baada ya kuwa amewaongoa mpaka awabainishie ya kujikinga nayo." (09:115)

وَهَٰذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ أَن تَقُولُوا إِنَّمَا أُنزِلَ الْكِتَابُ عَلَىٰ طَائِفَتَيْنِ مِن قَبْلِنَا وَإِن كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ ۚ فَقَدْ جَاءَكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ ۚ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا ۗ سَنَجْزِي الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ

"Na Kitabu hiki Tumekiteremsha kilichobarikiwa - basi kifuateni na muwe na taqwa mpate kurehemewa! [Tumewateremshia Kitabu] msije mkasema: "Hakika Kitabu kimeteremshwa juu ya makundi mawili [mayahudi na manaswara] kabla yetu; lakini tulikuwa bila ya shaka tumeghafilika kuhusu waliyokuwa wakiyasoma. Au mkaseme: "Lau tungeliteremshiwa Kitabu basi, bila shaka tungelikuwa waongofu zaidi kuliko wao." Kwa yakini imekwishakufikieni hoja bayana kutoka kwa Mola wenu na mwongozo na Rahmah. Hivyo basi nani ni dhalimu zaidi kuliko yule aliyekadhibisha *Aayaat* za Allaah na akajitenga nazo? Tutawalipa wale wanaojitenga na *Aayaat* Zetu adhabu ovu kwa yale waliyokuwa wakijitenga nayo." (06:155-157)

Kuna Aayah nyingi zenye kufahamisha kuwa hoja haisimami isipokuwa baada ya ujuzi na ubainifu.

Ama kuhusu Sunnah, imepokelewa katika "as-Swahiyh" ya Muslim[6] kutoka kwa Abu Hurayrah (Raddhiya Allaahu ´anh) ambaye ameeleza kuwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) amesema:

"Ninaapa kwa Yule ambaye nafsi ya Muhammad iko Mkononi Mwake! Hakuna yeyote katika Ummah huu atayesikia kuhusu mimi, si myahudi

[6] (01/134).

wala mnaswara, halafu akafa bila ya kuamini yale niliyotumwa kwayo isipokuwa atakuwa katika watu wa Motoni."

Kuhusu maneno ya wanachuoni, amesema [Ibn Qudaamah] katika "al-Mughniy"[7]:

"Ama yule asiyejua uwajibu kwa sababu ni muislamu mpya au amekulia katika mji usiokuwa wa Kiislamu au jangwani ambapo ni mbali na mahali kunakoeshi watu na wanachuoni, hatohukumiwa ukafiri."

Shaykh-ul-Islaam Ibn Taymiyyah (Rahimahu Allaah) amesema katika "al-Majmuu´-ul-Fataawaa"[8]:

"Mimi ni miongoni mwa watu wanaokataza vibaya sana kumpachika mtu ukafiri, mtenda dhambi na mtenda maasi. Wanaokaa na mimi wanajua hili. Isipokuwa tu ikiwa mtu anajua kuwa mtu huyo amesimamikiwa na hoja kutoka Ujumbe unaofanya yule mwenye kwenda nao kinyume anakuwa kafiri, mtenda dhambi au mtenda maasi. Mimi ninathibitisha kuwa Allaah (Ta´ala) amesamehe makosa ya Ummah huu. Makosa haya yanajumuishwa na masuala ya kimaneno na ya kielimu. Salaf hawakupatapo kuacha kujadiliana mengi katika mambo haya. Pamoja na hivyo hawakupachikana ukafiri, utenda dhambi na utenda maasi."

Halafu akasema:

"Nilikuwa nikibainisha baadhi ya mapokezi kutoka kwa Salaf na maimamu ambapo wamempachika ukafiri mwenye kusema kadhaa na kadhaa na kwamba ni haki. Lakini, inatakiwa kwa mtu kutofautisha kati ya isiyofungamana na mtu maalum."

Kisha akasema:

"Kumkufurisha mtu ni miongoni mwa makemeo. Hata kama maneno yanaweza kuwa na maana ya kumkadhibisha Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi

[7] (08/131).

[8] (03/229).

wa sallam), lakini ni lazima kutambua kuwa kuna uwezekano mtu huyo ni mpya katika Uislamu au amekulia mbali jangwani. Mtu kama huyu asikufurishwe kwa kile alichokikanusha, mpaka pale ataposimamishiwa hoja. Hali kadhalika inaweza kuwa inahusiana na mtu ambaye hajasikia Maandiko hayo. Vilevile anaweza kuwa ameyasikia pasi na kuonelea kuwa yamethibiti au yamepingana na kitu kingine, jambo lenye kufanya akayapindisha maana ijapokuwa itakuwa ni makosa."

Shaykh-ul-Islaam Muhammad bin ´Abdil-Wahhaab amesema[9]:

"Kuhusiana na kukufurisha, mimi namkufurisha tu yule ambaye ameitambua dini ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) na baada ya hapo akaitukana, akawazuia watu nayo na kuwachochea wale wenye kujiunga nayo. Mtu kama huyu ndiye ambaye ninamkufurisha."

Katika ukurasa 66 amesema:

"Ama kuhusu uongo na uzushi ya kwamba tunawakufurisha watu kwa njia ya ujumla, tunamuwajibishia kuhajiri kuja kwetu kwa wale ambao wanaweza kuidhihirisha dini yao na kwamba tunawakufurisha wale wote ambao hawakufurishi na kuwapiga vita wengine, huu ni uongo kabisa. Ni njia ya kuwazuia watu na dini ya Allaah na Mtume Wake (Swalla Alalahu ´alayhi wa sallam). Ni vipi tutamkufurish mtu ambaye hamshirikisha Allaah endapo hatohajiri kuja kwetu na kuwakufurisha na kuwapiga vita wengine, ikiwa hatuwakufurishi wale wenye kuabudu masanamu kwenye kaburi la ´Abdul-Qaadir, Ahmad al-Badawiy na makaburi ya watu mfano wao kwa sababu ya ujinga wao na kwa sababu hakuna mwenye kuwakumbusha?"

Ikiwa huu ndio muqtadha ya Kitabu, Sunnah na maneno ya wanachuoni, basi kadhalika ndio muqtadha ya hekima, upole na huruma wa Allaah (Ta´ala). Hamuadhibu yeyote mpaka amuonyeshe dalili. Akili haiwezi kujitosheleza yenyewe kujua zile haki alizowajibisha Allaah (Ta´ala). Ingelikuwa inaweza kufanya hivo, basi hoja isingelisimama kwa kutumwa Mitume.

[9] ad-Durar as-Sunniyyah (1/56).

Msingi unasema yule mwenye kujinasibisha na Uislamu ni muislamu midhali dalili za Kishari´ah hazijathibitisha kinyume chake. Haijuzu kuchukulia usahali kumkufurisha, kwa sababu kitendo hicho kina dhambi mbili kubwa:

Kumsemea uongo Allaah (Ta´ala) katika hukumu Yake. Vilevile ni kumsemea uongo yule muhukumiwaji kwa manasibisho kama hayo.

Ama kuhusiana na la kwanza ni jambo liko wazi kwa vile anamkufurisha yule ambaye hakukufurishwa na Allaah (Ta´ala). Mtu kama huyu mfano wake ni kama yule mwenye kuharamisha kile Allaah alichohalalisha. Kama ambavyo Allaah peke Yake ndiye ana haki ya kusema ni kipi cha halali na cha haramu, kadhalika ni Yeye ndiye mwenye haki ya kusema ni nani kafiri na ni nani ambaye si kafiri.

Kuhusiana na la pili, amemsifu muislamu kwa wasifu ulio kinyume. Amesema kuwa ni kafiri pamoja na kuwa mtu huyo ametakasika na hilo. Yeye ndiye ana haki zaidi ya ukafiri huo kumrudilia. Katika "as-Swahiyh" ya Muslim imethibiti ya kwamba ´Abdullaah bin ´Umar (Radhiya Allaahu ´anhumaa) ameeleza kuwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) amesema:

"Mtu akimkufurisha ndugu yake, basi itamrudilia mmoja wao."[10]

Katika upokezi mwingine imekuja:

"Ima itakuwa kama ilivyosema, au itamrudilia yeye."

Vilevile imepokelewa humo kutoka kwa Abu Dharr (Radhiya Allaahu ´anh) ya kwamba Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) amesema:

"Mwenye kumwita mwenziwe "kafiri" au akasema "adui wa Allaah" , na asiwe hivyo, itamrudilia yeye mwenyewe."[11]

Bi maana itamrejelea yeye.

---

[10] (111).

[11] (112)

Maneno yake katika Hadiyth ya Ibn ´Umar "Ima itakuwa kama ilivyosema" ina maana ya kwamba imeafikiana na hukumu ya Allaah (Ta´ala). Kadhalika maneno yake katika Hadiyth ya Abu Dharr "na asiwe hivyo" bi maana haiafikiani na hukumu ya Allaah.

Hii ndio dhambi ya pili, nayo ni tuhuma za ukafiri zinamrudilia yeye ikiwa ndugu yake ametakasika na hilo. Hii ni dhambi kubwa kabisa na kuna khatari akatumbukiaemo. Mara nyingi huwa hivyo, yule ambaye ana haraka ya kumtuhumu muislamu ukafiri anakuwa ni mwenye kujiona kwa matendo yake na wakati huo huo anawadharau wengine. Hivyo anakuwa amekusanya kati ya kujiona katika matendo yake, jambo ambalo linaweza kupelekea yakapotea bure, na kiburi, jambo ambalo linaweza kupelekea katika adhabu ya Allaah (Ta´ala) Motoni. Imepokelewa katika Hadiyth iliyopokelewa na Ahmad na Abu Daawuud kutoka kwa Abu Hurayrah (Radhiya Allaahu ´anh) ambaye ameeleza kuwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) amesema:

"Allaah (´Azza wa Jall) amesema: "Kiburi ni vazi Langu na ukuu ni izari Yangu. Mwenye kuzozana na Mimi kwa kimoja katika hivyo, basi nitamtupa Motoni.""[12]

Kabla ya kumhukumu mwengine ukafiri inatakiwa kuzingatia mambo mawili.

La kwanza: Dalili kutoka katika Kitabu na Sunnah kuwa kitendo hicho kweli ni kufuru ili asimzulie Allaah uongo.

Ya pili: Kwamba hukumu inaafikiana na mtu huyo kwa njia ya kwamba masharti ya kumhukumu ukafiri yameenea na hakuna kizuizi.

Miongoni mwa masharti muhimu sana ni mtu awe na ujuzi wa uhalifu wenye kuwajibisha ukafiri. Amesema (Ta´ala):

وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

[12] Ahmad (2/376), Abuu Daawuud (4048) na Ibn Maajah (4174).

"Na atakayempinga Mtume baada ya kuwa imeshambainikia uongofu na akaifuata njia isiyokuwa ya waumini, Tutamgeuza na Tutamuingiza [Moto wa] *Jahannam* - na uovu ulioje mahali pa kuishia!" (04:115)

Ili mtu aadhibiwe Motoni, imeshurutishwa apingane na Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) baada ya kubainikiwa na uongofu.

Lakini imeshurutishwa vilevile mtu awe ni mjuzi wa uhalifu wake unapelekea katika nini au inatosheleza mtu awe ni mjuzi wa uhalifu wake ijapokuwa hajui matokeo yake? Jibu ni hilo la pili. Inatosheleza kwa mtu awe ni mjuzi wa uhalifu wake ili ahukumiwe yale hukumu inayopelekea. Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) amemuwajibishia yule mwenye kufanya jimaa mchana wa Ramadhaan atoe kafara kwa sababu alijua uhalifu wake pamoja na kuwa hajui kafara yenyewe. Vievile mzinifu ambaye kishaoa/kishaolewa na anajua kuwa ni haramu, atapigwa mawe, hata kama hajui kuzini kwake kutapelekea katika adhabu gani. Angeyajua, huenda asingeyafanya.

Miongoni mwa vizuizi vya kumpachika mtu ukafiri, ni kuwa mtu alazimishwa katika matendo ya makafiri. Amesema (Ta´ala):

مَن كَفَرَ بِاللَّهِ مِن بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَـٰكِن مَّن شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

"Atakayemkufuru Allaah baada ya imani yake [atapata adhabu] isipokuwa yule aliyekirihishwa na huku moyo wake umetua juu ya imani. Lakini aliyekifungulia ukafiri kifua chake, basi hao juu yao ni ghadhabu kutoka kwa Allaah na watapata adhabu kuu." (16:106)

Kizuizi kingine ni kama fikira na makusudio yake yanaacha kufanya kazi kwa njia ya kwamba hajui anachokisema. Hili linaweza kutokamana na furaha, huzuni, khasira, khofu ya kupindukia na mfano wa hayo. Amesema (Ta´ala):

وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُم بِهِ وَلَـٰكِن مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

"Na wala hakuna dhambi juu yenu katika yale mliyoyakosea, lakini [itakuwa dhambi] katika yale yaliyoyakusudia nyoyo zenu - na Allaah ni Mwenye kusamehe, Mwenye kurehemu." (33:05)

Katika "as-Swahiyh" ya Muslim[13] imepokelewa kutoka kwa Anas bin Maalik (Radhiya Allaahu ´anh) ya kuwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) amesema:

"Allaah hufurahishwa na tawbah ya mja Wake pale anapotubia Kwake, kuliko jinsi mmoja wenu anavyompata mnyama wake aliyekuwa amepotea katika ardhi ya wazi. Mnyama huo alikuwa na chakula na kinywaji chake. Alipokata tamaa kabisa juu ya mnyama wake, akaenda kulala chini ya kivuli cha mti. Alipokuwa katika hali hiyo, tahamaki akamuona mnyama wake karibu yake na akamshika kamba zake. Halafu akasema kwa furaha kubwa: "Ee Allaah! Wewe ndiye mja Wangu na mimi ndiye Mola Wako"."

Kizuizi kingine ni mtu awe na utata ambapo anaifasiri [kuielewa] kufuru kimakosa kwa njia ya kwamba anafikiria kuwa ni haki. Mtu huyu hakusudii kufuru wala kwenda kinyume. Watu kama hawa wanaingia katika maneno Yake (Ta´ala):

وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُم بِهِ وَلَٰكِن مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ

"Na wala hakuna dhambi juu yenu katika yale mliyoyakosea, lakini [itakuwa dhambi] katika yale yaliyoyakusudia nyoyo zenu." **(33:05)**

Isitoshe hili ndio kubwa analoweza. Kwa njia hiyo anaingia katika maneno Yake (Ta´ala):

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا

"Allaah Hakalifishi nafsi yoyote ila kwa kadiri ya uwezo wake." **(02:286)**

[Ibn Qudaamah] amesema katika "al-Mughniy[14]:

"Vivyo hivyo - yaani ni kafiri - endapo atahalalisha kuwaua watu wasiokuwa na hatia na kuchukua mali zao akafanya hivo bila ya utata wala kuelewa

[13] (2104).

[14] (08/131).

kimakosa. Ikiwa ni kutokana na kuelewa kimakosa, kama Khawaarij, tumetaja ya kwamba wanachuoni wengi wa Fiqh hawaonelei kuwa ni makafiri. Mambo ni namna hii pamoja na kuwa wamehalalisha damu na mali za waislamu kumwagwa. Isitoshe walifanya hayo huku wakijikurubisha kwa Allaah (Ta´ala)."

Halafu akasema:

"Ni jambo lenye kujulikana kuwa mfumo wa Khawaarij wanaonalea kuwa wengi katika Maswahabah na walio baada yao ni makafiri. Walihalalisha damu na mali zao kuchukuliwa na huku wakiitakidi kujikurubisha kwa Mola Wao. Pamoja na haya, wanachuoni wa Fiqh hawakuonelea kuwa ni makafiri kutokana na kuelewa kwao kimakosa. Hali kadhalika inahusiana na kila mwenye kuhalalisha kitu cha haramu kutokana na kuelewa kimakosa."

Shaykh-ul-Islaam Ibn Taymiyyah amesema katika "Majmuu´-ul-Fataawaa"[15]:

"Bid´ah ya Khawaarij inatokamana na ufahamu wao mbaya wa Qur-aan. Hawakukusudia kwenda kinyume nayo, lakini walifahamu kimakosa kile kisichotolewa dalili nayo. Hivyo wakadhania kwamba inapelekea kumkufurisha kila mtenda dhambi."

Katika ukurasa wa 210 amesema:

"Khawaarij wameenda kinyume na Sunnah ilihali Qur-aan imetuamrisha kuifuata. Wakawakufurisha waumini ilihali Qur-aan inatuamrisha kuwapenda... Wakaanza kufuata Aayah za Qur-aan zisizokuwa wazi ambapo kwa ujinga wakaifasiri kwa ufahamu mwingine. Hawakuwa na maarifa juu ya tafsiri yake wala ubobeaji katika elimu. Hawakuwa wakifuata Sunnah wala kurejea katika mkusanyiko wa waislamu wanaofahamu Qur-aan."

Vilevile amesema[16]:

[15] (13/30).

[16] (28/518).

"Maimamu wamekubaliana juu ya kuwakemea Khawaarij na kuonelea kuwa ni wapotevu. Wanachotofautiana tu ni kama, ni makafiri au sio makafiri. Kuna maoni mawili yanayojulikana juu ya masuala haya."

Lakini amesema kadhalika[17]:

"Hakuna yeyote katika Maswahabah aliyekuwa akiwakufurisha. Si ´Aliy bin Abiy Twaalib wala mwengine. Walikuwa wakionelea kuwa ni waislamu madhalimu na wakandamizaji. Nimetaja mapokezi mengi kutoka kwao sehemu nyingi."

Kisha akasema[18]:

"Haya ndio yaliyopokelewa kutoka kwa maimamu kama Ahmad na wengine."

Halafu akasema[19]:

"Khawaarij ni watu wa uasi ambao Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kaamrisha kuwapiga vita. ´Aliy bin Abiy Twaalib ambaye alikuwa ni mmoja katika makhaliyfah waongofu aliwapiga vita. Kadhalika maimamu wa dini kati ya Maswahabah, Taabi´uun na waliokuja baada yao wameafikiana kuwapiga vita. Hakuna aliyewakufurisha si ´Aliy bin Abiy Twaalib, Sa´d bin Abiy Waqqaas wala Swahabah mwingine. Ijapokuwa waliwapiga vita, walikuwa wakionelea kuwa ni waislamu. ´Aliy hakuanza kuwapiga vita isipokuwa baada ya kumwaga damu na kuingilia mali ya waislamu. Hapo ndipo alianza kuwapiga vita ili kuzuia dhuluma na manyanyaso yao, sio kwa sababu walikuwa ni makafiri. Kwa ajili hiyo ndio maana hakuwateka wanawake wao. Wala mali zao hakuzifanya kuwa ni mateka. Ikiwa watu hawa ambao umethibiti upotevu wao kwa Maandiko na Maafikiano, hawaonelewi kuwa ni makafiri pamoja na kuwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) aliamrisha kuwapiga vita, vipi kwa mapote yanayoenda

[17] (07/217).

[18] (28/518).

[19] (03/282).

kinyume ambayo haki imewatatiza katika mambo ambayo wajuzi kuliko wao walikosea! Haijuzu kwa yeyote kutoka katika mapote haya kumkufurisha mwenziwe. Haijuzu kuhalalisha damu wala mali kuchukuliwa, hata kama watakuwa na Bid´ah yenye kuhakikishwa. Mtu asemeje ikiwa hao wanaowakufurisha pia ni watu wa Bid´ah? Bali kuna uwezekano Bid´ah za watu hawa zikawa ni mbaya zaidi. Mara nyingi wote huwa ni wajinga juu ya kile wanachotofautiana."

Kisha akasema:

"Endapo muislamu ni mwenye kuelewa kimakosa vita au kukufurisha, hakufuru."

Halafu katika ukurasa wa 288 akasema:

"Wanachuoni wametofautiana juu ya masemezo ya Allaah na Mtume Wake (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam); hukumu zake ni zenye kuthibiti kwa waja kabla ya kusimamikiwa na hoja au hapana? Kuna maoni matatu katika madhehebu ya Ahmad na wengine… Sahihi ni ile yenye kutolewa dalili na Qur-aan. Amesema (Ta´ala):

وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا

"Na Hatukuwa wenye kuadhibu yeyote mpaka Tupeleke Mitume." (17:15)

رُّسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ

"Mitume ni wabashiriajina waonyaji ili pasikuweko kutoka kwa watu hoja yoyote juu ya Allaah baada ya [kuletwa] Mitume." (04:165)

Katika "as-Swahiyh" ya al-Bukhaariy na ya Muslim imepokelewa kuwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) amesema:

"Hakuna yeyote anayependa udhuru kama Allaah. Kwa ajili hiyo ndio maana ametuma Mitume kwa bishara njema na maonyo."[20]

[20] al-Bukhaariy (7416) na Muslim (1499).

Kwa kufupisha ni kwamba mjinga ni mwenye kupewa udhuru kwa maneno na matendo yake ya kufuru. Kadhalika ni mwenye kupewa udhuru kwa maneno na matendo yake ya madhambi. Haya yamethibitishwa kwa dalili za Kitabu, Sunnah, utafiti na maneno ya wanachuoni.

23. Mlango wa 04: Ufahamu mbaya wa Shahaadah ni upotevu

... na huenda amelisema huku akidhania ya kwamba yanamkurubisha kwa Allaah kama walivyodhania washirikina. Na khaswa Allaah akikuongoza kwa yale aliyoelezea kuhusu watu wa Muusa (´alayhis-Salaam) – pamoja na wema wao na elimu yao – walipomuendea na kumwambia:

اجْعَل لَّنَا إِلَٰهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ

"Tufanyie nasi mungu kama walivokuwa hawa wana miungu." **(07:138)**

Hapo ndipo khofu na bidii yako itaongezeka na yatakayokuokoa kutokana na haya mfano wake.

MAELEZO

Wakati Shaykh (Rahimahu Allaah) alipotahadharisha juu ya mambo mawili - ambapo moja wapo khofu ya mtu kwa kufikiria kuwa Tawhiyd maana yake ni kuamini kuwa Allaah (Ta´ala) peke Yake ndiye muumbaji, mwenye kutoa riziki na mwenye kuyaendesha mambo - anabainisha mwanaadamu anatakiwa siku zote kuwa na khofu. Kisha akataja watu wa Muusa waliomwambia:

اجْعَل لَّنَا إِلَٰهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ

"Tufanyie nasi mungu kama walivokuwa hawa wana miungu."

Amewabainishia kuwa maombi yao kufanyiwa mungu kama jinsi wale wengine walivyokuwa na mungu, ilikuwa inatokamana na ujinga. Hili linapelekea mwanaadamu awe na khofu juu ya nafsi yake, ili asije kutumbukia katika upotevu na ujinga kwa njia ya kwamba akafikiria kuwa "hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah" maana yake ni hakuna mwenye kuumba, mwenye kuruzuku na mwenye kuyaendesha mambo isipokuwa Allaah (´Azza wa Jall).

Haya ambayo Shaykh (Rahimahu Allaah) amesema na kutahadharisha wametumbukia ndani yake wanafalsa wengi. Wamezungumzia juu ya

Tawhiyd na kusema kuwa "hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah" maana yake ni hakuna mwengine zaidi ya Allaah mwenye kuumba na hakuna mwengine zaidi ya Allaah mwenye uwezo wa kuumba. Hivyo wakafasiri maneno haya makubwa kwa njia batilifu. Hakuna muislamu aliyefahamu namna hii. Bali hata makafiri hawakufahamu namna hii. Uhakika wa mambo ni kwamba hata wale washirikina ambao Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alitumwa kwao walikuwa wakifahamu maana ya maneno haya bora zaidi kuliko hawa wanafalsafa.

24. Mlango wa 05: Maadui wa Mitume na Manabii

Mlango wa tano

Maadui wa Mitume na Manabii

Na jua kwamba Allaah (Subhaanah) kwa Hekima Yake Hakutuma Mtume kwa Tawhiyd hii isipokuwa alimuwekea maadui. Kama alivyosema Allaah (Ta´ala):

وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا

"Na hivyo ndivyo Tulivyojaalia kwa kila Nabii maadui mashaytwaan katika wanaadamu na majini wakidokezana wenyewe kwa wenyewe maneno ya kupambapamba na ya udanganyifu." **(06:112)**

MAELEZO

Katika sentesi hii mwandishi (Rahimahu Allaah) amelenga faida moja kubwa sana. Ni pale anaposema kuwa Allaah (´Azza wa Jall) hakumtuma Mtume, isipokuwa alimjaalia kupata maadui katika watu na majini. Uwepo wa adui unasafishwa na haki inabainika. Kila mbavyo kuna mpinzani, ndivyo jinsi hoja ya upande mwingine inakuwa na nguvu zaidi. Haya ambayo Allaah (Ta´ala) amewajaalia Mitume, amewajaalia hali kadhalika wafuasi wao. Wafuasi wao wanafikwa na yale yenye kuwafika Mitume. Allaah (Ta´ala) amesema:

وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا

"Na hivyo ndivyo Tulivyojaalia kwa kila Nabii maadui mashaytwaan katika wanaadamu na majini wakidokezana wenyewe kwa wenyewe maneno ya kupambapamba na ya udanganyifu." (06:112)

وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِينَ ۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا

"Na hivyo ndivyo Tumemfanyia kila Nabii adui miongoni mwa wahalifu. Na Mola wako Anatosheleza kuwa ni Mwenye kuongoa na Mwenye kunusuru." (25:31)

Wahalifu hawa wanawafanyia uadui Mitume, wafuasi wao na yale wanayoyafiksiha kwa njia mbili:

Ya kwanza: Kueneza utata.

Ya pili: Uadui.

Kuhusiana utata, Allaah (Ta´ala) maesema:

وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا

"... Na Mola wako Anatosheleza kuwa ni Mwenye kuongoa... "

Bi maana yule ambaye maadui wa Mitume wanataka kumpotosha.

Ama kuhusu uadui, Allaah (Ta´ala) amesema:

وَنَصِيرًا

"... na Mwenye kunusuru." (25:31)

Bi maana yule ambaye maadui wa Mitume wanataka kumzuia.

Allaah (Ta´ala) anawaongoza Mitume na wafuasi wao na anawanusuru juu ya maadui zao, pasi na kujali ni nguvu kiasi gani adui atakuwa nazo. Ndio maana tusikate tamaa kutokana na wingi wa maadui na ile nguvu walionayo kupambana na haki. Haki ni kama alivyosema Ibn-ul-Qayyim (Rahimahu Allaah):

"Haki ni yenye kunusuriwa na kadhalika ni yenye kupewa mtihani

usishangae - hii ni njia ya Mwingi wa Rahmah."

Haijuzu kwetu kuvunjika moyo. Badala yake ni juu yetu kukusanyika juu ya kuwa na moyo na kusubiri. Mwisho mwema ni wa wale wamchao Allaah. Kujipa moyo ni miongoni mwa sababu kubwa za kuwalingania watu katika Uislamu na kupigania mafanikio yake. Upande mwingine kukata tamaa ni miongoni mwa sababu za kushindwa kulingania katika Uislamu na kufanya Da´wah isifanikiwe.

25. Mlango wa 05: Maadui wa Tawhiyd na elimu, vitabu na hoja zao

Na yawezekana maadui wa Tawhiyd wakawa na elimu kubwa, vitabu na hoja. Kama alivyosema Allaah (Ta´ala):

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِندَهُم مِّنَ الْعِلْمِ

"Basi walipowajia Mtume wao kwa hoja bayana, walifurahia kwa yale waliyokuwa nayo katika elimu." **(40:83)**

MAELEZO

Inawezekana maadui wa Mitume ambao wanajadiliana nao na kuwakadhibisha, wana elimu kubwa, vitabu na utata wanaoita kuwa ni "hoja". Wanawachanganyia watu haki na batili. Amesema (Ta´ala):

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِندَهُم مِّنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ

"Basi walipowajia Mtume wao kwa hoja bayana, walifurahia kwa yale waliyokuwa nayo katika elimu na yakawazunguka yale waliyokuwa wakiyafanyia istihzai." (40:83)

Furaha kama hii ni yenye kulaumiwa, kwa sababu Allaah haridhishwi nayo.

Kwa sentesi hii anaashiria mwandishi (Rahimahu Allaah) ya kwamba inatupasa kutambua elimu na utata wa watu hawa. Lengo ni ili tuweze kuwaraddi kwa silaha zao wenyewe. Haya ni katika uongofu wa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Alipomtuma Mu´aadh Yemen alimwambia:

"Hakika wewe unawaendea watu katika Ahl-ul-Kitaab."[21]

[21] al-Bukhaariy (4347) na Muslim (29).

Alisema haya ili aweze kujiandaa kwa ajili yao na ajue ni kitabu kipi walichonacho, ili baada ya hapo aweze kuwaraddi kwa kile wanachojadili kwacho.

26. Mlango wa 06: Uwajibu wa kujifunza elimu

Mlango wa sita

Uwajibu wa kujifunza elimu

Ukishajua hilo na ukajua ya kwamba ni lazima wawepo maadui ambao wamekaa katika njia ya Allaah (Ta´ala), ni watu wenye ufaswaha, elimu na hoja. Basi hivyo ni wajibu kwako kujifunza dini ya Allaah kile ambacho itakuwa ni silaha yako upambane na hawa mashaytwaan ambao kasema kiongozi wao kumwambia Mola Wako (´Azza wa Jall):

فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ثُمَّ لَآتِيَنَّهُم مِّن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَن شَمَائِلِهِمْ ۖ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ

"*Basi kwa kuwa Umenihukumu kupotoka, nitawakalia [waja Wako] katika Njia Yako iliyonyooka, kisha nitawaendea mbele yao na nyuma na kuliani kwao na kushotoni kwao; na wala Hutopata wengi wao wenye kushukuru.*" **(07:16-17)**

MAELEZO

Ukishatambua haya ya kwamba maadui hawa wana ufaswaha, elimu na hoja wanazozivisha haki batili, itakulazimu wewe kujiandaa kwa ajili yao. Kujiandaa huku kunakuwa namna mbili:

Ya kwanza: Kile ambacho mwandishi (Rahimahu Allaah) anakiashiria, nacho ni wewe kuwa na hoja za Kishari´ah na za kiakili zitazoponda hoja na batili ya watu hawa.

Ya pili: Uwe na ujuzi juu ya batili yao ili uweze kuwaraddi watu hawa. Kwa ajil hii ndio maana Shaykh-ul-Islaam (Rahimahu Allaah) amesema katika kitabu chake "Dar´ Ta´aarudhw-in-Naql wal-´Aql:

"Hakuna mtu anayekuja na hoja ili kufikia batili, isipokuwa hoja hiyo huwa dhidi yake na si yake."

Jambo hili ni kama alivyosema Shaykh (Rahimahu Allaah). Mwongo akija na dalili sahihi il kufikia uongo wake, inakuwa ni hoja dhidi yake na si yake.

Ndio maana inatakiwa kwa yule ambaye anataka kuwajadili watu hawa, ahakikishe kwa kuzingatia mambo mawili:

La kwanza: Aelewe wana elimu ipi ili aweze kuwaraddi.

La pili: Azielewe dalili za Kishari´ah na za kiakili ili aweze kuwaraddi kwazo watu hawa.

27. Mlango wa 06: Muumini asiogope hoja za watu wa batili

Lakini ukimuelekea Allaah (Ta´ala) na ukasikiliza hoja na ubainifu Wake, hutokhofu na wala hutohuzunika.

إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا

"*Hakika hila za shaytwaan ni dhaifu.*" **(04:76)**

MAELEZO

Hapa (Rahimahu Allaah) anachotaka ni kumshaji´isha yule mwenye kumuelekea Allaah (Ta´ala) na kuitambua haki, ya kwamba asiogope hoja za watu wa batili. Kwa sababu ni hoja dhaifu na ni njama za shaytwaan. Allaah (Ta´ala) amesema:

إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا

"Hakika hila za shaytwaan ni dhaifu."

28. Mlango wa 06: Mpwekeshaji ambaye si msomi anawashinda wanachuoni elfu wa washirikina

Mtu ambaye si msomi katika wapwekeshaji [watu wa Tawhiyd] anashinda watu elfu katika wanachuoni wa washirikina. Kama alivyosema Allaah (Ta´ala):

وَإِنَّ جُندَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ

"*Na kwamba hakika jeshi Letu ndilo litakaloshinda.*" **(37:173)**

MAELEZO

Shaykh (Rahimahu Allaah) amesema kuwa mpwekeshaji anawashinda wanachuoni elfu wa washirikina. Ametumia dalili maneno Yake (Ta´ala):

وَإِنَّ جُندَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ

"Na kwamba hakika jeshi Letu ndilo litakaloshinda."

Mpwekeshaji ambaye si msomi ni yule anayethibitisha aina zote tatu za Tawhiyd; Tawhiyd-ul-Uluuhiyyah, Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah na Tawhiyd al-Asmaa´ was-Swifaat. Mtu kama huyo anawashinda wanachuoni elfu wa wanachuoni wa washirikina, kwa sababu wanachuoni wa washirikina wanathibitisha Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah peke yake. Tawhiyd sampuli hii ni pungufu na kiukweli sio aina ya Tawhiyd. Dalili ya hilo ni kuwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallm) aliwapiga vita washirikina hawa ambao walikuwa wakithibitisha Tawhiyd aina hii. Tawhiyd hii haikuwafaa kitu na haikukinga damu na mali zao. Upande mwingine mpwekeshaji ambaye si msomi anathibitisha aina zote tatu za Tawhiyd na kwa ajili hiyo yeye ni bora kuliko watu hawa.

29. Mlango wa 06: Jeshi la Allaah ni lenye kushinda kwa ulimi, panga na mikuki

Jeshi la Allaah ndio wenye kushinda kwa hoja na kwa ulimi, kama ambavyo wanashinda kwa panga na kwa mikuki.

MAELEZO

Mwandishi (Rahimahu Allaah) anabainisha kuwa jeshi la Allaah, ambao ni waumni wenye kumnusuru Allaah na Mtume Wake (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), wanapambana na watu kwa njia mbili:

Ya kwanza: Hoja na ubainifu. Hili ni kwa wanafiki ambao hawaoneshi uadui dhidi ya waislamu. Watu hawa wanapambanwa kwa hoja na ubainifu.

Ya pili: Panga na mikuki. Hili ni kwa wale wenye kuonesha uadui wazi wazi dhidi ya Uislamu. Watu hawa ni makafiri. Allaah (´Azza wa Jall) amesema juu ya watu aina hizi mbili:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

"Ee Nabii! Pambana jihaad na makafiri na wanafiki na kuwa mshupavu kwao na makazi yao ni [Moto wa] *Jahannam* - napo ni mahali pabaya mno pa kuishia." **(66:09)**

Wale makafiri wenye kuonesha ukafiri wao, wanapambanwa kwa hoja na ubainifu kwanza. Kisha baada ya hapo ndio mtu anawachukulia panga na mikuki. Wasipigwe vita kwa panga na mikuki isipokuwa baada ya kuwasimamishia hoja.

Ni wajibu juu ya Ummah wa Kiislamu kukabiliana na kila silaha yenye kuelekezwa dhidi ya Uislamu kwa njia nzuri iwezekanayo. Wale wenye kuupiga vita Uislamu kwa fikira na maneno, ni wajibu wapigwe vita kwa kufichukua upotevu wao kwa dalili za kinadharia na za kiakili. Wale wenye kuupiga vita Uislamu kwa njia ya uchumi, hawatopigwa vita peke yake, bali na wao wanatakiwa kushambuliwa kama jinsi wao wanavyoushambulia

Uislamu. Hata hivyo hili linatakiwa kufanywa kama kuna uwezekano wa kufanya hivo. Kuhusu wale wenye kuushambulia Uislamu kwa silaha, ni wajibu kujihami kwa silaha mfano wake.

30. Mlango wa 06: Mpwekeshaji ni lazima awe na silaha ya elimu

Khofu ni juu ya mpwekeshaji ambaye anapita katika njia bila ya kuwa na silaha.

MAELEZO

Khofu ya maadui wa Mitume iko kwa yule mpwekeshaji ambaye anapita katika njia pasi na kuwa na silaha. Hana elimu atayoitumia kama silaha. Katika hali hii kunachelea juu yake akajadiliwa na mmoja katika hawa washirikina akamtia hoja zake na baada ya hapo akaangamia. Ni lazima kwa mtu awe na elimu anayoraddi kwayo utata na kumshinda adui. Mwenye kujadili anahitajia mambo mawili:

La kwanza: Athibitishe dalili ya maoni yake.

La pili: Abatilishe dalili ya mpinzani wake.

Hakuna njia ya kufikia mambo hayo mawili, isipokuwa kwa kuwa na ujuzi wa ile haki aliyomo pamoja na kuwa na ujuzi wa ile batili aliyomo mpinzani wake. Ni lazima haya yapatikane ili aweze kuvunja hoja za yule mpinzani wake.

31. Mlango wa 06: Qur-aan inabainisha kila kitu

Na Allaah Ametuneemesha kwa Kitabu Chake ambacho ni:

تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ

"*Kinachobainisha kila kitu na ni mwongozo na Rahmah na bishara kwa Waislamu.*" **(16:89)**

MAELEZO

Allaah ametuneemesha kwa Kitabu Chake kitukufu ambacho:

لَّا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ ۖ تَنزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ

"Haitokifikia ubatili mbele yake na wala nyuma yake; ni uteremsho kutoka kwa Mwenye hikmah, Mwenye kustahiki kuhimidiwa." (41:42)

Amekifanya (Subhaanahu wa Ta´ala) kuwa ni kielelezo chenye kubainisha kila kitu ambacho mwanaadamu anakihitajia katika maisha haya na Aakhirah. Ubainifu wa Qur-aan kuyabainisha mambo kumegawanyika sehemu mbili:

Ya kwanza: Kinabainisha jambo maalum. Mfano wa hilo ni maneno Yake (Tabaarak wa Ta´ala):

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنزِيرِ

"Mmeharamishiwa nyamafu, na damu na nyama ya nguruwe." (05:03)

Vilevile amesema (Ta´ala):

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُم مِّنَ الرَّضَاعَةِ وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ وَرَبَائِبُكُمُ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُم مِّن نِّسَائِكُمُ اللَّاتِي دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَن تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۖ كِتَابَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ ۚ وَأُحِلَّ لَكُم مَّا وَرَاءَ ذَٰلِكُمْ

"Mmeharamishiwa [kuwaoa] mama zenu, na mabinti zenu, na dada zenu, na shangazi zenu, na makhalati zenu, na mabinti wa kaka, na mabinti wa dada, na mama zenu ambao wamekunyonyesheni, na ndugu zenu kwa kunyonya, na mama wa wake zenu, na watoto wenu wa kambo walio katika ulinzi wenu waliozaliwa na wake zenu ambao mmewaingilia - lakini ikiwa hamkuwaingilia basi hakuna dhambi [kuwaoa] - na [mmeharamishwa] wake wa watoto wenu waliotoka katika migongo yenu na kuwaoa dada wawili kwa wakati mmoja, isipokuwa yaliyokwisha pita. Hakika Allaah ni Mwenye kusamehe, Mwenye kurehemu. Na [Mmeharamishiwa pia] wanawake walio katika ndoa isipokuwa iliyowamiliki mikono yenu ya kuume. Ni *shariy'ah* ya Allaah kwenu. Na mmehalalishiwa [wengineo] wasiokuwa hao." (04:23-24)

Ya pili: Ubainifu uwe kwa njia ya kuashiria kitu kilichobainishwa. Mfano wa hilo ni maneno Yake (Ta´ala):

وَأَنزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ

"Na Allaah Amekuteremshia Kitabu na Hikmah." (04:113)

Hapa Allaah (Ta´ala) ameashiria hekima ambayo ni Sunnah. Sunnah inaibainisha Qur-aan. Mfano mwingine ni maneno Yake (Ta´ala):

فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

"Basi waulizeni wenye ukumbusho ikiwa hamjui." (16:43)

فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

"Basi waulizeni wenye ukumbusho ikiwa hamjui." (21:07)

Hili linabainisha kuwa sisi tunatakiwa daima kurejea kwa wale waliotakhasusi juu ya jambo fulani. Kuna mwanachuoni aliyesimulia kuwa kuna mnaswara aliyemjia ili kuitukana Qur-aan tukufu. Mnaswara huyo alikuwa amekaa kwenye mgahawa akamwambia:

"Ubainifu uko wapi wa namna ya kupika chakula?" Mtu yule akamwita mmiliki wa mgahawa na akamwambia: "Twambie ni vipi unapika chakula

hichi?" Yule mmiliki wa mgahawa akawaeleza. Yule mwanachuoni akasema: "Namna hii imetajwa katika Qur-aan." Yule mnaswara akastaajabu na kusema: "Vipi?" Yule mtu akasema: "Allaah (´Azza wa Jall) anasema:

فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

"Basi waulizeni wenye ukumbusho ikiwa hamjui." (21:07)

Ametuonyesha ufunguo wa elimu wa mambo kwa kuwauliza wale watambuzi wa mambo hayo. Hili ni katika ubainifu wa Qur-aan bila ya shaka. Kwa njia hiyo inazingatiwa kuwa ni ufunguo wa elimu kurejea kwa wale wajuzi."

32. Mlango wa 06: Dalili ya mtu wa batili inakuwa dhidi yake

Mtu wa batili hawezi kuja na hoja yoyote isipokuwa katika Qur-aan kuna [dalili] inayoivunja na kubainisha ubatili wake. Kama alivyosema Allaah (Ta´ala):

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا

"*Na wala hawakujii kwa mfano wowote isipokuwa Tunakuletea haki na tafsiri nzuri kabisa.*" **(25:33)**

MAELEZO

Mtu wa batili hawezi kuja kwa hoja juu ya batili yake, isipokuwa katika Qur-aan kuna chenye kufichukua hoja hii batilifu. Bali kila mtu wa batili anayekuja na hoja juu ya batili yake kutoka katika Qur-aan na Sunnah, dalili hii inakuwa dhidi yake. Haya yamesemwa na Shaykh-ul-Islaam (Rahimahu Allaah) katika utangulizi wa kitabu chake "Daar´ Ta´aarudhw-in-Naql wal-´Aql".

33. Mlango wa 06: Dalili ya mtu wa batili inakuwa dhidi yake II

Wamesema baadhi ya wafasiri, Aayah hii inajumuisha kila hoja ambayo watakuja nayo watu wa batili mpaka siku ya Qiyaamah.

MAELEZO

Mwandishi (Rahimahu Allaah) anathibitisha kuwa mtu mpwekeshaji atakuwa na hoja ya wazi na bainifu zaidi kuliko ya mshirikina, pasi na kujali ni ufaswaha na usomi kiasi gani atakuwa nao. Amesema (Ta´ala):

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا

"Na wala hawakujii kwa mfano wowote isipokuwa Tunakuletea haki na tafsiri nzuri kabisa." (25:33)

Hawatakujia kwa hoja yoyote dhidi yako ambayo wameivisha haki batili, isipokuwa Tunakuletea haki na tafsiri nzuri kabisa. Ndio maana mara nyingi utapata namna ambavyo Allaah (Ta´ala) anajibu maswali ya washirikina na ya wengine ili kuwabainishia watu haki. Kwa njia hiyo haki inakuwa bainifu kwa kila mtu.

Hata hivyo kuna jambo ambalo mtu anatakiwa kuwa makini nalo. Mtu hatakiwi kuingia katika mjadala wowote isipokuwa baada ya kujua hoja za huyo mwengine na amejiandaa vizuri ili kuzivunja na kuziraddi. Akijiingiza bila ya maandalizi haya, matokeo yake yatakuja kuwa mabaya. Isipokuwa kama Allaah anataka kinyume chake. Kama ambavyo mtu haingii katika uwanja wa vita dhidi ya maadui pasi na silaha na ushujaa.

34. Mlango wa 07: Jawabu kwa watu wa batili kwa jumla na kwa kina

Mlango wa saba

Jawabu kwa watu wa batili kwa jumla na kwa kina

Nitakutajia kitu katika yale aliyotaja Allaah katika Kitabu Chake jibu kwa maneno ambayo washirikina wa zama zetu wanatumia kama hoja dhidi yetu.

MAELEZO

Halafu mwandishi (Rahimahu Allaah) anataja kuwa katika kitabu chake hichi atataja kila hoja wanayotumia washirikina dhidi ya Shaykh-ul-Islaam (Rahimahu Allaah). Atafichua shubuha hizi ambazo kwa hakika sio hoja. Bali ni utata tu.

35. Mlango wa 07: Jawabu kwa watu wa batili kwa jumla na kwa kina II

Tunasema "Majibu kwa watu wa batili ni kwa njia mbili: Kwa jumla na kwa kina."

Ama jibu la jumla, hakika ni jambo kubwa na faida kubwa kwa yule mwenye kulifahamu. Nalo ni Kauli Yake (Ta´ala):

هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُّحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ ۖ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ

"*Yeye ndiye Aliyeteremsha kwako Kitabu humo mna Aayaat zilizo wazi - hizo ndio msingi wa Kitabu - na nyinginezo ni zenye kutatiza. Basi wale ambao katika nyoyo zao mna upotovu hufuata zile zenye kutatiza ili kutafuta fitnah na kutaka kuzipotosha. Na hakuna ajuae uhakika wake isipokuwa Allaah.*" **(03:07)**

MAELEZO

Hapa anabainisha (Rahimahu Allaah) ya kwamba ataziraddi shubuha hizi mbili kwa njia mbili:

Ya kwanza: Njia ya jumla na ilioenea nzuri yenye kutosheleza kuraddi kila utata.

Ya pili: Ya kina.

Namna hii ndivyo wanavyotakiwa wanachuoni kwenda pindi wanapojadili. Wanatakiwa kuja kwa jibu la kijumla ili liweze kufunika kile anacholenga mpinzani. Kadhalika wanatakiwa kuja kwa jibu la kina juu ya kila suala kivyake. Allaah (Ta´ala) amesema:

الر ۚ كِتَابٌ أُحْكِمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ

"*Alif Laam Raa.* Kitabu ambacho *Aayaat* Zake zimetimizwa barabara, kisha zikafasiliwa kutoka kwa Mwingi wa hikmah, Mjuzi wa yaliyodhahiri na yaliyofichikana." (11:01)

Katika jibu la kijumla ametaja (Rahimahu Allaah) ya kwamba wale ambao wanafuata Aayah zisizokuwa wazi maana yake ndio wale ambao nyoyoni mwao mna upotevu. Hilo limethibiti pia kutoka kwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kuhusiana na maneno Yake (Ta´ala):

هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُّحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ ۖ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ

"Yeye ndiye Aliyeteremsha kwako Kitabu humo mna *Aayaat* zilizo wazi - hizo ndio msingi wa Kitabu - na nyinginezo ni zenye kutatiza. Basi wale ambao katika nyoyo zao mna upotovu hufuata zile zenye kutatiza ili kutafuta *fitnah* na kutaka kuzipotosha." (03:07)

Kwa ajili hii ndio maana utaona watu waliopinda - na kinga inatafutwa kutoka kwa Allaah - siku zote huja kwa Aayah zisizokuwa wazi maana yake ili kuivika haki batili. Mfano wa hilo wanasema:

"Allaah (Ta´ala) sehemu hii amesema kadhaa na sehemu ile amesema jengine. Vipi itawezekana?"

Haya ni mfano wa yale yaliyomfikia Naafi´ bin al-Azraq pamoja na Ibn ´Abbaas (Radhiya Allaahu ´anhumaa). as-Suyuutwiy ametaja mjadala wao katika "al-Itqaan" na kuna uwezekano akawepo mwengine aliyefanya hivo, kwa sababu ni wenye faida.

36. Mlango wa 07: Matahadharisho kwa wale wenye kufuata Aayah zisizokuwa wazi

Imepokelewa Hadiyth Swahiyh kutoka kwa Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) ya kwamba amesema:

"Ukiwaona wale wanaofuata [Aayah] zenye kutatiza basi [mtambue kuwa] hao ndio wale ambao Allaah amewataja [katika Qur-aan]; hivyo basi tahadhari nao!"

MAELEZO

Shaykh (Rahimahu Allaah) amesema kuwa imesihi kutoka kwa Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) ya kwamba amesema:

"Ukiwaona wale wanaofuata [Aayah] zenye kutatiza basi [tambue kuwa] hao ndio wale ambao Allaah amewataja [katika Qur-aan]; hivyo basi tahadhari nao!"[22]

Mwandishi (Rahimahu Allaah) ametumia dalili kwa Hadiyth hii ili kuthibitisha kuwa wale wenye kufuata Aayah zisizokuwa wazi maana yake katika Qur-aan, au katika Sunnah, na kuvisha batili zao hivyo viwili, hao ndio wale ambao Allaah amewataja na kuwasifu:

فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ

"Basi wale ambao katika nyoyo zao mna upotovu hufuata zile zenye kutatiza." (03:07)

Baada ya hapo Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) akaamrisha mtu kutadhari nao ili wasikupotezeni na Njia ya Allaah kwa wao kutufanya sisi kufuata Aayah zisizokuwa wazi maana yake. Kadhalika akatuamrisha kutahadhari na njia yao.

[22] al-Bukhaariy (4547) na Muslim (2665).

37. Mlango wa 07: Mfano wa dalili ya washirikina

Mfano wa hilo, ni pale baadhi ya washirikina wanaposema:

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

"Tanabahi! Hakika mawalii wa Allaah hawana khofu juu yao na wala hawatohuzunika." **(10:62)**

Au anasema ya kwamba uombezi ni haki, au ya kwamba Mitume wana jaha mbele ya Allaah. Au akataja maneno fulani kutoka kwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) akitolea dalili kutoka kwa kitu katika batili yake, ilihali wewe hufahamu maana ya maneno aliyoyataja. Mjibu kwa kusema:

"Kwa hakika Allaah amesema katika Kitabu Chake ya kwamba wale ambao moyoni mwao mna upotofu, wanaacha [Aayah za] Muhkaam na wanafuata [Aayah] zenye kutatiza."

MAELEZO

Halafu mwandishi (Rahimahu Allaah) akatoa mfano namna ambavyo mshirikina anaweza kukujia na kukwambia:

"Allaah si anasema:

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

"Tanabahi! Hakika mawalii wa Allaah hawana khofu juu yao na wala hawatohuzunika."?

Je, mawalii si wana jaha mbele ya Allaah (´Azza wa Jall)? Je, uombezi ni jambo limethibiti kwa Qur-aan na Sunnah?

Jibu kwa kusema:

"Ndio. Yote haya ni haki. Lakini hata hivyo hakuna dalili yoyote kwako ya kuwashirikisha mawalii hawa, Mitume au watu hawa ambao wana haki ya kushufaia mbele ya Allaah (´Azza wa Jall). Madai yako yote juu ya kwamba

yanatolea dalili juu ya unachokidai ni madai ya batili. Mtu wa batili tu ndiye awezae kutoa dalili kwa dalili kama hiyo. Wewe si mwengine isipokuwa ni mmoja katika wale ambao Allaah amesema juu yao:

فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ

"Basi wale ambao katika nyoyo zao mna upotovu hufuata zile zenye kutatiza." (03:07)

Lau ungelifasiri Aayah hizi Aayah zenye kutatiza kwa Aayah zilizo wazi, basi ungelijua kuwa hapa huna dalili yoyote."

38. Mlango wa 07: Mfano wa radd ya kijumla juu ya utata wa washirikina

Katika yale niliyokutajia, ni pamoja na kwamba Allaah kataja kuwa washirikina walikuwa wanakubali Rubuubiyyah [uola] na kukufuru kwao ilikuwa ni kwa kujikurubisha kwao kwa Malaika, Mitume, mawalii kwa kusema kwao:

هَٰؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللَّهِ

"Hawa ni waombezi wetu mbele ya Allaah." **(10:18)**

Hili ni jambo la Muhkam [lililo wazi] na wala hawezi yeyote kubadilisha maana yake.

MAELEZO

Mwandishi (Rahimahu Allaah) anabainisha jinsi tutavyorudisha Aayah zenye kutatiza katika Aayah zilizo wazi. Ni jambo lisilokuwa na shaka ya kuwa washirikina walikuwa wakithibitisha na wakiamini Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah. Hata hivyo walikuwa wakiwaabudu malaika na wengine na wakisema kuwa ni waombezi wao mbele ya Allaah. Pamoja na hivyo walikuwa washirikina ambapo Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alihalalisha damu na mali zao. Hili ni andiko lililo wazi na wala hawezi yeyote kubadilisha maana yake. Linaonesha kuwa kama ambavyo Allaah hana mshirika katika uola na milki Yake, vivyo hivyo hana mshirika katika uungu na haki ya kuabudiwa. Hii ni shirki, hata kama mtu atathibitisha kuwa Allaah amepwekeka katika uola Wake.

39. Mlango wa 07: Hakuna mgongano katika maneno ya Allaah na Mtume Wake

Wewe mshirikina! Sielewi maana ya uliyoyataja katika Qur-aan au maneno ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), lakini nina uhakika ya kwamba maneno ya Allaah hayagongani, na kwamba maneno ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) hayaendi kinyume na maneno ya Allaah.

MAELEZO

Maneno yake "Sielewi maana ya uliyoyataja... " anamaanisha (Rahimahu Allaah) maana ya unayodai. Mimi nayakanusha na siyakubali. Mimi najua kihakika kuwa maneno ya Allaah hayagongani. Kadhalika najua kuwa maneno ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) hayapingani na maneno ya Allaah. Amesema (Ta´ala):

أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ ۚ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِندِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا

"Je hawaizingatii Qur-aan? Na lau ingelikuwa imetoka kwa ghairi ya Allaah, bila shaka wangelikuta ndani yake khitilafu nyingi." (04:82)

وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ

"Na Tumekuteremshia Kitabu kikiwa ni kielezo bayana cha kila kitu." (16:89)

وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

"... ili uwabainishie watu yaliyoteremshwa kwao na huenda wakapata kutafakari." (16:44)

Maneno ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) hayapingani na maneno ya Allaah. Vivyo hivyo hakuna mgongano katika maneno ya Allaah. Allaah (Subhaanahu wa Ta´a) amesema kuwa hana mshirika na Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) amesema:

"Uislamu umejengwa juu ya [mambo] matano; kushuhudia ya kwamba hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad ni Mtume wa Allaah... "[23]

Yote haya yanapeana sapoti. Kadhalika yanaonyesha kuwa Allaah hana mshirika katika uungu kama ambavyo hana mshirika katika uola.

[23] al-Bukhaariy (8) na Muslim (19).

40. Mlango wa 07: Jibu zuri sana

Hili ni jibu zuri sana, lakini hakuna anayelifahamu isipokuwa yule ambaye amewafikishwa na Allaah. Hivyo, usilidharau. Kwa hakika Allaah (Ta´ala) anasema:

وَمَا يُلَقَّاهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلَقَّاهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ

"Na hawatopewa [sifa hii] isipokuwa wale waliovuta subira, na hapewi hayo isipokuwa mwenye fungu kubwa." **(41:35)**

MAELEZO

Hili ni jibu zuri sana... - Bi maana mtu kumwambia mpinzani kuwa maneno ya Allaah (Ta´ala) hayagongani kabisa, na kwamba maneno ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) hayapingani na maneno ya Allaah na kwamba jambo la wajibu ni kuzirudisha Aayah zenye kutatiza katika Aayah zilizo wazi. Hili ni jibu zuri sana, kwa kuwa hakuna awezae kuyapinga au kuyaraddi kwa kitu chenye kuyabatilisha. Hilo ni kwa sababu ni jibu lililojengwa juu ya dalili mbili; ya Kishari´ah na ya kiakili. Kwa ajili hiyo ni jibu ambalo hakuna mtu wa batili awezae kulibatilisha.

... lakini hakuna anayelifahamu isipokuwa yule ambaye amewafikishwa na Allaah... - Jibu hili linafahamika na yule ambaye Allaah amemuwafikisha. Amemuokoa na mtihani wa utata na fitina ya matamanio. Kisha akatoa dalili kwa maneno Yake (Ta´ala):

وَمَا يُلَقَّاهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا

"Na hawatopewa [sifa hii] isipokuwa wale waliovuta subira." **(41:35)**

Bi maana yule ambaye amewafikishwa peke yake ndiye ambaye anaweza kuraddi kwa njia iliokuwa bora.

41. Mlango wa 07: Jawabu la kina juu ya utata wa washirikina

Ama jibu la kina*, kwa hakika maadui wa Allaah wana vipingamizi vingi dhidi ya dini ya Mitume, [vipingamizi] ambavyo wanawazuia kwavyo watu. Katika [vipingamizi hivyo] ni pamoja na kusema kwao:*

"Sisi hatumshirikishi Allaah, bali sisi tunashuhudia ya kwamba hakuna mwenye kuumba, wala hakuna mwenye kuruzuku, wala hakuna mwenye kunufaisha wala kudhuru isipokuwa Allaah Pekee asiyekuwa na mshirika, na kwamba Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) hamiliki katika nafsi yake si manufaa wala madhara, tusiseme ´Abdul-Qaadir au mwengine yeyote. Lakini mimi ni mwenye kufanya madhambi na hawa watu wema wana jaha mbele ya Allaah. Ninamuomba Allaah kwa kupitia kwao."

Mjibu kwa yaliyotangulia, nayo ni:

"*Wale ambao Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alipigana nao vita walikuwa wanakubali hayo uliyoyataja. Na walikubali ya kwamba waungu wao wa batili hawaendeshi kitu, isipokuwa tu walichokuwa wanataka ni jaha na uombezi.*

MAELEZO

Ama jibu la kina... - Jibu la kwanza lilikuwa la kijumla ambapo kumeraddiwa shubuha zote. Vilevile kuna jibu la kina ambalo linaraddi kila utata kivyake. Mshirikina akisema: "Sisi hatumshirikishi Allaah. Tunashuhudia ya kwamba hakuna mwenye kuumba, mwenye kuruzuku, mwenye kunufaisha na kudhuru mwengine asiyekuwa Allaah Pekee, hali ya kuwa hana mshirika, na kwamba Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) hamiliki manufaa wala madhara, sembuse ´Abdul-Qaadir - yaani Ibn Muusa al-Jiylaaniy. Alikuwa ni mtu mkubwa mwenye kuipa kisogo dunia na Suufiyyah. Alizaliwa 471 Jiylaan na kufariki 561 Baghdaad na alikuwa akifuata madhehebu ya Hanbaliy - na hii ndio Tawhiyd!", unatakiwa kutambua kuwa huu ni utata anaouvisha uongo kwao. Hata hivyo ni utata dhaifu na usiokuwa na maana yoyote.

Lakini mimi ni mwenye kufanya madhambi... - Haya ni muondelezo wa maneno ya mpinzani. Mjibu kwa kumwambia aliyosema ndio yale yale waliyosema washirikina. Pamoja na hivyo, Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) akawapiga vita na akahalalisha damu, wanawake na mali zao kuchukuliwa. Aina hii ya Tawhiyd haikuwanufaisha chochote.

42. Mlango wa 07: Asiyejisalimisha kwa Tawhiyd ni mwenye kiburi na mkaidi

Msomee aliyoyataja Allaah katika Kitabu Chake na kuyaweka wazi.

MAELEZO

Bi maana msomee Tawhiyd-ul-Uluuhiyyah aliyoitaja Allaah (Ta´ala) katika Kitabu Chake. Ameanza (´Azza wa Jall) kwayo. Halafu akaikariri ili iweze kukita kwenye mioyo ya watu na ili hoja iweze kuwasimamia. Amesema (Ta´ala):

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

"Na Hatukutuma kabla yako Mtume yeyote isipokuwa Tulimfunulia *Wahy* ya kwamba: "Hakika hapana muabudiwa wa haki ila Mimi; basi Niabuduni." (21:25)

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

"Na Sikuumba majini na wanadamu isipokuwa waniabudu." (51:56)

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ ۚ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

"Allaah, na Malaika, na wenye elimu wameshuhudia kwamba hakika hapana mwenye kuabudiwa kwa haki ila Yeye, ndiye Mwenye kusimamisha uadilifu; hapana muabudiwa wa haki ila Yeye Mwenye nguvu kabisa, Mwenye hikmah." (03:18)

وَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۖ لَّا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَٰنُ الرَّحِيمُ

"Na Mungu wenu ni Mmoja Pekee; hakuna muabudiwa wa haki ila Yeye,Yeye ndiye Mwingi wa Rahmah, Mwenye kurehemu." (02:163)

يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ

"Enyi waja Wangu ambao mmeamini! Hakika ardhi Yangu ni pana, basi Mimi Pekee Niabuduni." (29:56)

Kuna Aayah nyingi mfano wake zenye kuwajibisha kumuabudu Allaah (´Azza wa Jall) peke Yake na si mwengine. Akikinaika na hilo, basi lengo limefikiwa. Asipofanya hivo, huyo ni mwenye kiburi na ni mkaidi. Kwa hivyo atakuwa ni mwenye kuingia katika maneno Yake (Ta´ala):

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا ۚ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ

"Wakazikanusha na hali kuwa nafsi zao zimeziyakinisha kwa dhulma na majivuno. Basi tazama vipi ilikuwa mwisho wa mafisadi." (27:14)

43. Mlango wa 07: Hakuna tofauti kati ya kuabudu masanamu na Mitume waliokufa

Akikwambia: "Aayah hizi ziliteremshwa kwa wale waliokuwa wanaabudu masanamu! Vipi mtawafanya watu wema ni kama masanamu? Au vipi mtawafanya Mitume ni kama masanamu?" Mjibu kwa yaliyotangulia.

MAELEZO

Washirikina wanamaanisha kuwa Aayah hizi zimeteremshwa juu ya wale wenye kuabudu masanamu, mawalii hawa sio masanamu. Mjibu kwa njia iliyotangulia. Kila mwenye kumuabudu asiyekuwa Allaah, amefanya kile anachokiabudu kuwa ni sanamu. Kuna tofauti baina ya mwenye kuabudu sanamu na mwenye kuwaabudu Mitume na mawalii? Hakuna hata mmoja katika wao anayeza kuwanufaisha wale wanaomuabudu.

44. Mlango wa 07: Wenye kuwaomba uombezi masanamu na maiti lengo lao ni moja

Hivyo, ikiwa atakubali ya kwamba makafiri wanashuhudia kuwa Rubuubiyyah [uola] yote ni ya Allaah, na kwamba hawakutaka chochote kutoka kwao zaidi isipokuwa uombezi, lakini anachotaka ni kutofautisha baina ya kitendo chao na kitendo chake kwa kile alichokitaja, mkumbushe ya kwamba [miongoni mwa] makafiri kulikuwa wanaoabudu watu wema na masanamu, na miongoni mwao kulikuwa wanaowaomba mawalii. Ambao Allaah anasema juu yao:

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ

"*Hao wanaowaomba [wao wenyewe] wanatafuta njia ya kwenda kwa Mola - na hata miongoni mwa waliokaribu mno.*" **(17:57)**

Na wanamuomba ´Iysaa bin Maryam na mama yake. Allaah amesema:

مَّا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ ۖ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ ۗ انظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ انظُرْ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ

"*al-Masiyh mwana wa Maryam si chochote ila ni Mtume tu; bila shaka wamekwishapita kabla yake Mitume wengine. Na mama yake ni mkweli - wote wawili walikuwa wanakula chakula. Tazama jinsi Tunavyowabainishia Aayaat kisha tazama vipi wanavyogeuzwa.*" **(05:75)**

MAELEZO

Hivyo, ikiwa atakubali... - Bi maana mtu huyo akijua kuwa washirikina walikuwa wakithibitisha uola na kwamba Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala) ndiye Mola, muumbaji na mmiliki wa kila kitu na kwamba waliabudu masanamu haya ili tu yapate kuwakurubisha mbele ya Allaah na wawaombee, amekubali hilo na kwamba makusudio yao wao na makusudio yake ni mamoja. Pamoja na hivyo I´tiqaad yao haikuwa na maana yoyote.

... mkumbushe ya kwamba... - Hili ni jibu la "Hivyo ikiwa atakubali... ". Mkumbushe kuwa kuna washirikina ambao walikuwa wakiyaomba

masanamu kwa ajili ya kutaka uombezi, kama ambavyo pia ndio lengo lako vilevile. Pia kulikuwa washirikina wanaoabudu mawalii, kama unavyofanya wewe na hivyo mna lengo na mungu mmoja. Dalili ya kwamba wanawaomba mawalii ni maneno Yake (Ta´ala):

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ

"Hao wanaowaomba [wao wenyewe] wanatafuta njia ya kwenda kwa Mola - na hata miongoni mwa waliokaribu mno."

Vilevile kulikuwa wenye kuwaabudu Mitume, kama ambavyo manaswara wanavyofanya kwa kumuabudu al-Masiyh bin Maryam, na wengine walikuwa wakiwaabudu malaika. Amesema (Ta´ala):

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَٰؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ

"Na Siku Atakayowakusanya wote kisha atawaambia Malaika: "Je, hawa ndio waliokuwa wakikuabuduni?"" (34:40)

Jibu hili linafichua udanganyifu wake ya kuwa washirikina wanaabudu masanamu na yeye anawaabudu mawalii na Mitume, kwa njia mbili:

Ya kwanza: Udanganyifu wake si sahihi kwa kuwa kuliwepo pia washirikina wenye kuabudu mawalii na waja wema.

Ya pili: Lau tutakadiria kuwa walikuwa wakiabudu masanamu peke yake, hakuna tofauti kati yake yeye na wao. Kwa sababu wote ni waja wasioweza kumnufaisha yeyote kwa chochote.

45. Mlango wa 07: Wenye kuwaomba uombezi masanamu na maiti lengo lao ni moja II

Mtajie Kauli Yake Allaah (Ta´ala):

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَٰؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنتَ وَلِيُّنَا مِن دُونِهِم ۖ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ ۖ أَكْثَرُهُم بِهِم مُّؤْمِنُونَ

"*Na Siku Atakayowakusanya wote kisha atawaambia Malaika: "Je, hawa ndio waliokuwa wakikuabuduni?" Watasema: "Utakasifu ni Wako! Wewe ndiye bwana wetu sio hao!" Bali walikuwa wakiabudu majini, wengi wao wakiwaamini.*" **(34:40-41)**

MAELEZO

Makusudio hapa ni kuonyesha kuwa kuna makafiri waliokuwa wakiwaabudu malaika, ambao ndio viumbe bora kabisa na mawalii wa Allaah. Hili linabatilisha utatizi wake ya kwamba tofauti kati yake na wao, ni kuwa anawaomba watu wema na mawalii, wakati wale wanawaomba masanamu, miti na mfano wa hivyo.

46. Mlango wa 07: Wenye kuwaomba uombezi masanamu na maiti lengo lao ni moja III

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَٰهَيْنِ مِن دُونِ اللَّهِ ۖ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ

"*Na Allaah atakaposema: "Ee 'Iysaa mwana wa Maryam! Je, wewe uliwaambia watu: "Nifanyeni mimi na mama yangu kuwa ni miungu miwili pasi naya Allaah?" Atasema: "Utakasifu ni Wako!" Hainipasi mimi kusema yasiyo kuwa haki kwangu.*" **(05:116)**

MAELEZO

Mtajie maneno Yake (Ta´ala):

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ

"Na Allaah atakaposema: "Ee 'Iysaa mwana wa Maryam!"

Mtajie haya ili ameze mawe na kuona kuwa kweli kuna makafiri waliokuwa wakiabudu mawali na watu wema. Kwa hiyo hakuna tofauti kati yake na hawa makafiri.

47. Mlango wa 07: Wenye kuwaomba uombezi masanamu na maiti lengo lao ni moja IV

Mwambie: "Umejua sasa ya kwamba Allaah kamkufurisha yule aliyeyakusudia [kuabudu] masanamu na watu wema na Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) akapigana nao vita?"

MAELEZO

Mwambie na umbainishie kuwa Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala) ameonelea kuwa wale wenye kuabudu watu wema na masanamu wote ni makafiri. Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alipigana nao vita kwa sababu ya shirki hii na haikuwanufaisha kitu kule kuwaabudu kwao mawalii na Mitume wa Allaah.

48. Mlango wa 07: Washirina katika zama za Mtume pia walikuwa wakiwaomba waungu wao uombezi

Ikiwa atasema: "Makafiri walikuwa wanataka [manufaa na madhara] kutoka kwao, na mimi ninashuhudia ya kwamba Allaah ndiye mwenye kunufaisha, mwenye kudhuru na mwendeshaji wa mambo. Sitaki [manufaa na madhara] isipokuwa kutoka Kwake. Na watu wema hawana sehemu yoyote katika hayo. Lakini ninawaomba kwa kuwa natarajia kutoka kwa Allaah uombezi wao." Jibu ni kuwa, maneno haya na yale ya makafiri ni sawa sawa. Msomee Kauli Yake Allaah (Ta´ala):

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ

"*Na wale waliojichukulia badala Yake walinzi [wakisema]: "Hatuwaabudu isipokuwa ili watukurubishe kwa Allaah ukaribio."* **(39:03)**

هَٰؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللَّهِ

"Hawa ni waombezi wetu mbele ya Allaah." **(10:18)**

MAELEZO

Washirikina wanamaanisha kwamba makafiri walikuwa wakiwaabudu moja kwa moja ili waweze kuwanufasha na kuepuka madhara, wakati yeye anamwelekea Allaah kwa ajili ya hayo. Watu wema hawana sehemu yoyote katika hayo. Haamini kuwa wana lolote, lakini anajikurubisha kwa Allaah (´Azza wa Jall) kupitia kwao.

Mwambie kuwa washirikina ambao Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alitumwa kwao walikuwa wakisema hayo hayo. Hawakuabudu masanamu haya kwa kuamini kuwa yalikuwa yakinufaisha na kudhuru. Walikuwa wakiyaabudu ili yaweze kuwakurubisha mbele ya Allaah. Amesema (Ta´ala):

مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ

"Hatuwaabudu isipokuwa ili watukurubishe kwa Allaah ukaribio."

هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللَّهِ

"Hawa ni waombezi wetu mbele ya Allaah."

Hivyo hali yake na hali ya washirikina hawa inakuwa moja.

49. Mlango wa 07: Shubuha tatu kubwa za washirikina

Jua ya kwamba shubuha hizi tatu ndio kubwa walizonazo. Ukishajua kuwa Allaah katuwekea nazo wazi katika Kitabu Chake na ukazifahamu vizuri, yaliyo baada yake yatakuwa sahali zaidi kuliko hayo.

MAELEZO

Utata wa kwanza: Wanasema kuwa wao hawaabudu masanamu bali wanaabudu mawalii.

Utata wa pili: Wanasema kuwa wao hawawakusudii wao bali wanayemkusudia kumuabudu ni Allaah (´Azza wa Jall) Pekee.

Utata wa tatu: Wanasema kuwa hawawaabudu ili wawanufaishe au wawadhuru. Manufaa na madhara yako Mkononi mwa Allaah (´Azza wa Jall). Wanachokusudia ni uombezi wao. Hivyo hii sio shirki.

Ikikubainikia namna ya kufichua utata huu, shubuha zenye kuja baada ya hizi ni sahali kuzifichua na kuzivunja, kwa sababu hizi ndio shubuha kubwa wanazotatiza nazo.

50. Mlango wa 08: Radd kwa mwenye kudai kwamba du´aa sio ´ibaadah

Mlango wa nane

Radd kwa mwenye kudai kwamba du´aa sio ´ibaadah

Akisema: "Mimi siabudu mwengine yeyote isipokuwa Allaah, na huku kutafuta kinga kutoka kwao [watu wema] na kuwaomba [du´aa] sio ´Ibaadah". Mwambie: "Wewe unakubaliana na mimi ya kwamba Allaah kafaradhisha juu yako kumtakasia ´ibaadah, na ni haki Yake juu yako?

Akisema: "Ndio". Mwambie: "Nibainishie hili ulilofaradhishiwa juu yako, ambalo ni kumtakasia ´ibaadah Allaah Pekee, na ni haki Yake juu yako! Ikiwa hajui ´ibaadah ni nini na aina zake, mbainishie hayo kwa kile anachosema Allaah (Ta´ala):

ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

"*Muombeni Mola wenu kwa unyenyekevu na kwa siri, hakika Yeye Hapendi wavukao mipaka.*" **(07:55)**

Ukishamjuza haya, mwambie: "Umejua sasa kuwa haya [unayofanya] ni ´ibaadah?" Hana budi kusema: "Ndio" – na du´aa ndio kilele cha ´ibaadah.

MAELEZO

Mtu huyo akisema kuwa yeye hawaabudu kama anavyomuabudu Allaah (´Azza wa Jall) na kwamba kuwaelekea na kuwaomba [du´aa] sio ´ibaadah, huu ni utata. Mwambie kuwa Allaah amekufaradhishia kumtakasia ´ibaadah Yeye Pekee. Akikubaliana na wewe, muulize ni nini maana ya kumtakasia ´ibaadah. Ima atakuwa ni mwenye kujua au hajui. Ikiwa hajui, basi mbainishie ili ajue kuwa kuwaomba watu wema na kuwaelekea ni ´ibaadah.

Mbainishie aina mbali mbali za ´ibaadah na mwambie kuwa Allaah anasema:

ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

"Muombeni Mola wenu kwa unyenyekevu na kwa siri, hakika Yeye Hapendi wavukao mipaka."

Du´aa ni ´ibaadah. Mambo yakishakuwa ni namna hii, kumuomba asiyekuwa Allaah (´Azza wa Jall) ni shirki. Kujengea juu ya hili, yule ambaye anastahiki kuombwa, kuabudiwa na kutarajiwa ni Allaah peke Yake.

51. Mlango wa 08: Mwenye kumuomba Mtume ambaye kishakufa amemuabudu

Mwambie: "Ikiwa umekubaliana na mimi ya kwamba ni ´ibaadah na unamuomba Allaah usiku na mchana, kwa khofu na unyenyekevu, kisha ukaomba kwa haja hiyo Mtume au asiyekuwa yeye; je utakuwa umeshirikisha katika ´ibaada ya Allaah mwengine asiyekuwa Yeye?" Hana budi kusema: "Ndio."

MAELEZO

Baada ya kumbainishia kuwa du´aa ni ´ibaadah na akakubali, mwambie:

"Je, utakuwa si mwenye kumuabudu mwengine asiyekuwa Allaah endapo utatumbukia katika haja na ukamuomba Allaah (´Azza wa Jall) kisha ukamuomba Mtume au mtu mwingine haja hizo hizo?" Hana budi kusema: "Ndio.", ni vigumu kukwepa uhakika huu.

Haya ni kuhusiana na du´aa.

52. Mlango wa 08: Kuchinja kwa ajili ya asiyekuwa Allaah ni shirki

Hivyo mwambie: "Kwa hiyo ukitambua Kauli ya Allaah (Ta´ala):

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ

"*Basi swali na chinja kwa ajili ya Mola Wako.*" **(108:02)**

ukimtii Allaah na ukamchinjia; je hii ni ´ibaadah?" Hana budi kusema: "Ndio". Hivyo muulize:

"Ukichinja kwa ajili ya kiumbe; sawa awe ni Mtume, Jini au wasiokuwa hao; je utakuwa umeshirikisha katika ´ibaadah hii asiyekuwa Allaah?" Hana budi kukubali na kusema: "Ndio".

MAELEZO

Hapa mwandishi (Rahimahu Allaah) anaenda katika aina nyingine ya ´ibaadah, ambayo ni kuchinja. Mwambie: "Kwa hiyo ukitambua maneno ya Allaah (Ta´ala):

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ

"Basi swali na chinja kwa ajili ya Mola Wako." **(108:02)**

ukimtii Allaah na ukamchinjia; je hii ni ´ibaadah?" Hana budi kusema: "Ndio". Amekubali mwenyewe kuwa kuchinja kwa ajili ya Allaah (Ta´ala) ni ´ibaadah. Kujengea juu ya hili, kuchinja kwa ajili ya mwingine asiyekuwa Allaah inakuwa shirki.

53. Mlango wa 08: Washirikina waliwaabudu waungu wengine kwa ajili ya uombezi

Mwambie pia: "Washirikina ambao waliteremshiwa Qur-aan, je walikuwa wakiabudu Malaika, watu wema, al-Laat na wengineo?" Hana budi kusema: "Ndio". Hivyo mwambie: "Je, ´ibaadah yao [kuwaabudu] kwao ilikuwa ni katika du´aa peke yake, kuchinja, kutafuta kinga kwao na mfano wa hayo?" La sivyo walikuwa wakikiri kuwa ni waja Wake, walio chini ya uwezo Wake na kwamba Allaah ndiye Mwenye kuyaendesha mambo, lakini waliwaomba na kuwaelekea kwao kwa sababu wana jaha na [wanatafuta] uombezi – na hili ni jambo liko wazi sana."

MAELEZO

Hapa mwandishi (Rahimahu Allaah) anaenda katika ulazimisho mwingine ambao umeshatajwa. Anamuuliza mpinzani kama washirikina walikuwa wanaabudu malaika, watu wema, al-Laat na wengineo. Hana budi kusema: "Ndio." Halafu amuulize swali lingine na kumwambia: "Je, ´ibaadah yao haikuwa kwa kitu kingine zaidi ya du´aa, kuchinja, kuomba kinga na mfano wa hayo?" Walikuwa wakijua kuwa wao ni waja wa Allaah, walio chini ya uwezo Wake na kwamba Allaah ndiye ambaye anayaendesha mambo. Hata hivyo waliwaabudu na kuwaelekea kwa sababu walikuwa na haja na uombezi, kama tulivyotangulia kusema, na haya ndio yale yale ambayo wametumbukia ndani yake wapinzani.

54. Mlango wa 09: Tofauti kati ya uombezi wa Kishari´ah na wa shirki

Mlango wa tisa

Tofauti kati ya uombezi wa Kishari´ah na wa shirki

Akisema: "Je wewe unapinga uombezi wa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) na kuukana?" Mwambie: "Siupingi na wala siukani, bali Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) ndiye muombezi wa waombezi na nataraji kupata uombezi wake." Lakini uombezi wote [unamiliki] ni wa Allaah (Ta´ala). Kama alivyosema Allaah (Ta´ala):

قُل لِّلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا

"Sema: "Uombezi wote ni wa Allaah Pekee."" **(39:44)**

MAELEZO

Bi maana mshirikina akikuuliza kama wewe unapinga uombezi wa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Anasema haya kwa sababu akulazimishe useme kuwa inafaa kumuomba Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) ili akuombee mbele ya Allaah. Mwambie kuwa wewe hupingi na wala hukanushi uombezi wake. Pamoja na hivyo mwambie kuwa uombezi huu ni wa Allaah. Yeye ndiye Ambaye anautolea udhini pale Anapotaka kumpa Amtakaye. Allaah (Ta´ala) amesema:

قُل لِّلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا

"Sema: "Uombezi wote ni wa Allaah Pekee.""

55. Mlango wa 09: Masharti ya uombezi

Na wala haitokuwa [mtu hawezi kuombea] isipokuwa baada ya idhini ya Allaah. Kama alivyosema Allaah (Ta´ala):

مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِندَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ

"*Nani huyu ambaye anaombea mbele Yake bila ya idhini Yake."* (02:255)

Na wala Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) hatomwombea yeyote isipokuwa baada ya Allaah kumruhusu. Kama alivyosema Allaah (Ta´ala):

وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ

"Na wala hawamuombei uombezi yeyote isipokuwa kwa yule ambaye Amemridhia." **(21:28)**

Na Yeye (Subhaanah) Haridhii isipokuwa Tawhiyd. Kama alivyosema Allaah (Ta´ala):

وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

"Na yeyote anayetaka dini isiyokuwa ya Kiislamu basi haitokubaliwa kwake naye katika Aakhirah atakuwa miongoni mwa waliokhasirika." **(03:85)**

MAELEZO

Amebainsha (Rahimahu Allaah) ya kwamba uombezi una masharti mawili:

Ya kwanza: Allaah aiidhinishe. Amesema (Ta´ala):

مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِندَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ

"Nani huyu ambaye anashufai mbele Yake bila ya idhini Yake."

Ya pili: Allaah (´Azza wa Jall) amuwie radhi yule muombeaji na yule muombewaji. Amesema (Ta´ala):

وَلَا تَنفَعُ الشَّفَاعَةُ عِندَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ

"Na wala uombezi hautofaa mbele Yake isipokuwa kwa yule Aliyempa idhini." **(34:32)**

وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ

"Na wala hawamuombei uombezi yeyote isipokuwa kwa yule ambaye Amemridhia."

Ni jambo linalojulikana kuwa Allaah haridhii jengine isipokuwa Tawhiyd. Haiwezekani akaridhia kufuru. Amesema (Ta´ala):

إِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنكُمْ ۖ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ ۖ وَإِن تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ

"Mkikufuru, basi hakika Allaah ni Mkwasi kwenu na wala haridhii kufuru kwa waja Wake. Na mkishukuru huridhika nanyi." **(39:07)**

Ikiwa mambo ni namna hii ya kwamba haridhii kufuru, ni jambo lisilowezekana akaruhusu kafiri aombewe.

56. Mlango wa 09: Uombezi ni haki ya Allaah Pekee

Ikiwa uombezi wote ni wa Allaah na wala hautokuwa isipokuwa baada ya idhini Yake, na wala hatoombea Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) wala mwengine yeyote mpaka Allaah amruhusu - na wala Allaah hatowaidhinishi isipokuwa tu wapwekeshaji – imekubainikia ya kwamba uombezi wote ni wa Allaah Pekee. Hivyo mimi naitafuta kutoka Kwake [Allaah]. Ninasema: "Ee Allaah! Usiniharamishie uombezi Wake", "Ee Allaah ninakuomba niombewe" na mfano wa hayo.

MAELEZO

Hapa mwandishi (Rahimahu Allaah) anachotaka kuonyesha ya kwamba ikiwa uombezi wote ni wa Allaah, na uombezi haupitiki isipokuwa baada ya idhini Yake na kwa yule Anayemridhia - na hawi radhi isipokuwa kwa wapwekeshaji peke yao - basi hilo litalazimisha mtu kutomuomba uombezi yeyote isipokuwa Allaah (Ta´ala) peke Yake. Kwa msemo mwingine uombezi hauombwi kutoka kwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Ndio maana badala yake mtu anaweza kusema:

"Ee Allaah! Nifanye niombewe. Ee Allaah! Usininyime uombezi wake."

57. Mlango wa 09: Radd tatu kwa yule mwenye kumuomba Mtume uombezi

Akisema:

"Kwa hakika Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kapewa uombezi na mimi naomba kile alichompa Allaah." Jibu ni kuwa:

"Ni kweli kuwa Allaah kampa uombezi, lakini amekukataza hili [yaani kuomba mtu mwengine isipokuwa Yeye]. Amesema:

فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

"*Basi msiombe yeyote pamoja na Allaah.*"

Ikiwa utamuomba Allaah akupe uombezi wa Mtume, tii Kauli Yake:

فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

"*Basi msiombe yeyote pamoja na Allaah***." (72:18)**

Isitoshe uombezi umepewa wengine zaidi ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Imesihi ya kwamba Malaika, mawalii na watoto waliokufa kabla ya kubaleghe watashufaia. Utasema ya kwamba: "Kwa vile Allaah kawapa uombezi hivyo nitauomba kutoka kwao?" Ukisema hivyo, utakuwa umerejea katika kuwaabudu watu wema ambao Allaah amewataja katika Kitabu Chake. Na ukisema: "Hapana", kauli yako inakuwa imebatilika: "Allaah kawapa uombezi na mimi ninaomba kile alichowapa Allaah."

MAELEZO

Mshirikina ambaye anamuomba Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) akisema kuwa Allaah amempa Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) haki ya kushufaia na kwamba yeye anaiomba kutoka kwao, anajibiwa kwa njia tatu:

Ya kwanza: Allaah amempa uombezi lakini amekukataza kumuomba mwengine asiyekuwa Yeye. Amesema:

فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

"Basi msiombe yeyote pamoja na Allaah." (72:18)

Ya pili: Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala) amempa haki ya kuombea, lakini pamoja na hivyo hatoombea (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) pasi na idhini ya Allaah. Wala hatumuombea isipokuwa yule ambaye Allaah yuko radhi naye. Allaah hayuko radhi na mshirikina na hivyo hatoidhinisha aombewe. Amesema (Ta´ala):

وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ

"Na wala hawamuombei uombezi yeyote isipokuwa kwa yule ambaye Amemridhia." (21:28)

Ya tatu: Allaah (Ta´ala) amewapa haki ya kuombea wengine zaidi ya Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Malaika watashufaia. Watoto waliokufa kabla ya kubaleghe watashufaia. Mawalii watashufaia. Muulize:

"Utawaomba uombezi watu hawa pia?"

Endapo atatoa jibu la kukataa, maoni yake yatakuwa yamebatilika. Akitoa jibu la kuitikia, atakuwa amerudi katika maoni ya kuwaabudu watu wema.

Jengine ni kwamba mshirikina huyu anachokusudia sio kwamba Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) amshufaie. Lau kama kweli anakusudia hilo, basi angelisema:

"Ee Allaah! Mfanye Mtume Wako Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) anishufaie."

Hata hivyo anamuomba Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) moja kwa moja. Kumuomba asiyekuwa Allaah ni shirki kubwa yenye kumtoa mtu

katika Uislamu. Ni vipi basi mtu huyu ambaye anawaomba wengine badala ya Allaah atataka ashufaiwe mbele ya Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala)?

Imesihi ya kwamba Malaika, mawalii na watoto waliokufa kabla ya kubaleghe watashufaia... - Abu Sa´iyd al-Khudriy (Radhiya Allaahu ´anh) ameeleza kuwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) amesema kuwa Allaah (´Azza wa Jall) atasema:

"Malaika wameshufaia. Mitume wameshufaia. Waumini wameshufaia."[24]

... na watoto waliokufa kabla ya kubaleghe watashufaia... - Abu Hurayrah ameeleza kuwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) amesema:

"Hakuna muislamu ambaye atafisha watoto watatu akaingia Motoni, isipokuwua utamgusa kidogo."[25]

Imepokelewa na al-Bukhaariy. Vilevile amepokea Hadiyth nyingine kutoka kwake na kutoka kwa Abu Sa´iyd al-Khudriy inayosema:

"... ambaye hajabaleghe."[26]

[24] Muslim (302).

[25] al-Bukhaariy (1251).

[26] al-Bukhaariy (1250).

58. Mlango wa 10: Kuwategemea watu wema ni shirki

Mlango wa kumi

Kuwategemea watu wema ni shirki

Akisema: "Simshirikishi Allaah na chengine chochote, kamwe, lakini kuwaelekea watu wema sio shirki". Mwambie: "Ukiwa kweli unakubali ya kwamba Allaah ameharamisha shirki na kwamba ni jambo kubwa kuliko zinaa na unakubali ya kwamba Allaah aatoisamehe, ni jambo gani sasa ambalo Allaah kaharamisha na kasema kwamba hatolisamehe?" Kwa hakika hajui.

MAELEZO

Mshirikina akisema kuwa yeye hamshirikishi Allaah na chochote na kwamba kuwaelekea watu wema sio shirki, mwambie yafuatayo:

"Je, wewe hukubali ya kwamba Allaah ameharamisha shirki zaidi kuliko alivyoharamisha zinaa? Unakubaliana na mimi kuwa Allaah haisamehi? Shirki hii ni ipi?"

Hatojua na wala hatojibu kiusawa maadamu anaonelea kuwa kumuomba uombezi Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) sio shirki. Ni dalili yenye kuonesha kuwa hajui shirki ni kitu gani. Allaah (Ta´ala) amesema juu yake:

إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ

"Hakika shirki ni dhulma kubwa mno." (31:13)

59. Mlango wa 10: Allaah amebainisha kila alichoharamisha

Mwambie:

"Vipi utajitakasa nafsi yako na shirki na wewe huijui?" Ni vipi Allaah atakuharamishia wewe jambo hili na kutaja ya kwamba hatolisamehe, wakati wewe huliulizii na wala hulijui? Wafikiria ya kwamba Allaah atatuharamishia na wala asitubainishie?"

MAELEZO

Akijitakasa nafsi yake na shirki kwa kuwaelekea watu wema, atajibiwa kwa njia mbili:

Ya kwanza: Ni vipi utajitakasa nafsi yako na shirki ilihali huijui? Mtu atahukumu kitu kabla ya kupata sura yake? Kuona kuwa nafsi yako imetakasika na shirki na wewe huitambui, ni kuhukumu pasi na elimu.

Ya pili: Ni kwa nini huulizi juu ya shirki hii ambayo Allaah (Ta´ala) ameiharamisha na ambayo ni khatari zaidi kuliko mauaji na uzinzi na inamuwajibishia mwenye nayo Moto na Pepo ni haramu kwake? Unadhania ya kwamba Allaah amewaharamishia waja Wake pasi na kuwabainishia nayo? Kamwe!

60. Mlango wa 10: Hakuna anayeamini kuwa masanamu yanaumba

Akisema: "Shirki ni kuabudu masanamu, na sisi hatuabudu masanamu" Mwambie: "Na nini maana ya kuabudu masanamu? Unafikiria ya kwamba walikuwa wanaamini kuwa miti ile na mawe yale yanaumba na yanaruzuku na yanaendesha mambo kwa yule anayeviomba? Hili ni dai linalokadhibishwa na Qur-aan!"

MAELEZO

Mshirikina akisema kuwa shirki maana yake ni kuabudu masanamu, na wao hawaabudu masanamu, ataulizwa maswali mawili:

La kwanza: Nini maana ya kuabudu masanamu? Unafikiria kuwa waliokuwa wakiyaabudu walikuwa wakiamini kuwa yanaumba, yanaruzuku na yanamuendeshea mambo yule anayeyaomba? Haya ni madai yanayokadhibishwa na Qur-aan.

61. Mlango wa 10: Mshirikina anashuhudia dhidi ya nafsi yake mwenyewe

Akisema: "Ni yule mwenye kuuelekea mti, jiwe au nyumba iliyojengwa kwenye kaburi n.k., anawaomba, anawachinjia na kusema: "Vinatukurubisha kwa Allaah na Allaah anatulinda [na madhara] kwa baraka zake na anatupa baraka Zake" Mwambie: "Umesema kweli. Na haya ndio yale yale mnayoyafanya kwenye miti, manyumba yaliyo kwenye makaburi na mengineyo." Hili amelikubali ya kwamba kitendo chao hichi ni kuabudu masanamu, na hili ndilo lililokuwa linatakikana.

MAELEZO

Hiki ni kinyume cha maneno yetu "Hili ni dai linalokadhibishwa na Qur-aan" . Akisema shirki ni kuuelekea mti, jiwe au nyumba iliyojengwa kwenye kaburi n.k., anawaomba, anawachinjia na kusema kwamba vinawakurubisha kwa Allaah, tunamwambia: "Umesema kweli. Haya ndio yale yale unayoyafanya. Kwa hivyo unakuwa mshirikina kwa kushuhudia dhidi ya nafsi yako mwenyewe - na hili ndilo lilolokuwa likisubiriwa.

62. Mlango wa 10: Mshirikina analazimishwa kukubali ushirikina wake

Mtu anaweza vilevile kumwambia: "Kauli yako, kwamba shirki ni kuabudu [tu] masanamu; je unamaanisha ya kwamba shirki imekomeka kwa jambo hili na kwamba kuwategemea watu wema na kuwaomba hayaingii katika hilo [shirki]?" Anaraddiwa na yale aliyoyataja Allaah katika Kitabu Chake kuhusu kukufuru kwa wale ambao wanawategemea Malaika, ´Iysaa na watu wema. Lazima akukubalie ya kwamba mwenye kumshirikisha katika ´ibaadah ya Allaah miongoni kwa watu wema, ndio shirki iliyotajwa kwenye Qur-aan - na ndilo lililokuwa likisubiriwa.

MAELEZO

Hili ndio jibu la pili. Unamaanisha ya kwamba shirki imekomeka kwa matendo haya na kwamba haijumuishi kuwategemea na kuwaomba watu wema? Hili linakadhibishwa na Qur-aan. Hana budi kukukubalia ya kwamba yule mwenye kumuabudu mtu mwema anaingia katika shirki iliyotajwa katika Qur-aan, na hili ndilo lililokuwa likisubiriwa.

63. Mlango wa 10: Maswali anayoulizwa mshirikina

Siri ya masuala ni kwamba akisema: "Mimi simshirikishi Allaah na chochote". Mwambie: "Nieleze, ni nini kumshirikisha Allaah? Nifasirie." Akisema: "Ni kuabudu masanamu" Mwambie: "Nieleze, ni nini maana ya kuabudu masanamu?" Akisema: "Mimi siabudu isipokuwa Allaah Pekee" Mwambie: "Nieleze, ni nini maana ya kumuabudu Allaah Pekee? Nifasirie." Akikueleza [kubainishia] kama ilivyoeleza Qur-aan, ndio kinachotakikana. Na ikiwa hajui, vipi atadai kitu na yeye hakijui?

Na akikubainishia kinyume na maana yake, mbainishie Aayah zilizo za wazi za maana ya kumshirikisha Allaah na ´ibaadah ya kuabudu masanamu na kwamba ndio yale yale wayafanyayo leo. Mbainishie pia kuwa ´ibaadah anayotekelezewa Allaah Pekee ndio yale wanayotupinga kwayo na wanasifu. Kwa ajili ya hilo wanasifu kama walivyosifu ndugu zao pale waliposema:

أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَٰهًا وَاحِدًا

"*Amewafanya miungu wote hawa kuwa mungu Mmoja?"* **(38:05)**

MAELEZO

Siri ya masuala ni kwamba... - Akisema kuwa yeye hamshirikisha Allaah na chochote, muulize ni nini maana ya shirki. Akisema kuwa ni kuabudu masanamu, muulize ni nini maana ya kuabudu masanamu. Endelea kujadiliana naye kwa ile njia tuliyoitanguliza.

Ni kuabudu masanamu... - Mshirikina huyu akidai kuwa yeye hamuabudu isipokuwa Allaah peke Yake, muulzie ni nini maana ya kumuabudu Allaah peke Yake. Hapo hatotoka katika hali tatu:

Ya kwanza: Kufasiri hilo kwa mujibu wa Qur-aan. Hili ndilo linalotakikana na lenye kukubaliwa. Hali kadhalika itabaini kuwa hakumuabudu Allaah peke Yake.

Ya pili: Hajui maana yake. Katika hali hii ataulizwa ni vipi utaweza kudai jambo na wewe hujui maana yake. Ni vipi ataweza kujihukumu kwa jambo ilihali hukumu ni tawi la sura yake?

Ya tatu: Afasiri kumuabudu Allaah kwa njia ya kimakosa. Hapa kosa lake linatakiwa kubainishwa. Mtu abainishe uelewa wa Kishari´ah wa maana ya shirki na kwamba ndio yale yale wanayofanya ilihali wao wanasema kuwa wanamuabudu Allaah peke Yake.

Ni nini maana ya kuabudu masanamu? - Vivyo hivyo abainishiwe kuwa wanatukemea kwa sababu tunamuabudu Allaah peke Yake. Wanavuma kama walivyofanya mababu zao pindi walipomwambia Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam):

أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَٰهًا وَاحِدًا ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ وَانطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَىٰ آلِهَتِكُمْ ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ مَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ إِنْ هَٰذَا إِلَّا اخْتِلَاقٌ

“Amewafanya miungu wote hawa kuwa mungu Mmoja? Hakika hili ni jambo la ajabu mno! Na wakaondoka wakuu miongoni mwao [wakisema]: “Nendeni na subirini juu ya miungu yenu, hakika hili ni jambo linalotakwa. Hatukusikia haya katika dini ya mwisho, haya si chochote isipokuwa ni jambo lilozushwa tu."" (38:05-07)

64. Mlango wa 11: Shirki ya watu wa kale ni khafifu kuliko ya watu wa leo

Mlango wa kumi na moja

Shirki ya watu wa kale ni khafifu kuliko ya watu wa leo

Ukishajua waliitalo washirikina katika zama zetu hizi "Itikadi" ndio shirki iliyotajwa katika Qur-aan na Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) akapigana na watu kwa ajili yake, basi ujue kuwa shirki ya watu wa mwanzo ni khafifu kuliko shirki ya watu wa zama zetu kwa mambo mawili.

La kwanza: *Watu wa mwanzo walikuwa hawashirikishi na wala hawawaombi Malaika, mawalii na masanamu pamoja na Allaah isipokuwa wakati wa raha. Ama wakati wa shida, walikuwa ni wenye kumtakasia Allaah dini. Kama alivyosema Allaah (Ta´ala):*

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ ۖ فَلَمَّا نَجَّاكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ ۚ وَكَانَ الْإِنسَانُ كَفُورًا

"*Na inapokuguseni dhara baharini hupotea wale mnaowaomba isipokuwa Yeye Pekee. Anapokuokoeni katika nchi kavu mnakengeuka. Na mwanaadamu daima ni mwingi wa kukanusha.*" **(17:67)**

MAELEZO

Ukishatambua maana ya ´ibaadah na kwamba yale waliyomo washirikina wa sasa ndio hali ile ile waliokuwemo washirikina wa zama za Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), utaona kuwa shirki ya watu wa sasa ni mbaya zaidi kuliko wale ambao Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) aliwapiga vita. Hili linabainika kwa mambo mawili:

La kwanza: Washirikina wa leo wanamshirikisha Allaah sawa wakati wa shida na wakati wa raha. Ama wale washirikina ambao Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alitumwa kwao, walikuwa wakishirikisha tu wakati wa raha na wakimtakasia ´ibaadah [Allaah] wakati wa shida. Amesema (Ta´ala):

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ ۖ فَلَمَّا نَجَّاكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ ۚ وَكَانَ الْإِنسَانُ كَفُورًا

"Na inapokuguseni dhara baharini hupotea wale mnaowaomba isipokuwa Yeye Pekee. Anapokuokoeni katika nchi kavu mnakengeuka. Na mwanaadamu daima ni mwingi wa kukanusha."

Wanapopanda jahazi, wanamuomba Allaah na si mwengine. Lakini wanapofika nchikavu, wanamshirikisha. Hii ni njia ya kwanza.

65. Mlango wa 11: Shirki ya watu wa kale ni khafifu kuliko ya watu wa leo II

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللَّهِ تَدْعُونَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِن شَاءَ وَتَنسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ

"Je mnaonaje ikikufikieni adhabu ya Allaah au ikakufikieni Qiyaamah; je, mtamwomba asiyekuwa Allaah mkiwa ni wakweli?" Bali Yeye Pekee Ndiye mtayemwomba kisha atakuondoleeni yale mliyomwomba akitaka na mtasahau mnayoyashirikisha." **(06:40-41)**

وَإِذَا مَسَّ الْإِنسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِن قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَندَادًا لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِ ۚ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا ۖ إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ

"Na inapomgusa mwanaadamu dhara humwomba Mola wake akirudiarudia kutubia Kwake, kisha Akimruzuku neema kutoka Kwake husahau yale aliyokuwa akimwomba kabla na kumfanyia Allaah wenza ili apotoke kutokamana na njia Yake. Sema: "Starehe kwa kufuru yako kidogo tu - hakika wewe ni miongoni mwa watu wa Motoni."" **(39:08)**

MAELEZO

Hizi Aayah ni dalili zinazoonyesha kuwa walikuwa wakimshirikisha Allaah wakati wa shida tu. Wanapofikwa na adhabu au Qiyaamah, hawamuabudu mwengine asiyekuwa Allaah. Amesema (Ta´ala):

بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِن شَاءَ وَتَنسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ

"Bali Yeye Pekee Ndiye mtayemwomba kisha atakuondoleeni yale mliyomwomba akitaka na mtasahau mnayoyashirikisha."

Katika hali hii wanasahau waungu wao na hawamuombi mwengine asiyekuwa Allaah (´Azza wa Jall).

Mtu anapofikwa na kitu kibaya, anamuomba Allaah kwa kumlilia. Lakini akimpa neema kutoka Kwake husahau yale aliyokuwa akimwitia zamani na

akamfanyia Allaah washirika ili apoteze watu njia Yake. Anashirikisha kipindi cha shida wakati anatakasa dini wakati wa raha.

66. Mlango wa 11: Shirki ya watu wa kale ni khafifu kuliko ya watu wa leo III

وَإِذَا غَشِيَهُم مَّوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

"*Na yanapowafunika mawimbi kama vivuli humwomba Allaah wakimtakasia dini Yake.*" **(31:32)**

MAELEZO

Hii ni kama zile Aayah zilizotangulia, Aayah hii inaonyesha namna ambavyo washirikina hawa walikuwa wakishirikisha tu wakati wa raha. Inapofika wakati wa shida, wanamwelekea Allaah peke Yake.

67. Mlango wa 11: Washirikina wa sasa wanaabudu asiyekuwa Allaah katika hali zote

Yule atayefahamu masuala haya ambayo Allaah kayaweka wazi katika Kitabu Chake – nayo ni kwamba washirikina ambao Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) aliwapiga vita walikuwa wakimuomba Allaah (Ta´ala) na wakiomba asiyekuwa Yeye [wengine] katika raha, ama wakati mgumu na wa shida hawamuombi mwengine isipokuwa Allaah Pekee asiyekuwa na mshirika na wanawasahau mabwana zao – imembainikia tofauti baina ya watu wa zama zetu na shirki ya watu wa mwanzo. Lakini ni nani ambaye moyo wake unayafahamu mambo haya ufahamu wa kina kabisa? Allaah ndiye Mwenye kutakwa msaada.

MAELEZO

Anaonyesha (Rahimahu Allaah) kuwa washirikina wa zama zake walikuwa ni wabaya zaidi kuliko mshirikina wa zama za Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Mshirikina wa zama zake alikuwa akishirikisha wakati wa raha na wakati wa shida. Haya hayakuwa yakifanywa na washirikina wakati wa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Walikuwa wakimuomba Allaah na wengine wakati wa raha tofauti na wakati wa shida hawamuombi mwengine isipokuwa Allaah (´Azza wa Jall) peke Yake. Hii ni dalili yenye kuthibitisha kuwa shirki wakati wake (Rahimahu Allah) ilikuwa mbaya zaidi kuliko iliokuwa wakati wa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam).

... imembainikia tofauti baina ya... - Ataona tofauti kati ya mshirikina wa zama zake (Rahimahu Allaah) na mshirikina wa zama za Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Kadhalika ataona kuwa shirki ya watu wa zama zake ilikuwa mbaya zaidi kuliko shirki ya watu wa kale. Lakini ni kina nani ambao mioyo yao inayafahamu haya? Watu wengi hawayajui haya. Watu wengi yanawatatiza mambo na wanadhania kwamba batili ni haki na kinyume chake.

68. Mlango wa 11: Washirikina wa leo wanaomba pamoja na Allaah watenda madhambi

La pili: *Watu wa mwanzo walikuwa wakiomba pamoja na Allaah watu waliokuwa karibu na Allaah. Ima Mitume, mawalii au Malaika. Walikuwa wakiomba miti au mawe vinavyomtii Allaah na havimuasi. Ama watu wa zama zetu wanaomba pamoja na Allaah katika watenda madhambi wakubwa. Na wale wanaowaomba ndio wanaowahalalishia maovu kama zinaa, kuiba, kuacha swalah na mengineyo.*

Yule anayemuamini mtu mwema au yule ambaye haasi, kama mfano wa mti na jiwe, ni uovu kidogo kuliko yule anayemuamini yule anayeshuhudia anafanya madhambi na ufisadi na akathibitisha hilo.

MAELEZO

Jambo la pili lenye kubainisha kuwa mshirikina wa zama zake (Rahimahu Allaah) alikuwa ni mbaya zaidi kuliko mshirikina wa zama za Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), ni kwamba walikuwa ima wakiwaomba mawalii wa Allaah (´Azza wa Jall) au wakiyaomba mawe na miti vinavyomtii Allaah. Upande mwingine washirikina wa zama zake walikuwa wakiwaomba watu wanaotuhumiwa madhambi, uzinzi, kuiba na matendo mengine ya maasi. Ni jambo lenye kujulikana kuwa yule mwenye kumuamini mtu ambaye madhambi yake yako wazi wazi ni mbaya zaidi kuliko yule anayemwamini mtu mwema au kitu kisichokuwa na uhai ambacho hakimuasi Allaah (Ta´ala). Hili ni jambo liko wazi.

69. Mlango wa 12: Radd kwa anayedai ya kwamba mwenye kutimiza nguzo za Uislamu hawezi kuwa kafiri

Mlango wa kumi na mbili

Radd kwa anayedai ya kwamba mwenye kutimiza nguzo za Uislamu hawezi kuwa kafiri

Ukihakikisha [elewa] ya kwamba wale aliyowapiga vita Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) walikuwa na akili nzuri na shirki kidogo kuliko watu hawa, basi jua kuwa hawa wana shubuha wanayoitaja. Shubuha hii tumeshaitaja na ni katika shubuha zao kubwa. Hivyo sikiliza vizuri majibu yake. Wanasema:

"Wale ambao Qur-aan iliwateremkia walikuwa hawashuhudii ya kwamba hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah, na walikuwa wanamkadhibisha Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), wanapinga kufufuliwa, wanakadhibisha Qur-aan na kuiona kuwa ni uchawi. Ama sisi tunashuhudia ya kwamba hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad ni Mtume wa Allaah, tunaisadikisha Qur-aan, tunaamini kufufuliwa, tunaswali na tunafunga. Vipi basi mtatufanya sisi ni kama wao?" "

MAELEZO

Hapa (Rahimahu Allaah) anabainisha shubuha yao kubwa. Ameiraddi na kusema:

"Ukielewa ya kwamba wale aliyowapiga vita Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) walikuwa na akili nzuri na shirki kidogo kuliko watu hawa, basi jua kuwa hawa wana shubuha wanayoitaja. Shubuha hii tumeshaitaja na ni katika shubuha zao kubwa. Hivyo sikiliza vizuri majibu yake. Wanasema:

"Wale ambao Qur-aan iliwateremkia walikuwa hawashuhudii ya kwamba hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah, na walikuwa wanamkadhibisha Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), wanapinga kufufuliwa, wanakadhibisha Qur-aan na kuiona kuwa ni uchawi. Ama sisi tunashuhudia

ya kwamba hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad ni Mtume wa Allaah, tunaisadikisha Qur-aan, tunaamini kufufuliwa, tunaswali na tunafunga. Vipi basi mtatufanya sisi ni kama wao?""

Huu ni utata mkubwa kweli kweli.

70. Mlango wa 12: Anayeamini kitu katika Uislamu na kukanusha kingine ni kafiri

Jibu ni: "Hakuna tofauti baina ya wanachuoni wote, ya kwamba mtu akimsadikisha Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) katika kitu na akamkadhibisha katika kitu kingine, ni kafiri ambaye hakuingia katika Uislamu. Hali kadhalika [ni kafiri lau] ataamini kitu katika Qur-aan na akapinga kitu kingine, kama mwenye kukubali Tawhiyd na akakadhibisha [kupinga] uwajibu wa swalah, au akakubali Tawhiyd na swalah na akakadhibisha uwajibu wa zakaah, au akakubali Tawhiyd na swalah na akakadhibisha uwajibu wa zakaah, au akakubali yote haya na akakadhibisha swawm, au akakubali yote haya na akakadhibisha hajj. Wakati baadhi ya watu katika zama za Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) hawakujisalimisha juu ya hajj, Allah aliteremsha juu yao:

وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

"Na kwa ajili ya Allaah ni wajibu kwa watu watekeleze Hajj katika Nyumba hiyo kwa mwenye uwezo. Na atakayekanusha, basi hakika Allaah ni Mkwasi kwa walimwengu." **(03:97)**

MAELEZO

Wanachuoni wamekubaliana juu ya kwamba mwenye kukufuru na kukadhibisha kitu alichokuja nacho Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), amekufuru na kukadhibisha vyote. Mwenye kumkadhibisha Mtume mmoja, amewakadhibisha Mitume wote. Allaah (Ta´ala) amesema:

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا
أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا

"Hakika wale waliomkanusha Allaah na Mtume Wake na wanataka kufarikisha baina ya Allaah na Mtume Wake na wanasema: "Tunaamini baadhi na tunawakanusha baadhi"; na wanataka kuchukua njia iliyo baina ya hayo - hao ndio makafiri wa kweli. Na Tumewaandalia makafiri adhabu ya kudhalilisha." (04:150-151)

Vilevile amesema (Ta´ala) juu ya wana wa Israaiyl:

أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَاءُ مَن يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

"Je, mnaamini baadhi ya Kitabu na mnakanusha baadhi yake? Basi hapana jazaa ya anayefanya hayo miongoni mwenu isipokuwa hizaya katika dunia, na Siku ya Qiyaamah watapelekwa kwenye adhabu kali zaidi, na Allaah si Mwenye kughafilika kwa myatendayo." (02:85)

Halafu mwandishi akaleta baadhi ya mifano:

Wa kwanza: Uswalaji. Anayethibitisha Tawhiyd na akapinga uwajibu wa swalah ni kafiri.

Wa pili: "... au akakubali Tawhiyd na swalah na akakadhibisha uwajibu wa zakaah... " Huu ni mfano wa pili. Anayekiri Tawhiyd na swalah akakanusha uwajibu wa zakaah, ni kafiri.

Wa tatu: Mwenye kukubali uwajibu wa yaliyotangulia na akakanusha uwajibu wa kufunga, ni kafiri.

Wa nne: Mwenye kuthibitisha yaliyotangulia yote na akakanusha uwajibu wa hajj, ni kafiri. Mwandishi (Rahimahu Allaah) akatumia dalili maneno Yake (Ta´ala):

وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

"Na kwa ajili ya Allaah ni wajibu kwa watu watekeleze Hajj katika Nyumba hiyo kwa mwenye uwezo. Na atakayekanusha, basi hakika Allaah ni Mkwasi kwa walimwengu." (03:97)

Udhahiri ni kuwa hii ndio sababu ya kuteremka kwa Aayah. Sijui ni kitu gani Shaykh anataka kukitolea dalili kwa Aayah hii.

71. Mlango wa 12: Anayeamini kitu katika Uislamu na kukanusha kingine ni kafiri II

Na mwenye kukubali yote haya na akakadhibisha kufufuliwa, anakufuru kwa maafikiano na ni halali damu yake na mali yake. Kama alivyosema (Ta´ala):

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا

"Hakika wale waliomkanusha Allaah na Mtume Wake na wanataka kufarikisha baina ya Allaah na Mtume Wake na wanasema: "Tunaamini baadhi na tunawakanusha baadhi"; na wanataka kuchukua njia iliyo baina ya hayo - hao ndio makafiri wa kweli. Na Tumewaandalia makafiri adhabu ya kudhalilisha."" **(04:150-151)**

MAELEZO

Na mwenye kukubali yote haya... - Bi maana kushuhudia ya kuwa hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) ni Mtume wa Allaah, swalah, zakaah, swawm na hajj ni wajibu. Endapo atakadhibisha kufufuliwa, ni kafiri. Allaah (Ta´ala) amesema:

زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن لَّن يُبْعَثُوا ۚ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۚ وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ

"Waliokufuru wamedai kwamba hawatofufuliwa kamwe. Sema: "Bali hapana! Naapa kwa Mola wangu, bila shaka mtafufuliwa, kisha mtajulishwa kwa yale yote mliyoyatenda - na hayo kwa Allaah ni mepesi." (64:07)

Mwandishi (Rahimahu Allaah) amesema kuwa kuna maafikiano juu ya hilo.

Hakika wale waliomkanusha Allaah na Mitume Yake... - Tumetangulia kuzungumzia juu ya Aayah hii. Mwandishi ameitaja kama dalili ya kwamba mwenye kuamini baadhi na akakanusha baadhi nyingine, huyo amekadhibisha yote.

72. Mlango wa 12: Anayeamini kitu katika Uislamu na kukanusha kingine ni kafiri III

Ikiwa Allaah kaweka wazi katika Kitabu Chake ya kwamba mwenye kuamini baadhi na akakufuru baadhi, basi ni kafiri wa kweli na kwamba anastahiki kile alichokitaja, shubuha hii itakuwa imetoweka. Na hiki ni kitu walichosema watu kutoka al-Ahsaaa´ katika barua yao waliotutumia.

MAELEZO

Sijui lolote kuhusiana na barua hii. Ni jambo ambalo mtu anatakiwa kulifanyia utafiti.

73. Mlango wa 12: Mwenye kukanusha Tawhiyd ni kafiri wa kupindukia kuliko anayekanusha uwajibu wa swalah

Mtu anaweza kusema pia: "Ikiwa unakubali ya kwamba mwenye kumsadikisha Mtume katika kila kitu na akakadhibisha uwajibu wa swalah, ni kafiri ambaye ni halali damu yake kwa maafikiano, hali kadhalika akikubali kila kitu isipokuwa kufufuliwa, hali kadhalika lau atakadhibisha uwajibu wa kufunga swawm ya Ramadhaan, hakanushi isipokuwa haya peke yake ilihali mengine yote anayasadikisha - madhehebu mbali mbali wamekubaliana kwa hili na Qur-aan imeliongelea kama tulivyosema – mtu atafahamu [elewa] ya kwamba Tawhiyd ndio faradhi kubwa aliyokuja nayo Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) na ndio [wajibu] mkubwa kuliko swalah, zakaah, swawm na hajj. Vipi itakuwa mtu akikadhibisha kitu katika mambo haya anakufuru – hata kama atayafanyia kazi mambo yote aliyokuja nayo Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) – na akikadhibisha [pinga] Tawhiyd ambayo ni dini ya Mitume wote asikufuru, Ametakasika Allaah! Ni ajabu ilioje ya ujinga huu!

MAELEZO

Hili ni jibu la pili. Ni vipi unaweza kupinga yule mwenye kukanusha Tawhiyd na akamshirikisha Allaah hawi kafiri, ilihali unatambua na kukubali ya kwamba mwenye kukanusha swalah, zakaah, swawm, hajj na kufufuliwa anakuwa kafiri? Hili ni jambo la ajabu kweli kweli pale unapoona mwenye kukanusha Tawhiyd ni muislamu, wakati unaona mwenye kukanusha uwajibu wa mambo haya anakuwa kafiri. Pamoja na kuwa Tawhiyd ndio jambo kubwa walilokuja nalo Mitume (´alayhimus-Swalaatu was-Salaam). Ndio jambo lililoenea walilotumwa nalo Mitume. Mitume wote walitumwa nalo. Amesema (Ta´ala):

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

"Na Hatukutuma kabla yako Mtume yeyote isipokuwa Tulimfunulia *Wahy* ya kwamba: "Hakika hapana muabudiwa wa haki ila Mimi; basi Niabuduni."" (21:25)

Tawhiyd ndio msingi wa mambo haya ya wajibu, kwa sababu hayasihi isipokuwa kwayo. Allaah (Ta´ala) amesema:

وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ بَلِ اللَّهَ فَاعْبُدْ وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ

"Kwa yakini umefunuliwa Wahy na kwa wale walio kabla yako [kwamba]: "Ukifanya shirki bila shaka zitaporomoka 'amali zako na bila shaka utakuwa miongoni mwa waliokhasirika. Bali Allaah mwabudu Pekee na uwe miongoni mwa wenye kushukuru." (39:65-66)

Ikiwa yule mwenye kupinga uwajibu wa swalah, zakaah, swawm na hajj na kufufuliwa ni kafiri, basi mwenye kukanusha Tawhiyd ni kafiri wa kipindukia.

74. Mlango wa 12: Maswahabah walimpiga vita mwenye kumnyanyua kiumbe katika daraja ya Mtume

Mtu anaweza kusema pia: "Maswahabah wa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) waliwapiga vita Banuu Haniyfah, ilihali walisilimu pamoja na Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) na wao wanashuhudia ya kwamba hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad ni Mtume wa Allaah, walikuwa wanaswali na wakiadhini."

MAELEZO

Hili ni jibu la tatu. Maswahabah (Radhiya Allaahu ´anhum) walipigana vita na Musaylamah na wafuasi zake. Wakahalalisha damu na mali zao, ilihali walikuwa wanashuhudia ya kwamba hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad ni mja na ni Mtume Wake. Walikuwa wakiadhini na kuswali. Hata hivyo walimnyanyua mtu katika daraja ya unabii. Mtu asemeje kwa mwenye kumnyanyua mtu fulani katika daraja ya al-Jabbaar wa mbingu na ardhi? Je, huyu si ana haki zaidi ya kupachikwa ukafiri kuliko yule mwenye kumnyanyua kiumbe katika katika daraja ya kiumbe mwenzie? Hili ni jambo liko wazi. Lakini ni kama alivyosema Allaah (Ta´ala):

كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

"Hivyo ndivyo Allaah Anavyopiga chapa juu ya nyoyo za wale wasiojua." (30:59)

75. Mlango wa 12: Maswahabah waliwapiga vita waliosema kuwa ´Aliy ni mungu

Akisema: "Walisema: "Musaylamah ni Mtume", mwambie: "Hili ndilo lililokuwa linatakikana. Ikiwa yule anayempandisha mtu katika daraja ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) anakufuru na mali yake inakuwa halali na damu yake, na wala shahaadah mbili na wala swalah havimfai kitu, vipi kwa mwenye kumpandisha Shamsaan, Yuusuf, Swahabah au Mtume katika daraja ya al-Jabbaar wa mbingu na ardhi? Ametakasika Allaah! Ni Ukubwa ulioje alonao.

كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

"*Hivyo ndivyo Allaah Anavyopiga chapa juu ya nyoyo za wale wasiojua.*" ***(30:59)***

MAELEZO

Hili ni jibu la nne. Watu hawa walikuwa wakidai Uislamu na walisoma kwa Maswahabah. Pamoja na hivyo hili halikuwazuia kuwahukumu ukafiri na kuwaunguza na moto pindi waliposema kuwa ´Aliy bin Abiy Twaalib ni mungu. Hayo hayo ndio yanayodaiwa na wale wenye kumuabudu Shamsaan na wengineo.

Ni vipi Maswahabah (Radhiya Allaahu ´anhum) waliafikiana kuwapiga vita watu hawa? Mnafikiria kuwa Maswahabah (Radhiya Allaahu ´anhum) wanaafikiana juu ya kumpiga vita mtu ambaye hastahiki kupigwa vita? Mnadhania kwamba wanaafikiana juu ya kumkufurisha mtu ikiwa hastahiki hilo? Ni jambo lisilowezekana. Mnafikiria kuwa na imani kwa Taaj ni jambo lisilodhuru tofauti na kwa ´Aliy bin Abiy Twaalib?

76. Mlango wa 12: Waislamu waliwapiga vita Banuu ´Ubayd

Yaweza kusemwa pia: "Wale ambao ´Aliy bin Abiy Twaalib (Radhiya Allaahu ´anh) aliwaunguza kwa moto, wote walikuwa wakidai Uislamu. Walikuwa ni katika wafuasi wa ´Aliy (Radhiya Allaahu ´anh) na walisoma elimu kutoka kwa Maswahabah, lakini waliitakidi kwa ´Aliy kama inavyoitakidiwa kwa Yuusuf, Shamsaan na mfano wao. Vipi waliafikiana Maswahabah kuwapiga vita na kuwaona kuwa ni makafiri? Je, mnadhania ya kwamba Maswahabah wanawakufurisha Waislamu au mnadhania ya kwamba kuwa na imani kwa Taaj na mfano wake haidhuru, wakati kuwa na imani kwa ´Aliy bin Abiy Twaalib ndio kunakufurisha?

Yaweza kusemwa pia: "Banuu ´Ubayd al-Qaddaah, waliokuwa wakimiliki Magharibi [ya Afrika] na Misri katika zama za Banuu al-´Abbaas, wote walikuwa wakishuhudia ya kuwa hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad ni Mtume wa Allaah. Walikuwa wanadai Uislamu, wanaswali ijumaa na swalah za mikusanyiko. Ilipodhihiri kukhalifu kwao Shari´ah katika mambo fulani ambayo sisi hatuyafuati, walikubaliana wanachuoni kuwa ni makafiri na kwamba inatakiwa kuwapiga vita na kwamba miji yao ni miji ya vita. Hivyo Waislamu wakawashambulia mpaka wakaokoa waliokuwa nayo katika miji ya Waislamu."

MAELEZO

Hili ni jibu la tano. Wanachuoni walikubaliana kuwa Banuu ´Ubayd al-Qaddaah ni makafiri. Walikuwa wakimiliki Magharibi na Misri na wakishuhudia ya kwamba hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad ni Mtume wa Allaah. Walikuwa wanaswali ijumaa na swalah za mikusanyiko na wakidai Uislamu. Pamoja na hivyo hili halikuwazuia waislamu kuwahukumu kuritadi pale ilipodhihiri kwenda kinyume na waislamu katika baadhi ya mambo. Hatimaye wakawapiga vita na wakarudisha vile walivyokuwa wakimiliki.

77. Mlango wa 12: Maana ya mlango juu ya mwenye kuritadi

Yaweza kusemwa pia: "Ikiwa [watu] wa mwanzo hawakukufuru, isipokuwa kwa kujumuisha kwao baina ya shirki, kumkadhibisha Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) na Qur-aan na kupinga kufufuliwa na kadhalika, ni nini maana ya mlango uliotajwa na wanachuoni wa kila madhehebu "Mlango: Hukumu ya mwenye kuritadi", naye ni yule muislamu ambaye anakufuru baada ya kuwa muislamu? Halafu wakataja aina nyingi; kila aina inakufurisha na kuhalalisha damu ya mtu na mali yake. Mpaka wakataja mambo ambayo yalionekana ni madogo kwa yule mwenye kuyafanya, kama mfano maneno yaliosemwa na mdomo wake bila ya kuyamaanisha [kuyakusudia] moyoni mwake au maneno aliyosema kwa njia ya mzaha na utani.

MAELEZO

Hili ni jibu la sita. Ikiwa washirikina waliotangulia hawakukufuru isipokuwa baada ya kukusanya aina zote za kufuru kama shirki, ukadhibishaji na kiburi ni ipi basi maana ya zile aina mbali mbali za kufuru zilizotajwa katika mlango wa hukumu ya mwenye kuritadi? Kila aina inasababisha kukufuru. Walifikia mpaka kutaja mambo yaliyokuwa yakionekana hayana maana kwa wale wenye kuyafanya. Kwa mfano ni neno analolitamka mtu mdomoni pasi na kulimaanisha moyoni au mzaha. Ikiwa mambo haya hayasababishi kufuru, basi kusingekuwa na faida yoyote kuyataja, hata kama wenye kuyafanya wanaweza kuwa wazuri kwa mtazamo mwingine.

Anasema (Rahimahu Allaah) ya kwamba wanachuoni wa Fiqh wa kila madhehebu wameraddi utata wa watu hawa wanapofika katika mlango wa hukumu ya mwenye kuritadi. Humo wametaja aina nyingi za kufuru. Wamefikia mpaka kutaja mambo ambayo yalikuwa yanaonekana hayana maana kwa wale wenye kuyatenda. Mfano wa hilo ni neno analolitamka mtu pasi na kumaanisha hivo moyoni au kwa mzaha. Pamoja na hivyo walimkufurisha na wakawatoa katika Uislamu kwa sababu ya matendo haya. Suala hili litatajwa kwa ubainifu na uwazi zaidi.

78. Mlango wa 12: Neno moja la mzaha linaweza kumfanya mtu akaritadi

Yaweza kusemwa pia: "Wale ambao Allaah Kasema kuwahusu:

يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ

"Wanaapa kwa Jina la Allaah kwamba hawakusema [neno la kufuru] na hali wamekwishasema neno la kufuru na wakakufuru baada ya Uislamu wao." ***(09:74)***

Hamkusikia ya kwamba Allaah kawakufurisha kwa sababu ya neno moja tu, pamoja na kuwa walikuwa katika zama za Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), wakipigana Jihaad pamoja naye, wakiswali pamoja naye, wakitoa zakaah pamoja naye, kuhiji na wakimpwekesha Allaah? Hali kadhalika wale ambao Allaah amesema kuwahusu:

وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ ۚ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ

"Na ukiwauliza, bila shaka watasema: "Hakika tulikuwa tunaporoja na tunacheza." Sema: "Je, mlikuwa mnamfanyia istihizai Allaah na Aayaat *Zake na Mtume Wake?" Msitoe udhuru. Mmekwishakufuru baada ya kuamini kwenu.""* ***(09:65-66)***

Watu hawa ambao Allaah ameweka wazi ya kwamba wamekufuru baada ya kuamini kwao – pamoja na kuwa wako na Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) katika vita vya Tabuuk – walisema maneno ambayo walisema kuwa waliyasema kwa mzaha tu. Fikiria shubuha hii pale wanaposema:

"Je, mnawakufurisha Waislamu ambao wanashuhudia ya kwamba hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah, wanaswali na wanafunga?"

Kisha fikiria jibu lake. Kwa hakika ni katika yamanufaa yaliyomo kwenye waraka hii.

MAELEZO

Hili ni jibu la saba ambalo liko na mambo mawili:

La kwanza: Allaah (Ta´ala) amewahukumu wanafiki kuwa ni makafiri baada ya kutamka tamko la kufuru. Haya pamoja na kwamba walikuwa pamoja na Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), wanaswali, wanatoa zakaah, wanahiji, wanatoka katika Jihaad na wanampwekesha Allaah.

La pili: Amewahukumu wanafiki kuwa ni makafiri kwa sababu ya kufanya mzaha na Allaah, Aayah Zake na Mtume Wake. Walisema:

"Hatujapata kuona watu kama wasomi wetu hawa ambao ni waroho, waongo na ni waoga sana wakati wa mapambano."[27]

Walikuwa wakimaanisha Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) na Maswahabah zake. Ndipo Allaah akateremsha:

وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ ۚ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ

"Na ukiwauliza, bila shaka watasema: "Hakika tulikuwa tunaporoja na tunacheza." Sema: Je, mlikuwa mnamfanyia istihizai Allaah na *Aayaat* Zake na Mtume Wake?" Msitoe udhuru, mmekwishakufuru baada ya kuamini kwenu."" (10:65-66)

Wamehukumiwa kuwa ni makafiri baada ya kuamini kwao, pamoja na kuwa walisema kwamba walikuwa wanatania tu. Walikuwa wanaswali na wanatoa zakaah. Baada ya hapo mwandishi (Rahimahu Allaah) akasema kuwa jibu ya utata huu ni miongoni mwa majibu yenye manufaa kabisa yaliyo kwenye waraka hii.

[27] Ibn Jariyr at-Twabariy, mjaladi. 14, na Ibn Kathiyr (02/381).

79. Mlango wa 12: Ndio maana Maswahabah hawakukufuru walipoomba Dhaat Anwaat

Na katika dalili ya hayo pia ni yale aliyosema Allaah (Ta´ala) kuhusu wana wa Israaiyl – mbali na Uislamu wao, elimu yao na wema wao – walimwambia Muusa: "Tujaalie [tufanyie] mungu kama wao walivyo na waungu". Hali kadhalika walisema baadhi ya Maswahabah: "Tujaalie Dhaat Anwaat". Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) akaapa ya kwamba hii inakumbushia kauli ya wana wa Israaiyl: "Tufanyie mungu".

MAELEZO

Dalili nyingine juu ya kwamba mtu anaweza kusema au kutenda kitu cha kufuru pasi na kujua, ni yale yaliyosemwa na wana wa Israaiyl. Walifanya haya pamoja na Uislamu, elimu na wema waliokuwa nao. Walimwambia Muusa (´alayhis-Swalaatu was-Salaam):

اجْعَل لَّنَا إِلَٰهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ

"Tufanyie nasi mungu kama walivokuwa hawa wana miungu." (07:138)

Kadhalika Maswahabah wa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) walisema:

"Tujaalie Dhaat Anwaat kama wao walivyo na Dhaat Anwaat."

Ndipo Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) akasema:

"Allaah ni mkubwa! Ninaapa kwa yule ambaye nafsi yangu iko Mkononi Mwake! Mmesema kama walivyosema wana wa Israaiyl kumwambia Muusa: "Tufanyie mungu kama wao walivyo na mungu." Mtakuja kuwafuata wale waliokuwa kabla yenu."[28]

[28] Ahmad (5/218) na at-Tirmidhiy (1771) ambaye amesema: "Hadiyth ni Swahiyh na ni nzuri."

Hii ni dalili yenye kuonyesha kuwa Muusa na Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhimaa was-Salaam) walikemea hilo kwa ukali, kama inavyotakikana. Mitume hawa wawili watukufu hawakuwakubalia watu wao maombi haya. Uhakika wa mambo ni kwamba waliwakemea kwa hilo.

Baadhi ya washirikina wamefanya dalili hii kuwa ni utata na wakasema kuwa si Maswahabah wala wana wa Israaiyl hawakukufuru. Jibu ya hili ni kwamba si Maswahabah wala wana wa Israaiyl hawakufanya kitu baada ya kukaripiwa na Mitume wawili watukufu.

80. Mlango wa 13: Muislamu mjinga anayetumbukia katika shirki na halafu akatubia

Mlango wa kumi na tatu

Muislamu mjinga anayetumbukia katika shirki na halafu akatubia

Washirikina wana shubuha nyingine ambayo wanajaribu kuijadili kwa kisa hiki. Wanasema: "Kwa hakika wana wa Israaiyl hawakukufuru kwa hilo na hali hadhalika waliosema "Tufanyie Dhaat Anwaat", hawakukufuru. Tunawajibu kwa kusema: "Wana wa Israaiyl hawakufanya hilo, na hali kadhalika waliomuomba Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) hawakufanya hilo. Na wala hakuna tofauti ya kwamba wana wa Israaiyl hawakufanya hilo, na lau wangelifanya hilo wangelikufuru. Na wala hakuna tofauti ya kwamba wale aliowakataza Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), lau wasingelimtii na wakachukua Dhaat Anwaat baada ya makatazo, wangelikufuru. Na hili ndilo linalotakikana.

MAELEZO

Baadhi ya washirikina wamefanya dalili hii kuwa ni utata na wakasema kuwa si Maswahabah wala wana wa Israaiyl hawakukufuru. Jibu ya hili ni kwamba si Maswahabah wala wana wa Israaiyl hawakufanya kitu baada ya kukaripiwa na Mitume wawili watukufu.

81. Mlango wa 13: Mafunzo katika tukio la Dhaat Anwaat

Lakini kisa hiki kinafidisha ya kwamba Muislamu wa kawaida, bali hata mwanachuoni, anaweza kutumbukia katika aina ya shirki bila ya kujua. Vilevile kinafidisha kujifunza na kuwa makini na kujua ya kwamba maneno ya mjinga "Tunajua Tawhiyd" ni katika ujinga mkubwa na hila za shaytwaan. Kinafidisha pia ya kwamba Muislamu akitamka kwa neno la kufuru na yeye hajui, akajua hilo na kutubia moja kwa moja ya kwamba hakufuru, kama walivyofanya wana wa Israaiyl na wale waliomuomba Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Kadhalika kinafidisha pia ya kwamba lau ikiwa hakukufuru, akemewe [aliyesema maneno hayo] kwa makemeo makali kabisa, kama alivyofanya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam).

MAELEZO

Yaliyopitika katika tukio la Dhaat Anwaat na yaliyowafika wana wa Israaiyl yanafidisha mambo yafuatayo:

La kwanza: Mtu, sawa mwanachuoni na asiyekuwa mwanachuoni, anaweza kuwa mjinga wa baadhi ya aina za shirki. Hili linawajibisha kwa mtu kujifunza na kujua ili asije akatumbukia katika shirki pasi na kujua hilo. Kadhalika ni katika mambo ya khatari kabisa kwa mtu kusema kuwa anajua shirki ni kitu gani pamoja na kuwa sivyo hivyo. Huu ni ujinga wa kutojijua ulio na maana mtu kukitambua kitu kinyume na uhakika wake. Ujinga wa kutojijua ni khatari zaidi kuliko ujinga mwepesi. Mtu aliye na ujinga mwepesi hujifunza na akawanufaisha wengine na elimu yake. Ama kuhusu mtu aliye na ujinga wa kutojijua hudhania kwamba yeye ni mwanachuoni pamoja na kuwa ni mjinga. Matokeo yake huendelea na matendo yake yenye kwenda kinyume na Shari´ah.

La pili: Muislamu akitamka tamko la kufuru na baada ya hapo akakumbushwa na akatubia papo hapo, hadhuriki na hilo kwa sababu ya ujinga wake. Allaah haikalifishi nafsi zaidi ya vile inavyoweza. Ama akiendelea na kitendo chake cha kufuru, atahukumiwa kutokana vile hali yake inavyopelekea.

La tatu: Hata kama mtu hajui kuwa kile anachotaka kufikia ni kufuru, anatakiwa kukumbushwa kwa ukali. Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) aliwaambia Maswahabah zake:

"Kwa hakika mtawafuata wale waliokuwa kabla yenu hatua kwa hatua."

Haya ni makemeo ya wazi.

82. Mlango wa 14: Radd kwa anayedai ya kwamba mtu amuache mwenye kusema "hakuna mungu wa haki ila Allaah" hata kama atafanya kitu cha kumtoa katika Uislamu

Mlango wa kumi na nne

Radd kwa anayedai ya kwamba mtu amuache mwenye kusema "hakuna mungu wa haki ila Allaah" hata kama atafanya kitu cha kumtoa katka Uislamu

Washirikina wana shubuha nyingine. Wanasema: "Kwa hakika Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alimkataza Usaamah pindi alipomuua mtu aliyesema: "Hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah". Na akamwambia: "Hivi kweli umemuua baada ya yeye kusema "Hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah?" Hali kadhalika amesema:

"Nimeamrishwa kuwapiga vita watu mpaka watakaposema "Hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah."

Vilevile kuna Hadiyth zingine zinazozungumzia kukomeka [kumsalimisha] kwa yule mwenye kuitamka.

Makusudio ya hawa wajinga ni kwamba mwenye kuitamka hawezi si kukufuru wala kuuawa, walau atafanya yakufanya.

MAELEZO

Mbali na zile shubuha zilizotangulia, washirikina wana utata mwingine. Wanasema kuwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alimkaripia Usaamah bin Zayd (Radhiya Allaahu ´anh) baada ya kumuua mtu aliyesema "Hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah." Akamwambia:

"Hivi kweli umemuua baada ya yeye kusema "Hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah?"

Akaendelea (´alayhis-Swalaatu was-Salaam) kusema hivo mpaka Usamaah akasema:

"Nilitamani ningekuwa bado sijawa muislamu."[29]

Kadhalika amesema (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam):

"Nimeamrishwa kuwapiga vita watu mpaka watakaposema "Hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah."[30]

Kuna Hadiyth nyenginezo wanazotumia kama dalili juu ya kwamba yule mwenye kusema "Hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah" hawezi kukufuru wala kuritadi. Wanasema hivi hata kama mtu atakuwa ni mwenye kushirikisha kwa mitazamo mingine. Huu ni ujinga wa kutupilia. "Hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah" haimuokoi mtu na Moto wala kumsalimisha mtu na kutumbukia katika shirki ikiwa anashirikisha kwa njia nyinginezo.

[29] al-Bukhaariy (4269) na Muslim (159).

[30] al-Bukhaariy (1399) na Muslim (32).

83. Mlango wa 14: Mtume na Maswahabah walipigana na watu waliokuwa wakishuhudia ya kwamba hakuna mungu wa haki ila Allaah

Ndio maana inatakiwa kusemwa kwa hawa wajinga: "Ni jambo linalojulikana ya kwamba Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) aliwapiga vita mayahudi na akawafunga pamoja na kuwa wao wanasema "Hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah". Kadhalika Maswahabah wa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) walipigana vita na Banuu Haniyfah pamoja na kuwa wanasema " Hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad ni Mtume wa Allaah", wanaswali na kudai Uislamu. Vilevile wale aliowaunguza kwa moto ´Aliy bin Abiy Twaalib."

MAELEZO

Haya ni majibu juu ya shubuha zilizotangulia walizoleta wajinga hawa. Majibu yako ifuatavyo:

Mosi: Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) aliwapiga vita mayahudi na akawafunga pamoja na kuwa wanasema hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah.

Pili: Maswahabah waliwapiga vita Banuu Haniyfah pamoja na kwamba wanashuhudia ya kwamba hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad ni Mtume wa Allaah, wanaswali na kudai kuwa ni waislamu.

Tatu: Wale ambao ´Aliy bin Abiy Twaalib aliwaunguza kwa moto walikuwa wakishuhudia pia kwamba hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah.

84. Mlango wa 14: Kujitanza kwa washirikina

Na wajinga hawa wanasema yule mwenye kupinga kufufuliwa anakufuru na kuuawa, hata kama atasema "Hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah", na yule mwenye kupinga chochote katika nguzo za Uislamu amekufuru na kuuawa, hata ikiwa ataitamka [Shahaadah]. Vipi basi isimfai ikiwa kapinga kitu katika mambo ya Furuu´ [matawi], lakini imfae akipinga Tawhiyd ambayo ndio msingi na asli ya dini ya Mitume?

MAELEZO

Hapa hawa watu wajinga wametumbukia katika mtanziko na dalili yao inatumiwa dhidi yao wenyewe. Wanasema kuwa mwenye kupinga kufufuliwa anauawa kafiri. Wanasema kadhalika juu ya yule mwenye kukanusha kitu katika nguzo za Uislamu hata kama atasema kwamba hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah. Vipi basi asikufurishwe wala kuuawa yule mwenye kukanusha Tawhiyd ambayo ndio msingi wa dini, hata kama mtu atasema hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah? Je, mtu huyu si mwenye kustahiki zaidi kuwa kafiri kuliko yule mwenye kupinga uwajibu wa swalah na zakaah? Haya ni malazimisho ambayo hawawezi kuyakimbia.

85. Mlango wa 14: Mwenye kutamka Shahaadah anasalimishwa maadamu hakujathibiti kinyume

Lakini maadui wa Allaah hawakufahamu maana ya Hadiyth. Ama Hadiyth kuhusu Hadiyth ya Usaamah, alimuua mtu ambaye alidai Uislamu kwa sababu alidhania ya kwamba anadai Uislamu kwa khofu tu ya kuuliwa na mali yake. Na mtu akidhihirisha Uislamu, basi ni wajibu kukomeka naye mpaka ibainike yanayokhalifu hilo. Allaah kateremsha kuhusiana na hilo:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا

"*Enyi mlioamini! Mnaposafiri [kupigana jihaad] katika njia ya Allaah thibitisheni.*" **(04:94)**

Yaani "hakikisheni". Aayah inatoa dalili ya kwamba ni wajibu kukomeka naye mpaka mtu ahakikishe. Baada ya muda kukibainika kutoka kwake yanayokhalifu Uislamu, anauawa, kwa Kauli Yake (Ta´ala) "hakikisheni". Na lau ingelikuwa hauawi akitamka [Shahaadah], kuhakikisha kungekuwa hakuna maana yoyote.

MAELEZO

Hawafahamu Hadiyth hizi ambazo wamezifahamu kimakosa. Halafu baada ya hapo akaanza (Rahimahu Allaah) kuzibainisha na kusema:

Kuhusiana na Hadiyth ya Usaamah ambapo mshirikina aliyesema "Hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah" baada ya kumdhibiti, Usaamah akamuua kwa kudhania ya kwamba hakuisema kutoka moyoni. Alidhania kwamba alisema hivo kwa sababu ya woga. Hapa hakuna dalili yoyote ya kwamba kila mwenye kusema hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah ni muislamu ambaye damu yake ni haramu kumwagwa. Lakini kuna dalili ya kwamba ni wajibu kukomeka na yule mwenye kusema hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah. Baada ya hapo kutatazamwa hali yake mpaka mambo yabainike. Mwandishi akatumia dalili ya hilo kwa maneno Yake (Ta´ala):

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا

"Enyi mlioamini! Mnaposafiri [kupigana jihaad] katika njia ya Allaah thibitisheni."

Allaah (Tabaarak wa Ta´ala) ameamrisha kuhakikisha na kuthibitisha. Hii ni dalili yenye kuonyesha kuwa ikiwa mambo yanaenda kinyume na hali yake, atataamiliwa kwa mujibu wa hali yake ya dhahiri. Kukibainika kwake yenye kwenda kinyume na Uislamu, anauawa. Endapo asingeliuawa kabisa kwa maneno kama hayo, basi kusingelikuwa na faida yoyote ile ya maamrisho ya kuhakikisha.

Hivyo Hadiyth ya Usaamah (Radhiya Allaahu ´anh) haitolei dalili kuonyesha kuwa yule mwenye kusema ya kwamba hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah na huku anaabudu masanamu, maiti, malaika, majini na mfano wake anakuwa muislamu.

86. Mlango wa 14: Mtume ameamrisha kuwapiga vita Khawaarij

Hali kadhalika Hadiyth nyingine na mfano wake. Maana yake ni [haya] tuliyoyasema; ya kwamba mwenye kudhihirisha Tawhiyd na Uislamu basi ni wajibu kukomeka naye isipokuwa ikibainika kutoka kwake yanayokhalifu hilo. Dalili ya hili ni kwamba Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kasema:

"Hivi kweli umemuua baada ya yeye kusema "Hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah?""

Kadhalika amesema:

"Nimeamrishwa kupigana na watu mpaka waseme "Hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah"."

Kasema kuhusu Khawaarij:

"Popote mtapokutana nao waueni. Lau nitakutana nao, nitawaua kama walivyouawa kina ´Aad."

Haya pamoja na kwamba ni katika watu wenye kufanya ´ibaadah, walikuwa wakisema hapana mungu wa haki ila Allaah na wakimsabihi Allaah kwa wingi. Mpaka hata Maswahabah walikuwa wakizidharau swalah zao wakilinganisha na zao. Pia wamejifunza elimu kutoka kwa Maswahabah. Hata hivyo "Hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah" haikuwafaa kitu, wala wingi wa ´ibaadah wala kudai kwao Uislamu pindi ilipodhihiri kwao kukhalifu kwao Shari´ah.

MAELEZO

Hadiyth nyingine anamaanisha maneno yake (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam):

"Nimeamrishwa kupigana na watu mpaka waseme "Hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah"."

Amebainisha (Rahimahu Allaah) ya kuwa maana ya Hadiyth ni kwamba ni wajibu kukomeka na ambaye anadhihirisha Uislamu mpaka jambo lake libainike. Amesema (Ta´ala):

فَتَبَيَّنُوا

"... basi hakikisheni." (04:94)

Ikiwa tuna shaka kwa mtu, tunahitajia kuhakikisha. Vinginevyo ni kwamba lau kusema kwake hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah ingelikuwa ni kwa sababu tu ya kutaka kusalimika na kifo, basi kungelikuwa hakuna haja ya kuhakikisha.

Baada ya hapo mwandishi (Rahimahu Allaah) akathibitisha maoni yake ya kwamba ambaye alimwambia Usaamah "Hivi kweli umemuua baada ya yeye kusema "Hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah?"" na "Nimeamrishwa kupigana na watu mpaka waseme "Hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah"." ndiye mtu huyo huyo aliyeamrisha kuwapiga vita Khawaarij pale alposema:

"Popote mtapokutana nao waueni. Lau nitakutana nao, nitawaua kama walivyouawa kina ´Aad."[31]

Haya pamoja na kuwa Khawaatij wanaswali, wanamdhukuru Allaah na kusoma Qur-aan. Wamesoma kutoka kwa Maswahabah (Radhiya Allaahu ´anhum). Pamoja na hivyo hayakuwafaa kitu, kwa sababu imani katu haikufika kwenye nyoyo zao. Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) amesema:

"Kwa hakika haivuki mioyo yao."[32]

---

[31] al-Bukhaariy (6930) na Muslim (1066).

[32] al-Bukhaariy (7432) na Muslim (1066).

87. Mlango wa 14: Mtume kuwapiga vita Banuu al-Mustalaq

Hali kadhalika kuhusu yale tuliyoyataja kuhusu kupigwa vita mayahudi na Maswahabah kuwapiga vita Banuu Haniyfah. Hali kadhalika alitaka Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kuwavamia Banuu al-Mustalaq baada ya kuambiwa na mtu kutoka katika wao ya kwamba wamekataa kutoa zakaah. Mpaka Allaah kateremsha:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَإٍ فَتَبَيَّنُوا

"*Enyi mlioamini! Anapokujieni fasiki kwa habari yoyote, basi kwanza pelelezeni.*" ***(49:06)***

Ikaonekana ya kwamba mtu huyo amewasemea uongo[33]*. Yote haya yanaonesha dalili ya kwamba makusudio ya Mtume (Swalla Allaah ´alayhi wa sallam) kwa Hadiyth ambazo wanatumia kama hoja, [ni haya] tuliyoyataja.*

MAELEZO

Bi maana kutamka Shahaadah ya kwamba hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah sio kizuizi kabisa cha kutouawa. Uhakika wa mambo ni kwamba inajuzu kumpiga vita mwenye kusema hivo ikiwa kuna sababu zenye kupelekea katika hilo.

---

[33] Imepokelewa na at-Twabariy (27/123) na Ibn Kathiyr (04/187) na kusema:

"Hadiyth hii imepokelewa kwa njia nyingi. Miongoni kwa ilio bora zaidi ni ile iliyopokelewa na Ahmad."

al-Haythamiy amesema:

"Imepokelewa na Ahmad na wanaume wake ni waaminifu." (Majmuu´-uz-Zawaaid (07/111))

88. Mlango wa 15: Tofauti kati ya kumuomba aliye hai na mbele yako na kumuomba msaada asiyekuwa huyo

Mlango wa kumi na tano

Tofauti kati ya kumuomba msaada aliye hai na mbele yako na kumuomba msaada asiyekuwa huyo

Washirikina wana shubuha nyingine tena. Nayo ni yale aliyoyasema Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) ya kwamba watu siku ya Qiyaamah watamuomba msaada Aadam, kisha Nuuh, kisha Ibraahiym kisha Muusa kisha ´Iysaa. Wote watatoa udhuru mpaka watapoishia kwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Wanasema:

"Hii ni dalili ya kwamba kuomba msaada mwengine asiyekuwa Allaah sio shirki."

Tunajibu kwa kusema: "Ametakasika yule ambaye Amezipiga muhuri nyoyo za maadui Wake. Kwa hakika kuomba msaada viumbe kwa yale mambo wayawezayo, hatulipingi. Kama alivyosema (Ta´ala) katika kisa cha Muusa:

فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِن شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ

"Akamsaidia yule ambaye ni katika kundi lake dhidi ya yule ambaye ni katika adui wake, Muusa akampiga ngumi akamuua." ***(28:15)***

Hali kadhalika ni kama jinsi mtu anaweza kumuomba msaada mwenziwe katika vita au mfano wa hilo kwa kitu ambacho anakiweza kiumbe. Na sisi tumepinga kuomba msaada katika ´ibaadah kitu ambacho wanakifanya katika makaburi ya mawalii, au katika kutokuwepo kwao, pindi wanapoomba mambo ambayo hawayawezi isipokuwa Allaah Pekee.

MAELEZO

Utata mwingine tena ni kwamba wanaona kwamba kumuomba msaada asiyekuwa Allaah sio shirki. Amejibu hili kwa njia mbili:

Kwanza: Aina hii ya uombaji msaada ni kumuomba kiumbe msaada katika jambo analoweza kulifanya. Aina hii haipingwi. Amesema (Ta´ala) alipokuwa anaelezea kisa cha Muusa:

فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِن شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ

"Akamsaidia yule ambaye ni katika kundi lake dhidi ya yule ambaye ni katika adui wake, Muusa akampiga ngumi akamuua."

Pili: Watu hawakuwaomba Mitume hawa watukufu kuwaondoshea shida. Wamewaomba wawashufaie mbele ya Allaah (´Azza wa Jall) ili awaondoshee shida hii. Kuna tofauti kati ya kumuomba kiumbe msaada ili akuondoshee dhara na kumuomba kiumbe akushufaie mbele ya Allaah ili akuondoshee dhara hili.

89. Mlango wa 15: Uombezi wa Mtume kwa Maswahabah wakati wa uhai wake

Likithibiti hilo, mtu ataona kwamba kuwaomba kwao msaada Mitume siku ya Qiyaamah lengo wanataka kutoka kwao wamuombe Allaah awafanyie hesabu watu, ili watu wa Peponi watolewe katika kisimamo cha hali nzito.

Na hili ni jambo linajuzu duniani na Aakhirah. Ni mfano wa kumuendea mtu mwema aliye hai akakaa na wewe na kusikiliza maneno yako. Halafu ukamwambia: "Niombee kwa Allaah, kama jinsi Maswahabah wa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) walivyokuwa wakimuomba hilo katika uhai wake." Ama baada ya kufa kwake, hawakumuomba kamwe kwenye kaburi lake, bali as-Salaf as-Swaalih wamekataza kwa mwenye kukusudia kumuomba Allaah kwenye kaburi lake [Mtume]. Vipi tusemeje kumuomba yeye mwenyewe (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam)?

MAELEZO

Hili ni jibu la pili. Watu watawaomba msaada Mitume ili wamuombe Allaah (´Azza wa Jall) ili awastareheshe viumbe kutoka kwenye kisimamo hiki kizito. Hawatowaomba wao. Watawaomba wamuombe Allaah (´Azza wa Jall). Hiki ni kitendo kinachojuzu. Maswahabah (Radhiya Allaahu ´anhum) walikuwa wakimuomba Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) awaombee. Katika "as-Swahiyh" ya al-Bukhaariy na ya Muslim Anas (Radhiya Allaahu ´anh) amesimulia kuwa kuna mtu aliingia msikitini siku ya ijumaa na Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alikuwa akikhutubu. Akasema:

"Ee Mtume wa Allaah! Mali zimeangamia na njia zimekatika. Muombe Allaah atunyesheleze."

Hakumwambia Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) awanyeshelezee. Alimuomba amuombe Allaah ili aweze kuwanyeshelezea. Ndipo Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) akanyanyua mikono yake juu na kusema:

"Ee Allaah! Tupe mvua."

Alikariri hivo mara tatu. Ndipo Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala) akafanya mvua kunyesha. Kulipita wiki nzima na jua halionekani mvua inaendelea kunyesha. Ijumaa iliofuata akaja msikitini mtu yule yule, au mwingine, na kusema:

"Ee Mtume wa Allaah! Mali inaangamia na nyumba zinabomoka. Muombe Allaah (Ta´ala) asitishe mvua." Akanyanyua mikono yake na kuomba: "Ee Allaah! [Ifanye inyeshe] pembezoni mwetu na si juu yetu. Ee Allaah! [Ifanye inyeshe] kwenye milima, mabonde na miti mikubwa na midogo."[34]

Mvua ikawa imesita na Maswahabah wakatoka kwenda na huku jua likiangaza.

Hili ni katika kumuomba Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) amuombe Allaah (´Azza wa Jall). Haihusiani na kumuomba Mtume wa Allaah wala kumuomba msaada. Hapa itabainika kuwa utata huu wanaobabaisha kwao watu hawa hauwafai kitu. Uhalisia ni kwamba ni utata usiokuwa na maana yoyote mbele ya Allaah (´Azza wa Jall).

Halafu mwandishi (Rahimahu Allaah) akataja kuwa inajuzu kumuomba mja mwema akuombee du´aa kwa Allaah. Hili ni haki. Pamoja na hivyo mtu asichukulie hayo yakawa ni mazowea yake. Haya hayakuwa ni mazowea ya Salaf (Radhiya Allaahu ´anhum). Hali kadhalika kitendo hichi kina kutegemea du´aa za wengine. Ni jambo lenye kujulikana kwamba lililo bora zaidi ni mtu kumuomba Mola Wake mwenyewe, kwa sababu kitendo hicho ni ´ibaadah anachojikurubisha kwacho mbele ya Allaah (´Azza wa Jall). Hakika du´aa ni ´ibaadah. Allaah (Ta´ala) amesema:

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

"Na Mola wenu Amesema: "Niombeni, Nitakuitikieni. Hakika wale wanaotakabari na 'ibaadah Yangu wataingika [Moto wa] Jahannam wadhalilike." **(40:60)**

[34] al-Bukhaariy (1016) na Muslim (897).

Mtu akimuomba Mola Wake mwenyewe, analipwa kwa kitendo hichi. Isitoshe anamtegemea Allaah (´Azza wa Jall) ili kufikia manufaa na kuepuka madhara. Hili halihusiani na yule mwenye kuwaomba wengine wamuombee kwa Allaah. Mtu kama huyo anawategemea hao wengine kuliko Mola na hali kadhalika atawaelekea wengine zaidi kuliko anavyomuelekea Allaah (´Azza wa Jall). Hili ni jambo la khatari. Shaykh-ul-Islaam (Rahimahu Allaah) amesema:

"Mtu kumuomba mwengine amuombee du´aa ni katika mambo yenye kulaumika."

Endapo mtu atamuomba mwengine amuombee, basi anatakiwa anuie kumnufaisha huyo mwingine kwa maombi hayo. Analipwa thawabu kwa hilo na pengine akapata kile kilichotajwa katika Hadiyth:

"Hakuna muislamu anayemuombea ndugu yake asiyekuwepo, isipokuwa malaika husema: "Aamiyn! Nawe pia.""[35]

[35] Muslim (2732) na Abu Daawuud (1534).

90. Mlango wa 15: Inajuzu kumtaka msaada mtu ambaye ni muweza na yuko mbele yako

Wana shubuha nyingine. Nayo ni kisa cha Ibraahiym alipotumbukizwa kwenye Moto, Jibriyl akamfunulia na kusema: "Je, una haja ya kitu?" Akasema Ibraahiym: "Ama kama ni kutoka kwako, hapana." Wanasema: "Lau kama ingekuwa kuombwa msaada Jibriyl ni shirki, asingejionesha kwa Ibraahiym." Jibu ni: "Kwa hakika hii ni kama ile shubuha ya kwanza. Kwa hakika Jibriyl alijionyesha kwake ili amnufaishe kwa kitu ambacho anakiweza, kwani hakika yeye ni kama Allaah alivyomzungumzia:

شَدِيدُ الْقُوَىٰ

"*Mwenye nguvu kabisa.*" ***(53:05)***

Lau Allaah angelimruhusu kuchukua moto wa Ibraahiym, ardhi na milima na kuvitupa mashariki au magharibi, angelifanya hivyo. Na lau Alingelimuamrisha kumuweka Ibraahiym (´alayhis-Salaam) mahali ambapo ni mbali na wao, angelifanya hivyo. Na lau Angelimuamrisha kumpandisha mbinguni, angelifanya. Huu ni kama mfano wa mtu tajiri ana mali nyingi na ameona mtu mwenye kuhitajia. Akajitolea kumpa mkopo au kumpa kitu atatue kwazo haja yake. Lakini yule mwenye kuhitajia akakataa kuzichukua na akasubiria Allaah kumpa riziki yake mwenyewe. Hili lina mafungamano yepi na kuomba msaada katika ´ibaadah na shirki, lau wangelikuwa wanafahamu?

MAELEZO

Utata huu unaraddiwa ifuatavyo:

Jibriyl alijionyesha kwake ili amnufaishe kwa kitu ambacho anaweza kukifanya. Lau kama Allaah angemruhusu Jibriyl kumuokoa Ibraahiym kwa msaada wa nguvu ambazo Allaah (Ta´ala) amempa, angelifanya hivo. Allaah (Ta´ala) amemuelezea Jibriyl ifuatavyo:

شَدِيدُ الْقُوَىٰ

"Mwenye nguvu kabisa."

Lau Allaah angelimruhusu kuchukua moto wa Ibraahiym, ardhi na milima na kuvitupa mashariki au magharibi, angelifanya hivyo. Na lau Alingelimuamrisha kumuweka Ibraahiym (´alayhis-Salaam) mahali ambapo ni mbali na wao, angelifanya hivyo. Na lau Angelimuamrisha kumpandisha mbinguni, angelifanya hivyo.

Halafu mwandishi akatoa mfano. Mtu ambaye ni tajiri na ni muweza akamwambia fakiri:

"Unahitajia pesa? Unahitajia deni? Unahitajia zawadi au kitu kingine?"

Hili ni jambo ambalo mtu huyu anaweza kufanya. Isingelizingatiwa shirki lau mtu huyo atakubali mambo haya.

91. Mlango wa 16: Wajibu wa kuitekeleza Tawhiyd kwa moyo, ulimi na kwa vitendo

Mlango wa kumi na sita

Wajibu wa kuitekeleza Tawhiyd kwa moyo, ulimi na kwa vitendo

Tunahitimisha maneno, Allaah (Ta´ala) akitaka, kwa masuala makubwa ambayo ni muhimu sana yanayofahamika kupitia yale tuliyotangulia kuyataja. Lakini tutayagawa kutokana na ukubwa wake na kutokana na makosa yanayofanywa kwayo.

Tunasema: "Hakuna tofauti ya kwamba Tawhiyd ni lazima iwe kwa moyo, ulimi na ´amali. Mtu akiacha kitu katika haya, hawi muislamu. Akiijua Tawhiyd na asiifanyie kazi, ni kafiri mwenye ukaidi, kama kufuru ya Fir´awn na Iblisi na mfano wao.

MAELEZO

Mwandishi anamalizia shubuha hizi kwa mambo makubwa. Mambo haya ni kwamba ni lazima kwa mtu awe mpwekeshaji kwa moyo, maneno na ´amali zake. Akiwa ni mpwekeshaji katika moyo wake pasi na maneno na ´amali zake, atakuwa sio mkweli katika madai yake. Upwekeshaji wa moyo unafuatwa na upwekeshaji wa maneno na vitendo. Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) amesema:

"Hakika katika kiwiliwili kuna kiungo. Kikitengemaa, basi kiwiliwili kizima kinatengemaa. Kikiharibika, basi kiwiwili kizima kinaharibika. Nacho ni moyo."

Akidai kwamba yeye anampwekesha Allaah kwa moyo wake pasi na maneno na ´amali yake, ni katika Fir´awn na watu mfono wake ambao waliendelea kukufuru na kufanya ukaidi pamoja na kuwa anajua haki. Aliendelea katika hali yake na akasema kuwa ana uola. Allaah (Ta´ala) amesema:

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا

"Wakazikanusha na hali kuwa nafsi zao zimeziyakinisha kwa dhulma na majivuno." (27:14)

Amesema (Ta´ala) kuwa Muusa alimwambia Fir´awn:

لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنزَلَ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ بَصَائِرَ

“Kwa yakini umekwishajua kwamba hakuna Aliyeteremsha haya isipokuwa Mola wa mbingu na ardhi kuwa ni dalili za kuonekana dhahiri." (17:102)

92. Mlango wa 16: Mtu asitafute radhi za watu ikiwa kuna kumkasirisha Allaah

Hili hukosea watu wengi. Wanasema: "Kwa hakika hii ni haki. Tunafahamu hili na tunashuhudia ya kwamba ni haki, lakini hatuwezi kulifanya na wala haijuzu [kutofautiana] na watu wa mji wetu isipokuwa kwa yale yanayoafikiana na wao", au mfano wa nyudhuru kama hizo.

MAELEZO

Watu wengi wanajua haki katika suala hili. Wanasema kuwa wanajua kuwa haya ni haki lakini hawawezi kuyafanya kwa sababu yanaenda kinyume na yale waliyomo watu wa miji yao. Vilevile wanakuja na nyudhuru nyinginezo. Allaah (´Azza wa Jall) hatowapa udhuru kwa hilo. Lililo la wajibu kwa mtu ni kujibidisha ili aweze kupata radhi za Allaah (´Azza wa Jall), hata kama yatawafanya watu kukasirika. Mtu asitafute kupata radhi za watu ikiwa hilo linamkasirisha Allaah (´Azza wa Jall). Hili linakumbushia wale ambao walikuwa wakijadili kwa yale waliyokuwemo mababu zao. Allaah ameeleza kuwa wamesema:

إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَارِهِم مُّهْتَدُونَ

"Hakika sisi tumewakuta baba zetu juu ya dini na hakika sisi tunaongoka kwa nyayo zao." (43:22)

وَكَذَٰلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَارِهِم مُّقْتَدُونَ

"Na hivyo ndivyo hatukutuma kabla yako katika mji mwonyaji yeyote yule isipokuwa wamesema matajiri wake wenye starehe na taanusi: "Hakika sisi tumewakuta baba zetu juu ya dini, na hakika sisi kwa nyayo zao ni wenye kufuata."" (43:23)

93. Mlango wa 16: Viongozi wengi wa kufuru wanaitambua haki

Na wala masikini huyu hajui kuwa wengi wa viongozi waliokufuru wanaijua haki na wanaiacha kwa sababu ya udhuru fulani. Kama alivyosema (Ta´ala):

اشْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا

"*Wamebadili* Aayaat *za Allaah kwa thamani ndogo.*" ***(09:09)***

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ

"*Wale Tuliowapa Kitabu wanatambua kama wanavyotambua watoto wao.*" ***(02:146)***

MAELEZO

Masikini huyu haelewi kuwa viongozi wengi wa kufuru waliitambua haki. Pamoja na hivyo wakafanya jeuri na kwenda kinyume na haki. Amesema (Ta´ala):

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ

"Wale Tuliowapa Kitabu wanatambua kama wanavyotambua watoto wao." (02:146)

اشْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا

"Wamebadili *Aayaat* za Allaah kwa thamani ndogo." (09:09)

Walikuwa wakija na nyudhuru zisizokuwa na maana. Walikuwa wakisema kuwa wanakhofia wasije kukosa nafasi zao za uongozi na mfano wa hayo.

Viongozi wengi wa kufuru wanajua haki, lakini hawaifuati na wanaichukia. Kuitambua haki pasi na kuitendea kazi ni kubaya zaidi kuliko kutoitambua. Mjinga anapewa udhuru. Mtu kama huyu afunzwe ili azindukane na kujifunza. Hili ni tofauti na mtu mkaidi na mwenye jeuri. Ndio maana

mayahudi wakawa ni wenye kughadhibikiwa. Waliitambua haki na wakaacha kuifuata. Upande mwingine manaswara wakawa wapotevu kwa sababu hawakuijua haki. Lakini baada ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kutumwa, manaswara pia wakaitambua haki na hivyo na wao pia wakawa ni wenye kughadhibikiwa kama mayahudi.

94. Mlango wa 16: Mwenye kutendea kazi Tawhiyd pasi na kuielewa wala kuiamini ni mnafiki

Akiifanyia kazi Tawhiyd bila ya kuifahamu na wala haiamini ndani ya moyo wake, ni mnafiki na ni [mtu wa] shari kuliko kafiri msafi kabisa.

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرْكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ

"*Hakika wanafiki watakuwa katika tabaka la chini kabisa katika Moto.*" ***(04:145)***

MAELEZO

Hili ni jambo la wazi kuhusiana na yule mwenye kuijua haki na akaichukia kwa moyo wake kwa ukaidi. Haifungulii na wala haikubali. Hata hivyo anaonyesha kuwa anafuata Shari´ah ili kutaka kumpaka mchanga wa macho Allaah, Mtume Wake (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) na waumini.

Kuhusiana na yule asiyefahamu kabisa lakini akawa anatenda kama wanavyotenda wengine pasi na kuelewa kile kitu wanachofanya na ni yapi madhumuni yake, lililo la wajibu ni yeye kuitafuta haki na kujifunza. Akiendelea kupinga kwa moyo, huyo ni mnafiki.

95. Mlango wa 16: Kuna ambao wanaacha kufuata haki kwa kutokutaka kulaumiwa

Na haya ni masuala ambayo ni makubwa na marefu yanakubainikia ukiyafikiria kwenye maneno ya watu. Utaona mtu mwenye kujua haki na anaacha kuifanyia kazi, kwa khofu ya maisha ya dunia au nafasi au anataka kumpaka mafuta mtu. Hali kadhalika utaona wenye kuifanyia kazi kwa nje na si kwa undani. Ukiwauliza nini wanachoitakidi ndani ya moyo, hawajui. Lakini ni juu yako kufahamu Aayah mbili katika Kitabu cha Allaah.

MAELEZO

Watu wengi wanakataa kufuata haki kwa kuogopa asije akalaumiwa. Sababu nyingine ni kwamba hawataki wazipoteze nafasi na dunia yao. Mtu kama huyu anahitajia kuzisoma hali za watu na azitambue vizuri ili aweze kujua ni nani ambaye ni mnafiki na ni nani ambaye ni muumini mwenye imani safi kabisa.

96. Mlango wa 16: Anayekufuru kwa kukusudia ni mbaya zaidi kuliko anayekufuru kwa mzaha

Ya kwanza ni Kauli Yake (Ta´ala):

لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ

"*Msitoe udhuru, mmekwishakufuru baada ya kuamini kwenu.*" ***(09:66)***

Ukishaelewa ya kwamba baadhi ya Maswahabah ambao walipigana vita wakiwa pamoja na Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) walikufuru kwa sababu ya maneno ambayo waliyatamka kwa njia ya utani na mzaha, hapo ndipo itakubainikia ya kwamba yule mwenye kutamka kwa neno la kufuru na akalifanyia kazi kwa kuogopa mali yake isipungue au cheo au kwa sababu anataka kumpaka mafuta mtu, ni baya zaidi kuliko yule ambaye kuongea kwa maneno ambayo anafanya nayo mzaha.

MAELEZO

Mwandishi (Rahimahu Allaah) amesisitiza kuzitafakari Aayah mbili katika Kitabu cha Allaah (´Azza wa Jall). Aayah ya kwanza ni maneno Yake (Ta´ala):

لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ

"Msitoe udhuru, mmekwishakufuru baada ya kuamini kwenu."

Aayah hii iliteremshwa juu ya wanafiki waliomtukana Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) na Maswahabah zake.

Anachomaanisha mwandishi (Rahimahu Allaah) ni kwamba ikiwa hawa wanafiki ambao walipigana vita bega kwa bega wakiwa pamoja na Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) katika vita vya Tabuuk walikufuru kwa neno moja walilolisema kwa njia ya mzaha. Mtu asemeje juu ya yule ambaye anakufuru kikweli? Moyo wake ni wenye kiu juu ya hilo ili asije kupoteza nafasi, cheo chake na mfano wa hayo? Hili ni baya zaidi. Uhakika wa mambo ni kwamba wote wamekufuru, sawa ikiwa wamefanya hivo kwa njia ya mzaha au kukusudia kweli, kufuru, woga au matarajio. Kila ambaye

atadhihirisha Uislamu na akaficha kufuru ni mnafiki, pasi na kujali vyovyote itakavyopitika.

97. Mlango wa 16: Hakuna anayepewa udhuru kwa kukufuru isipokuwa yule mwenye kulazimishwa

Aayah ya pili ni Kauli Yake (Ta´ala):

مَن كَفَرَ بِاللَّهِ مِن بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَـٰكِن مَّن شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ

"*Atakayemkufuru Allaah baada ya imani yake [atapata adhabu] isipokuwa yule aliyekirihishwa na huku moyo wake umetua juu ya imani. Lakini aliyekifungulia ukafiri kifua chake, basi hao juu yao ni ghadhabu kutoka kwa Allaah na watapata adhabu kuu. Hivyo kwa sababu wao wamestahabu uhai wa dunia kuliko wa Aakhirah.*" ***(16:106)***

Allaah hakumpa udhuru yeyote katika watu hawa, isipokuwa yule aliyelazimishwa na huku moyo wake umetua juu ya Imani. Ama mbali na mtu huyu, amekufuru baada ya kuamini kwake, sawa ikiwa kafanya hilo kwa khofu, kwa kupaka mafuta au kutaka cheo, watu wake, familia yake au mali, au kafanya hilo kwa mzaha au sababu zingine miongoni mwa sababu – isipokuwa aliyelazimishwa.

MAELEZO

Hii ndio Aayah ya pili ambayo mwandishi (Rahimahu Allaah) anataka mtu aizingatie. Aayah hii inatolea dalili kuonyesha kuwa hakuna yeyote anayepewa udhuru kukufuru baada ya kuamini kwake isipokuwa yule mwenye kutenzwa nguvu. Mwenye kukufuru kwa khiyari yake mwenyewe kutokana na sababu yoyote ile - sawa iwe ni kwa sababu ya mzaha, mapenzi ya kupenda kazi, kutetea nchi yake na mfano wa hayo - anazingatiwa kuwa ni kafiri. Allaah (´Azza wa Jall) hatompa udhuru yeyote mwenye kukufuru, isipokuwa tu yule mwenye kufanya hivo kwa kulazimishwa na kwa sharti wakati huo huo moyo wake uwe umetua juu ya imani.

98. Mlango wa 16: Kukirihishwa kunakuwa katika neno au kitendo na sio katika ´Aqiydah

Aayah inatoa dalili namna hii kwa njia mbili. ya kwanza ni Kauli Yake:

إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ

"... isipokuwa yule aliyekirihishwa na huku moyo wake umetua juu ya imani." ***(16:106)***

Allaah (Ta´ala) hakuacha yeyote isipokuwa tu yule aliyelazimishwa, na ni jambo linalojulikana ya kwamba mtu hatenzwi nguvu isipokuwa katika maneno au kitendo. Ama ´Aqiydah [Itikadi] ndani ya moyo, hakuna anayelazimishwa kwayo.

MAELEZO

Allaah (Ta´ala) hakuvua hali yoyote ile katika Aayah isipokuwa tu yule mwenye kulazimishwa. Wengine wote ni makafiri. Kulazimishwa kunakuwa ima kwa neno au kitendo. Kuhusiana na ´Aqiydah ya moyo, hakuna mwengine anayeijua isipokuwa Allaah Pekee. Ni jambo lisiloweza kufikiriwa kuwa kuna ambaye anaweza kutenzwa nguvu kwa hilo. Ni jambo lisilowezekana mtu akamlazimisha mwengine kuamini namna fulani. Hili ni jambo lililofichikana na hakuna anayelijua. Kulazimishwa kunakuwa katika neno au kitendo.

99. Mlango wa 16: Sababu za kukufuru ni nyingi

Ya pili ni Kauli Yake (Ta´ala):

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ

"*Hivyo kwa sababu wao wamestahabu uhai wa dunia kuliko wa Aakhirah.*" ***(16:107)***

Kaweka wazi ya kwamba kukufuru huku na adhabu sio kwa sababu ya I´tiqaad, ujinga, kuichukia dini au kupenda kufuru, isipokuwa sababu yake ni kwa ajili ya kutaka kupata sehemu katika mambo ya dunia na kwa ajili hiyo yakamuathiri katika dini.

MAELEZO

Kukufuru kwa watu hawa ni kwa sababu ya kuyapa kipaumbele maisha haya ya dunia juu ya Aakhirah. Maisha haya kunamaanishwa kila chenye mafungamano na dunia kama kwa mfano wa cheo, mali, nafasi na uongozi. Yule ambaye anaipa kipaumbele dunia juu ya Aakhirah kutokana na yale yaliyomo ndani yake, anakuwa kafiri ijapokuwa atakuwa sio mwenye kupenda kufuru. Atakuwa ni mwenye kupenda zaidi dunia na kwa ajili hiyo anakufuru. Kuna watu ambao wanakufuru kwa sababu wanapenda ukafiri na unawapendekeza. Wengine wanakufuru kwa sababu ya mali. Kuna wengine wanaokufuru kwa sababu ya nafasi. Wengine wanakufuru kwa sababu ya uongozi. Baadhi wanakufuru ili waweze kufikia utawala fulani. Kuna sababu nyingi.

Tunamuomba Allaah (Ta´ala) atuhidi katika njia iliyonyooka na asizipotoshe nyoyo zetu baada ya kutuongoza.

100. Mlango wa 16: Hitimisho ya kitabu

Na Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala) ndiye Anajua zaidi. Swalah na salaam zimfikia Mtume wetu Muhammad, kizazi chake na Maswahabah zake wote.

MAELEZO

Shaykh-ul-Islaam Muhammad bin ´Abdil-Wahhaab (Rahimahu Allaah) amemalizia kitabu chake hichi kwa kurejesha elimu yote kwa Allaah (´Azza wa Jall) na kumswalia na kumsalimu Mtume Wake Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam).

Hapa ndipo mwisho wa kitabu "Kashf-ush-Shubuhaat". Tunamuomba Allaah amjaze thawabu nyingi mwandishi, atupe na sisi sehemu katika thawabu Zake na atukusanye sisi na yeye katika Pepo Yake - kwani hakika Yeye ni Mwingi wa kutoa na ni mkarimu. Himdi zote zinamstahikia Allaah, Mola wa walimwengu, na swalah na salaam zimwendee Mtume wetu Muhammad.